

การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

วิทยานิพนธ์

ของ

ปฐมพงษ์ อรุณโรจน์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มีนาคม 2556

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

**Evaluation of Information System to Manage the Academic Work of
Buriram Primary Educational Service Area Office 4**

Patompong Aroonroch

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Administration**

March 2013

Copyright of Buriram Rajabhat University

ชื่อเรื่อง	การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4	
ผู้วิจัย	ปฐมพงษ์ อรุณโรจน์	
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ดร.กระพัน ศรีงาน	ที่ปรึกษาหลัก
	ดร.โกวิท วัชรินทรางกูร	ที่ปรึกษาร่วม
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์ 2556

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ใน 4 ด้านคือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตและ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามสถานภาพ ตำแหน่งและขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำนวน 327 คน ใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกนแล้วทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมี 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบปลายเปิด โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานใช้ t-test แบบ Independent และ F-test การเปรียบเทียบรายคู่ในแต่ละด้าน โดยวิธีการของเซฟเพกำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ผลการวิจัยพบว่า

1. การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โดยรวมมีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้าน อยู่ในระดับดี เช่นเดียวกัน โดยด้านผลผลิต มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

2. การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามความคิดเห็นของครู

โดยรวมมีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้าน อยู่ในระดับดี เช่นเดียวกัน โดยด้านปัจจัยนำเข้า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบริบท และด้านผลผลิต มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

5. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเรียงจกมาก ไปน้อย 3 อันดับ คืออวรมีการประเมินผลการใช้งานระบบสารสนเทศ รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้นำในการพัฒนาระบบสารสนเทศ โรงเรียนควรให้บริการข้อมูลสารสนเทศเพื่อสร้างความเข้าใจแก่ชุมชนในด้านต่างๆ ตามลำดับ

TITLE	The Efficiency Evaluation of Information System for Developing the Academic Administration of Schools under Buriram Primary Educational Service Area Office 4		
AUTHOR	PatompongAroonroch		
THESIS ADVISORS	Dr. Krapan Sri - ngarn	Major Advisor	
	Dr. Kovit Vajarintragoon	Co-advisor	
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration
SCHOOL	BuriramRajabhat University	YEAR	2013

ABSTRACT

The objectives of this study were to 1) evaluate the efficiency of the information system for developing the academic administration of schools under Buriram Primary Educational Service Area Office 4 in 4 aspects: context, input, process, and product, and 2) to compare the opinions of school administrators and teachers about the efficiency of the information system for developing the academic administration of schools under Buriram Primary Educational Service Area Office 4 classified by positions and school sizes. The samples were 327 school administrators and teachers under Buriram Primary Educational Service Area Office 4, selected by using the table of Krejcie and Morgan, and multi-stage random sampling technique. The research instrument was a 3-part questionnaire including, check list, 5-rating scale, and open form with the reliability of 0.90. The statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, and standard deviation. The hypotheses were tested by dependent samples t-test and F-test. The Scheffe' method was used to compare each pair of the aspects. The results were found that:

1. The efficiency evaluation of the information system for developing the academic administration of schools under Buriram Primary Educational Service Area Office 4 as perceived by the school administrators both in overall and each aspect was at a good level. The product was reported as the highest mean score.

2. The efficiency evaluation of the information system for developing the academic administration of schools under Buriram Primary Educational Service Area Office 4 as perceived by the teachers both in overall and each aspect was at a good level. The input was reported as the highest mean score.

3. The comparison of the opinions of the school administrators and teachers about the efficiency evaluation of the information system for developing the academic administration of schools under Buriram Primary Educational Service Area Office 4 in overall was statistically significant difference at the .05 level. When considering at each aspect, it was that the aspects of context and product were statistically significant difference at the .05 level.

4. The comparison of the opinions of the school administrators and teachers about the efficiency evaluation of the information system for developing the academic administration of schools under Buriram Primary Educational Service Area Office 4. Classified by school sizes both in overall and each aspect was not different.

5. The additional opinions and comments with the three highest percentages were the information system utilization should be evaluated, followed by, the school administrators should be a leader in developing the information systems, and the schools should provide the information in order to contribute the understanding for community in all matters, respectively.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยลงได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ดร.กระพัน ศรีงาน ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ดร.โกวิท วัชรินทรางกูร ที่ปรึกษาร่วม ดร.ศรีเพ็ญ พลเดช กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตั้งแต่เริ่มต้นจัดทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จเรียบร้อย และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่เอื้ออำนวยและประสานงานในการจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านคือ นายสุภณ ศิสุทธิ ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านหนองขमार นายธนา โค่งพิมาย ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโพธิ์ และนายสุชาติ ฉาโรสง ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านหายโศก ที่ได้กรุณาตรวจ และแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ โรงเรียนและคณะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ที่ให้การสนับสนุนให้กำลังใจและให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ประ โยชน์และคุณค่าที่เกิดขึ้นจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณแค่บิดามารดา ผู้ให้กำเนิดชีวิต บูรพาจารย์ คณาจารย์ที่ได้อบรมสั่งสอนให้เป็นผู้ที่มีศีล สมာธิ ปัญญา ตลอดจนทั้งญาติพี่น้อง ที่ได้ช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย

ปฐมพงษ์ อรุณโรจน์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.....	8
แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2554-2556.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับสารสนเทศ.....	11
การจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียน.....	21
การบริหารงานวิชาการ.....	23
ความหมายของการบริหารงานวิชาการ.....	23
ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ.....	24
หลักการบริหารงานวิชาการ.....	26
ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ.....	27
หลักการบริหารงานวิชาการ.....	30
ขอบข่ายและภารกิจงานวิชาการ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงศึกษาธิการ.....	30
แนวคิดเกี่ยวกับการประเมิน.....	31
ความสำคัญของการประเมิน.....	32
รูปแบบการประเมินที่เป็นการตัดสินคุณค่า.....	33
การประเมินสภาพแวดล้อมหรือบริบท.....	35
การประเมินปัจจัยเบื้องต้นหรือปัจจัยนำเข้า.....	35

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การประเมินกระบวนการ.....	36
การประเมินผลผลิต.....	36
ความหมายของการประเมินผลโครงการ.....	38
หลักการเบื้องต้นเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผล.....	41
แนวคิดแบบจำลองการประเมินผล.....	41
เกณฑ์และตัวชี้วัดความสำเร็จ.....	47
หลักการสร้างตัวชี้วัดที่ดี.....	47
เครื่องมือชี้วัดการประเมินผล.....	49
ประสิทธิภาพการพัฒนา.....	51
ความหมายของประสิทธิภาพ.....	51
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	57
งานวิจัยในประเทศ.....	57
งานวิจัยต่างประเทศ.....	60
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	62
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	62
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	65
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	100
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	100
วิธีดำเนินการวิจัย.....	100
สรุปผลการวิจัย.....	102
อภิปรายผล.....	102
ข้อเสนอแนะ.....	104
บรรณานุกรม.....	107
ภาคผนวก.....	116
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล.....	117
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	123
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน.....	131
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	135

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
2.1	ความสัมพันธ์การตัดสินใจ และประเภทการประเมินแบบ CIPP Model.....	47
3.1	จำนวนประชากร โรงเรียนและกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียน-จำแนกตามอำเภอ / ขนาด โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4.....	65
3.2	จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4.....	66
4.1	จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	74
4.2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเกี่ยวกับประสิทธิภาพระบบ สารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู โดยรวมและรายด้าน.....	75
4.3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเกี่ยวกับการประเมิน ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามความคิดเห็น ของผู้บริหารและครูด้านบริหาร โดยรวมและรายข้อ.....	76
4.4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเกี่ยวกับการประเมิน ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามความคิดเห็น ของผู้บริหาร และครูด้านปัจจัยนำเข้า โดยรวมและรายข้อ.....	78
4.5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเกี่ยวกับการประเมิน ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามความคิดเห็น ของผู้บริหารด้านกระบวนการดำเนินงาน โดยรวมและรายข้อ.....	82

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
4.6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารด้านผลผลิต โดยรวมและรายข้อ.....	83
4.7	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยรวมและรายด้าน.....	85
4.8	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้านบริบท โดยรวมและรายข้อ..	86
4.9	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้านปัจจัยนำเข้า โดยรวมและรายข้อ.....	87
4.10	การเปรียบเทียบประสิทธิภาพของผู้บริหารและครูที่มีต่อการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้านกระบวนการดำเนินงาน โดยรวมและรายข้อ.....	90
4.11	การเปรียบเทียบประสิทธิภาพของผู้บริหารและครูที่มีต่อการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้านผลผลิต โดยรวมและรายข้อ.....	91
4.12	การเปรียบเทียบประสิทธิภาพของโรงเรียนขนาดใหญ่ กลางและเล็ก ที่มีต่อการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยรวมและรายด้าน.....	92

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.13 การเปรียบเทียบประสิทธิภาพของ โรงเรียนขนาดใหญ่ กลางและเล็กที่มีต่อการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้านบริบท โดยรวมและรายข้อ.....	93
4.14 การเปรียบเทียบประสิทธิภาพของ โรงเรียนขนาดใหญ่ กลางและเล็กที่มีต่อการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้านปัจจัยนำเข้า โดยรวมและรายข้อ.....	94
4.15 การเปรียบเทียบประสิทธิภาพของ โรงเรียนขนาดใหญ่ กลางและเล็กที่มีต่อการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้านกระบวนการดำเนินงาน โดยรวมและรายข้อ.....	97
4.16 การเปรียบเทียบประสิทธิภาพของ โรงเรียนขนาดใหญ่ กลางและเล็กที่มีต่อการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้านผลผลิต โดยรวมและรายข้อ.....	98
4.17 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4.....	99
ภาคผนวก แสดงผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินประสิทธิภาพของการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน.....	131

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทในสถานบันการศึกษาส่วนใหญ่เป็นอย่างมาก เพื่อรองรับการปฏิรูปการศึกษาทั้งในด้านกระบวนการจัดการและการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งมุ่งเน้นที่จะลดภาระการทำงานที่ซ้ำซ้อน รวมถึงระยะเวลาที่บุคลากรในระดับปฏิบัติการและผู้บริหารต้องใช้ในการบริหารจัดการข้อมูล เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำ ความเป็นปัจจุบันให้มากที่สุด และสามารถช่วยให้บุคลากรรวมถึงผู้บริหารมีเวลาที่จะพัฒนาและปรับปรุงการทำงานด้านการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (อัญชลา ทามัน. 2550 : 1)

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อพัฒนาบุคลากร เพื่อบริหารงานและเพื่อบริการ โดยเฉพาะหน่วยงานทางการศึกษา ยังขาดงบประมาณ ทุนสนับสนุน ครูผู้สอนและเทคโนโลยีอย่างมากในสถานศึกษาต่าง ๆ (กรรชิต มาลัยวงศ์ และคณะ. 2544 : 5) ลักษณะของปัญหาที่คล้ายคลึงทั้งในระดับมัธยมศึกษาและประถมศึกษา โรงเรียนยังขาดแคลนงบประมาณ เครื่องคอมพิวเตอร์และระบบอินเทอร์เน็ตแม้ว่าครูอาจารย์จะมีความสนใจการใช้คอมพิวเตอร์อย่างมาก (กุลวิตรา กังคานนท์ และสุชาดา ชัยวัฒน์. 2545 : 3)

ในขณะที่ทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จในการพัฒนาและบริหารบุคลากร ในการเพิ่มประสิทธิภาพระบบราชการในการใช้ ICT เพื่อพัฒนาทางด้านการศึกษา เนื่องจากมีครูและบุคลากรทางการศึกษาจำนวนมากที่มีทักษะที่ไม่ดีในการใช้คอมพิวเตอร์อันมาจากเหตุผลสำคัญที่สุดคือ ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ไม่ดี ทำให้ยากต่อการนำ ICT เข้าไปใช้ในการพัฒนาบุคลากรเหล่านั้น (Miller, Lu and Thapanee. 2004 : 10)

การพัฒนาบุคคลไม่ได้มีเฉพาะด้านเทคโนโลยีเท่านั้น หากแต่เกี่ยวพันอย่างแยกไม่ออกกับการพัฒนาด้านอื่น ๆ ของสังคม รวมทั้งปัญหาเรื้อรังของประเทศ อาทิ ความยากจน การศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ ปัญหาการบริหารจัดการเศรษฐกิจ ปัญหาคอร์รัปชัน ความไม่แน่นอนทางการเมืองก็เป็นอุปสรรคสำคัญในการนำ ICT มาพัฒนาและบริหารบุคคล เพราะการเปลี่ยนแปลงรัฐมนตรีหลายคนมีคณะทำงานหลายชุด การลดช่องว่างและปัญหาของ ICT จึงต้องแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วย จากนั้นจึงจะนำ ICT มาใช้ได้อย่างเหมาะสม หากปัญหาพื้นฐานต่าง ๆ ไม่ได้รับการแก้ไข อาจเป็นการลงทุนที่สูญเปล่าหรือไม่คุ้มค่า (กษิตีธร ภูภราดัย และสิรินทร

ไชยศักดิ์. 2544 : 4) โดยเฉพาะปัญหาใหญ่ที่สุดก็คือ เมื่อพัฒนานุคลากร การบริหารและการบริการ โดยนำ ICT เข้ามาใช้แล้ว จะทำการประเมินผลความสำเร็จอย่างไร จะทำการประเมินจากการพัฒนาโดยใช้การปฏิบัติเป็นฐาน (Performance – based Development) หรือประเมินจากการพัฒนาโดยใช้ผลลัพธ์เป็นฐาน (Result – based Development) เป็นการประเมินตนเอง และผู้อื่น ประเมิน ทั้งผู้ให้การพัฒนาและผู้รับการพัฒนาเพราะความไม่เชื่อถือทั้งวิธีการประเมิน กระบวนการประเมิน หรือคนประเมิน ทำให้การประเมินไม่ประสบความสำเร็จและทำให้เทคโนโลยีกลายเป็นสิ่งที่มีราคาแพง โดยที่ไม่สามารถประเมินผลสำเร็จจากกระบวนการได้อย่างชัดเจน

งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญของโรงเรียน ผู้บริหารการศึกษา ทุกคนควรจะได้รับผิดชอบเป็นผู้นำของครูในด้านวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการ โดยการทำงานร่วมกับครู กระตุ้นเตือนครูให้คำแนะนำครู และประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในการสอน (ภิญโญ สาร. 2526 : 232) งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการเนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องทางตรงหรือทางอ้อม ก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น (ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535 : 15)

จากการดำเนินงานในการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่าโรงเรียนประสบปัญหาในการดำเนินงานหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากรซึ่งมีอยู่อย่างจำกัด และบุคลากรแต่ละท่านก็มีภาระงานที่รับผิดชอบมากมาย ทั้งงานในหน้าที่ประจำได้แก่ การจัดการเรียนการสอน และงานพิเศษอื่น ๆ เช่น งานธุรการ การเงิน และพัสดุ งานโครงการอาหารกลางวัน งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน งานสหกรณ์ เป็นต้น นอกจากนี้ในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนยังใช้ระบบที่ทำด้วยมือ (Manual) บันทึกทุกอย่างลงในสมุดหรือแฟ้มเอกสารเป็นส่วนใหญ่ ทำให้เกิดความล่าช้าในการทำงานและเกิดความผิดพลาดในเรื่องของข้อมูลบ่อยครั้ง อีกทั้งยังมีความยุ่งยากในการสืบค้นข้อมูลต่างๆอีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในแต่ละรายวิชา ผลการเรียนเฉลี่ยรายภาคเรียน เมื่อต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนของนักเรียนแต่ละคน แต่ละรายวิชาหรือผลการเรียนเฉลี่ยรายภาค หรือแต่ละระดับชั้นจะต้องใช้เวลาในการสืบค้นจากเอกสารหรือระเบียบงานสะสมหลายฉบับและมีขั้นตอนที่ยุ่งยากสลับซับซ้อน จึงเกิดปัญหาในความล่าช้าไม่ทันเหตุการณ์ ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้บริหารและบางครั้งเกิดผลเสียต่อตัวนักเรียนเอง หรืออาจทำให้นักเรียนบางคนเสียโอกาสในการศึกษาต่อ

สภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความตั้งใจที่จะพัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยการนำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ได้แก่ โปรแกรมจัดทำเอกสารและหลักฐานการศึกษา มาใช้ในการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ซึ่งเป็นโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อให้โรงเรียนได้จัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนอย่างเป็นระบบในเครื่องคอมพิวเตอร์ ช่วยให้สามารถจัดเก็บข้อมูลได้อย่างถูกต้องเป็นปัจจุบัน สะดวกต่อการใช้งาน โดยจะต้องมีการประเมินประสิทธิภาพการใช้งานระบบสารสนเทศการบริหารงานวิชาการมีการนำเอารูปแบบการประเมินของ สต๊ฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ที่เรียกว่า Stufflebeam's CIPP Model มาประเมิน 4 ด้านด้วยกัน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต CIPP Model เป็นรูปแบบที่มีจุดเด่นคือคิดตัวชี้วัดได้ไม่ยากโดยมีการประเมิน 4 ด้านคือ ด้านที่หนึ่งคือ ด้านบริบท เป็นการประเมินเพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับการกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการดำเนินโครงการ ด้านที่สอง ด้านปัจจัย เป็นการประเมินปัจจัยและทรัพยากรต่างๆ ของโครงการว่ามีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด ด้านที่สาม ด้านกระบวนการ เป็นการนำแผนไปปฏิบัติตามกิจกรรมต่างๆ ของโครงการที่กำหนดไว้ว่ามีปัญหาอุปสรรคใดบ้างเพื่อช่วยให้บุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่โครงการสามารถดำเนินโครงการไปตามขั้นตอนต่างๆ ได้ และด้านที่สี่ ด้านผลผลิต เป็นการประเมินผลต่างๆ ของโครงการทั้งในระยะสั้น (Short - term) และระยะยาว (Long - term) (Stufflebeam. 2004 : 246) ว่าเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใดจะได้ตัดสินใจเกี่ยวกับขนาดของโครงการได้ซึ่งอาจมีการประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการไปแล้วระยะหนึ่ง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกใช้รูปแบบการประเมินโครงการแบบ CIPP Model เพื่อให้ได้เครื่องมือในการสนับสนุนการบริหารจัดการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการกำหนดแนวทาง วิธีการ หรือแนวในการปฏิบัติเพื่อการตัดสินใจ สั่งการ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้การปฏิบัตินั้นส่งผลในทางบวกและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนตลอดจนพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนอันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน และการบริหารงานของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งพัฒนาประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ดังนี้

1. เพื่อประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ ในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามสถานภาพและขนาด โรงเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามสถานภาพและขนาด โรงเรียนแตกต่างกัน
2. ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามสถานภาพและขนาด โรงเรียนแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ปีการศึกษา 2554 จำแนกเป็นผู้บริหารจำนวน 194 คน และ ครู จำนวน 1,869 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 2,063 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ผู้วิจัยใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 148-149) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 327 คน ประกอบด้วยผู้บริหารจำนวน 31 คน และ ครู จำนวน 296 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามรูปแบบการประเมินของ Stufflebeam ที่เรียกว่า CIPP Model ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ

1. ด้านบริบท
2. ด้านปัจจัย
3. ด้านกระบวนการ
4. ด้านผลผลิต

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 สถานภาพตำแหน่ง แบ่งออกได้ดังนี้

3.1.1.1 ผู้บริหาร

3.1.1.2 ครู

3.1.2 ขนาดโรงเรียน แบ่งออกได้ดังนี้

3.1.2.1 ขนาดใหญ่

3.1.2.2 ขนาดกลาง

3.1.2.3 ขนาดเล็ก

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามสถานภาพและขนาดโรงเรียนจำนวน 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนาระบบสารสนเทศ หมายถึง การนำโปรแกรมคอมพิวเตอร์มาพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ ให้มีข้อมูลสารสนเทศที่ครบถ้วนทั้งด้านตัวเลขและเอกสาร พร้อมทั้งระบบการผลิตข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัย เป็นระบบอิเล็กทรอนิกส์ สามารถให้ข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง นำไปใช้ในการวางแผน การบริหารและการจัดการได้ทันเหตุการณ์ แลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศ และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร

2. ประสิทธิภาพการพัฒนาสารสนเทศ หมายถึง ผลการจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่สนับสนุนภาพรวมของงานวิชาการภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ให้สิ้นเปลืองทรัพยากรน้อยที่สุด โดยพิจารณาประเด็นการประเมินเป็น 4 ด้าน คือด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต

3. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา หรือโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพที่สุด

4. การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลและพิจารณาปัจจัยให้ทราบถึงจุดเด่นหรือจุดด้อยของประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนางานวิชาการภายในโรงเรียนสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยพิจารณาประเด็นการประเมินเป็น 4 ด้าน คือ

4.1 ด้านบริบท หมายถึงการประเมินให้ได้ข้อมูลสำคัญ เพื่อช่วยในการกำหนด วัตถุประสงค์ของโครงการ ความเป็นไปได้ของระบบสารสนเทศ เป็นการตรวจสอบว่าระบบ สารสนเทศที่จะทำสนองปัญหาหรือความต้องการจำเป็นที่แท้จริงหรือไม่ วัตถุประสงค์ของระบบ สารสนเทศชัดเจน เหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายขององค์กร หรือ นโยบายหน่วยเหนือหรือไม่ เป็นระบบที่มีความเป็น ไปได้ในแง่ของโอกาสที่จะได้รับการสนับสนุนจากองค์กรต่าง ๆ หรือไม่

4.2 ด้านปัจจัย หมายถึงการประเมินเพื่อพิจารณาถึง ความเป็นไปได้ของระบบ สารสนเทศ ความเหมาะสม และความพอเพียงของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินการได้แก่ งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์เวลา รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการดำเนินงาน

4.3 ด้านกระบวนการ หมายถึงการประเมินระหว่างการทำงาน เพื่อหาข้อบกพร่อง ของการดำเนินงาน ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไปมี ประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นการตรวจสอบกิจกรรม เวลา ทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงาน ภาวะ ผู้นำ การมีส่วนร่วมของประชาชน โดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน การประเมิน กระบวนการนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการค้นหาจุดเด่น หรือจุดแข็ง (Strengths) และจุดด้อย (Weakness) ของนโยบาย/แผนงาน/โครงการก็จะไม่สามารถศึกษาได้ภายหลังจากสิ้นสุดโครงการแล้ว

4.4 ด้านผลผลิต หมายถึงการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ ของโครงการ หรือความต้องการ/ เป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการยุบ เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยน โครงการและการประเมินผล เรื่องผลกระทบ (Impact) และผลลัพธ์ (Outcomes) ของนโยบาย / แผนงาน / โครงการ

5. สถานภาพตำแหน่ง หมายถึง สภาพการปฏิบัติงานในสถานศึกษา แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

5.1 ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือผู้รักษาการ ในตำแหน่งผู้อำนวยการ สถานศึกษา หรือผู้รักษาราชการแทนผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2 ครู หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่ปฏิบัติการสอนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

6. ขนาดโรงเรียน หมายถึง การแบ่งประเภทของโรงเรียนโดยใช้นักเรียนเป็นเกณฑ์ แบ่งเป็น 3 ขนาด ซึ่งแบ่งออกได้ดังนี้

6.1 ขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน

6.2 ขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 120 – 300 คน

6.3 ขนาดใหญ่หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 หมายถึง เป็นระบบการจัดแบ่งเขตพื้นที่การศึกษาการปกครองสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จัดแบ่งโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อจัดระบบและกระจายอำนาจการจัดการศึกษาใน 7 อำเภอ ของจังหวัดบุรีรัมย์ คือ พุทไธสง บ้านใหม่ไชยพจน์ นาโพธิ์ แคนดง คูเมือง สตึก

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ผู้วิจัยได้ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษา โดยนำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
2. แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2554 – 2556
3. แนวคิดเกี่ยวกับระบบสารสนเทศ
4. การจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียน
5. การบริหารงานวิชาการ
6. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมิน
7. ประสิทธิภาพการพัฒนา
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 8.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาได้กำหนดไว้ในมาตรา 63 ถึง 69 ในแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาเกี่ยวกับเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาทั้งหน่วยงานองค์กรบุคลากรและนักเรียนได้เข้ามามีบทบาทและหน้าที่ดำเนินการร่วมกัน โดยมาตรา 64 กำหนดให้มีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาแบบเรียนตำราหนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่นวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิตจัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิตและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาทั้งนี้โดยเปิดให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรมมาตรา 65 ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิตและผู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาเพื่อให้ความรู้ความสามารถและทักษะในการผลิตรวมทั้งการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมมีคุณภาพและประสิทธิภาพมาตรา 67 ส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาการผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยี

สารสนเทศเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย และมาตรา 69 จัดให้มีหน่วยงานกลางทำหน้าที่พิจารณาเสนอโยบายแผนส่งเสริมและประสานการวิจัยการพัฒนาและการใช้รวมทั้งการประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพของการผลิตและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 ข : 3)

รัฐต้องจัดสรรคลื่นความถี่คลื่นความถี่และ โครงสร้างพื้นฐานอื่นที่จำเป็นต่อการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุโทรคมนาคม และการสื่อสาร ในรูปอื่น เพื่อใช้ประโยชน์สำหรับการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาคอมพิวเตอร์ การทะนุบำรุงส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมตามความจำเป็น ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิต และพัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่นวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิตจัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิตและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาทั้งนี้โดยเปิด ให้ มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เด็กไทยมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในโอกาสแรกที่ทำให้เพื่อให้มีทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต พร้อมทั้งให้มีการวิจัยและพัฒนาการผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย ให้มีการระดมทุน เพื่อจัดตั้งกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จากเงินอุดหนุนของรัฐ กำกับปันและผลกำไรที่ได้จากการดำเนินกิจการด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศและโทรคมนาคมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรประชาชนรวมทั้ง ให้มีการลดอัตราค่าบริการเป็นพิเศษในการใช้เทคโนโลยีดังกล่าวเพื่อการพัฒนาคนและสังคม หลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเงินกองทุนเพื่อการผลิตการวิจัยและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จำเป็นต้องจัดให้มีหน่วยงานกลาง ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย แผน ส่งเสริมและประสานการวิจัย การพัฒนาและการใช้รวมทั้งการประเมินคุณภาพ และประสิทธิภาพของการผลิตและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 ข : 4)

แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2554 – 2556

กระทรวงศึกษาธิการ มีวิสัยทัศน์ในการเป็นองค์กรหลักที่มุ่งจัดการและส่งเสริมการศึกษา ให้ประชาชน มีคุณธรรมนำความรู้ มีคุณภาพ มีศักยภาพในการพัฒนาตนเองตามหลักการเศรษฐกิจพอเพียง เสริมสร้างสังคมคุณธรรม พัฒนาสังคมฐานความรู้ ให้ยืนหยัดในเวทีโลกบนพื้นฐานของความเป็นไทย โดยมีพันธกิจในการเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา เพื่อเสริมสร้างโอกาสทางการศึกษา ให้แก่ประชาชน ด้วยการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา รวมถึงการพัฒนาระบบบริหารจัดการ การศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จึงดำเนินการจัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2554-2556 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดการใช้สารสนเทศที่สามารถบรรลุภารกิจด้านต่างๆ ด้วยความพร้อมที่จะรองรับการบริหารจัดการและ การเรียนการสอน รวมทั้งปรับเปลี่ยนการดำเนินงานทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อที่จะประสานความร่วมมือกับ องค์กรต่างๆ ได้เป็นอย่างดี โดยแสวงหาความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้แผนแม่บทที่มีการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้านทั้งปัจจัยภายในและภายนอก ซึ่งจะเน้นให้เกิดการเชื่อมโยงและมีความ ร่วมมือจากทุกภาคส่วน เนื่องจากโครงสร้างของกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วยสำนักงานและหน่วยงานต่างๆ ซึ่งมีบทบาทสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของประเทศไทย ดังนั้นเพื่อให้การจัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการศึกษา เป็นไปด้วยความเข้าใจร่วมกันของทุกฝ่าย

แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการศึกษา ถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการดำเนินงานและการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนั้นภาพรวมของแผนแม่บทฯ จึงมีความครอบคลุมหรือให้ความสำคัญ 2 ประการ คือ

1. กรอบแนวทางบูรณาการสารสนเทศเพื่อการศึกษา หมายถึง การกำหนดยุทธศาสตร์ มาตรการ ข้อเสนอแนะ ตลอดจนแนวทางการพัฒนาที่ เหมาะสมตามหลักวิชาการและการประยุกต์ใช้ที่สามารถเอื้อต่อการบูรณาการสารสนเทศ เพื่อการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาทิ การวิเคราะห์ออกแบบ สถาปัตยกรรมระบบเครือข่ายที่เป็นเอกภาพ ทุกฝ่ายสามารถเข้าถึงและใช้งานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. การยกระดับการดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง การยกระดับภาพรวมการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้มีการดำเนินการอยู่แล้วหรือมีแนวโน้มจะดำเนินการต่อไป เฉพาะในส่วน

ที่มีความเหมาะสมต่อการบูรณาการสารสนเทศเพื่อการศึกษา ระหว่าง หน่วยงานต่างๆ ได้อย่างเป็นเอกภาพ ให้เข้ามาผนวกไว้ในแผนแม่บทฯ เพื่อเป็นการให้ความสำคัญและเน้นย้ำถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นเป็นส่วนร่วมกับทุกฝ่าย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2554 : 3-4)

สรุปได้ว่า การจัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ที่สามารถประยุกต์เข้ากับพันธกิจของกระทรวงศึกษาธิการ ได้ นั้น จะเป็นภาพรวมของกระบวนการการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่มีความเกี่ยวข้องกับการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยผ่านการกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจ ยุทธศาสตร์ และมาตรการสำคัญ ที่ส่งผลกระทบต่อการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์สื่อสาร โทรคมนาคม ระบบการเชื่อมโยงเครือข่าย ระบบงาน (Software) บุคลากร ตลอดจนถึงข้อมูลต่างๆ จนกลายเป็นสารสนเทศเพื่อการศึกษา ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดเกี่ยวกับระบบสารสนเทศ

1. ความหมายระบบสารสนเทศ

ได้มีผู้ให้ความหมายของคำว่า ระบบสารสนเทศไว้หลายความหมาย ดังนี้

จิตติมา เทียมบุญประเสริฐ (2542 : 3) กล่าวว่า ระบบสารสนเทศ (Information System) หมายถึงระบบที่ผ่านกระบวนการกักตุนหรือประมวลผลข้อมูลเพื่อให้ได้สารสนเทศที่ต้องการใช้งานตามเป้าหมายจากความสัมพันธ์ของข้อมูลสารสนเทศและระบบสารสนเทศ

เกรียงศักดิ์-พราศรี และคณะ (2544 : 1-2) ให้ความหมายของระบบสารสนเทศ (Information System) หมายถึง ระบบที่จัดตั้งขึ้นเพื่อรวบรวมจัดเก็บและใช้สารสนเทศสนองความต้องการของหน่วยงานทั้งนี้โดยมีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบ

กิตติ ภักดีวัฒนะกุล และพนิดา พานิชกุล (2546 : 22) ได้ให้ความหมายว่า สารสนเทศ (Information) คือ “ข้อมูลที่ผ่านกระบวนการเก็บรวบรวมและเรียบเรียง เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ เช่น การนำเสนอยอดขายรายเดือนต่อผู้บริหาร ซึ่งยอดขายรายเดือนนั้นได้มาจากการรวบรวมยอดขายของตัวแทนขายในแต่ละวัน” ส่วนคำว่า ข้อมูล คือ เหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้นประจำวันในการดำเนินธุรกิจขององค์กร เช่น รายการสั่งซื้อสินค้าจากลูกค้ารายการส่งสินค้า ชื่อที่อยู่ลูกค้า ยอดขายในแต่ละวัน เป็นต้น ข้อมูลอาจเป็นได้หลายชนิด เช่น ตัวอักษร รูปภาพ รูปถ่าย หรือแม้กระทั่งเสียง

กุตฉัตร ฉัตรกุล ณ อยุธยา (2546 : 3) กล่าวว่า ระบบสารสนเทศ หมายถึง องค์ประกอบต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องและทำงานประสานกันในการเก็บรวบรวมข้อมูลบันทึก ประมวลผล จัดเก็บ และแจกจ่ายสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจและหน้าที่ทางการบริหารซึ่งได้แก่ การวางแผน

การจัดองค์การ การประสานงาน การควบคุม และสื่อสารภายในองค์การ

ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์ (2547 : 8 – 10) กล่าวว่า ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (Management Information System) หมายถึง ระบบที่รวบรวมประมวลเก็บรักษา และเผยแพร่สารสนเทศเพื่อใช้ในการวางแผนการพัฒนา ตัดสินใจ ประสานงานและควบคุมการดำเนินงาน

ฉาตยา ฉาบนาค (2548 : 18 – 19) ได้สรุปว่า ระบบสารสนเทศ หมายถึง กระบวนการประมวลผลข่าวสารที่มีอยู่ให้อยู่ในรูปของข่าวสารที่เป็นประโยชน์สูงสุดเพื่อเป็นข้อสรุปประกอบการตัดสินใจและการบริหารงานทั้งในระดับกลางและระดับสูง

ศุภิสราพร สุคาทิพยรัตน์ (2548 : 23) ได้กล่าวว่า ระบบสารสนเทศ หมายถึง ระบบที่ทำหน้าที่ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาประมวลผลวิเคราะห์เพื่อสร้างสารสนเทศสำหรับวัตถุประสงค์เฉพาะด้านและนำเสนอสารสนเทศให้กับผู้ที่ต้องการเป็นผู้มีสิทธิได้รับสารสนเทศ รวมทั้งการจัดเก็บบันทึกข้อมูลที่นำเข้ามาสู่ระบบไว้เพื่อการใช้งานในอนาคต

ศรีสมรค์ อินทุจันทร์ยง (2549 : 4 – 5) ระบบสารสนเทศ หมายถึง ระบบที่ทำหน้าที่ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาประมวลผลวิเคราะห์เพื่อสร้างสารสนเทศสำหรับวัตถุประสงค์เฉพาะด้านและนำเสนอสารสนเทศให้กับผู้ที่ต้องการเป็นผู้มีสิทธิได้รับสารสนเทศ รวมทั้งการจัดเก็บบันทึกข้อมูลที่นำเข้ามาสู่ระบบไว้เพื่อการใช้งานในอนาคต

พิชัย เหลืองอรุณ (2552 : 5) กล่าวว่า ระบบสารสนเทศ หมายถึง ระบบที่มีการนำคอมพิวเตอร์มาช่วยในการรวบรวม จัดเก็บหรือจัดการกับข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ข้อมูลนั้นกลายเป็นสารสนเทศที่ดีสามารถนำไปใช้ในการประกอบการตัดสินใจได้ในเวลาอันรวดเร็วและถูกต้อง

จากแนวคิดพื้นฐานดังกล่าวสรุปได้ว่า ระบบสารสนเทศ หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลมาประมวลผลหรือวิเคราะห์ให้เป็นระบบอย่างมีแบบแผนสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจ การวางแผนการประสานงานและการควบคุมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความสำคัญของระบบสารสนเทศ

นักการศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับความสำคัญของระบบข้อมูลสารสนเทศหลายประการดังนี้

วีระ สุภากิจ (2539 : 8 – 9) กล่าวว่า ระบบสารสนเทศเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้องค์การสามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพใช้ระบบสารสนเทศในการวางแผนการควบคุมการทำงานและประกอบการตัดสินใจอย่างถูกต้องนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงทางแนวความคิดและสร้างทางเลือกใหม่ๆ ระบบสารสนเทศที่ดีจะช่วยให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขันทำให้สามารถเป็นผู้นำในการดำเนินงานต่างๆ ได้คั้งนั้นทุกหน่วยงานจึงจำเป็นต้องสร้างจัดและพัฒนาระบบข้อมูล

และสารสนเทศชั้นซึ่งข้อมูลและสารสนเทศที่มีคุณภาพจะต้องมีความเที่ยงตรงตามเรื่องที่ต้องการใช้ เรียกใช้ได้สะดวกรวดเร็วและทันต่อเวลาตรงกับวัตถุประสงค์

สำหรับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช (2541 : 47 – 49) ได้ให้ความสำคัญของระบบข้อมูลสารสนเทศพอสรุปได้ว่าระบบสารสนเทศเป็นระบบที่ผู้บริหารระดับสูงสามารถใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการอำนวยความสะดวกเร็วในการบริหารและสนับสนุนการตัดสินใจโดยให้ข้อมูลที่ทันกับความต้องการเพื่อใช้ในการกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจวัตถุประสงค์ตลอดจนถึงการวางแผนกลยุทธ์นอกจากนี้ยังช่วยอำนวยความสะดวกในด้าน การติดต่อสื่อสารทั้งระหว่างผู้บริหารระดับสูงด้วยกันระหว่างบุคลากรในองค์กรหรือการติดต่อสื่อสารระหว่างองค์การอีกด้วยระบบสารสนเทศเป็นระบบที่ผู้บริหารระดับกลางจะช่วยทำให้การตัดสินใจของผู้บริหารระดับกลางที่รับผิดชอบแต่ละหน่วยงานภายในองค์กรได้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพที่สูงขึ้นมีการเชื่อมโยงการใช้สารสนเทศระหว่างหน่วยงานต่างๆภายในองค์กรได้อย่างเป็นระบบอันจะส่งผลทำให้ทุกหน่วยงานมีการประสานข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจและช่วยตอบสนองต่อวัตถุประสงค์และเป้าหมายในระดับสูงขององค์การที่ตั้งไว้ระบบสารสนเทศเป็นระบบที่ช่วยสนับสนุนต่อการจัดการในระดับต้นขององค์การช่วยทำให้งานในระดับล่างได้เกิดความคล่องตัวโดยมีการนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยให้เกิดความรวดเร็วและความถูกต้องแล้วยังช่วยทำให้ผู้บริหารระดับต้นสามารถใช้สารสนเทศที่มีอยู่ในการตัดสินใจและวางแผนงานในระยะสั้นได้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย

ขณะที่เกรียงศักดิ์ พราวศรี และคณะ (2544 : 3) ได้กล่าวว่าปัจจุบันจัดได้ว่าเป็นสังคมแห่งยุคข้อมูลข่าวสารความรู้ข้อมูลสารสนเทศตลอดจนความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทต่อมนุษย์เป็นอย่างมาก ดังนั้นระบบสารสนเทศจึงเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้องค์กรสามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะนอกจากจะใช้ในการวางแผนการดำเนินงานและประกอบการตัดสินใจแล้วยังสามารถเป็นเครื่องชี้นำในการดำเนินงานต่างๆ ได้ตามวัตถุประสงค์ในการบริหารงานประกอบด้วยกิจกรรมสำคัญ 3 กิจกรรมคือการวางแผนการดำเนินงานและการประเมินผลการดำเนินงานซึ่งในการดำเนินงานแต่ละขั้นตอนนี้จะมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้สารสนเทศเป็นเครื่องมือช่วยในการตัดสินใจ

นอกจากนี้ศรีไพโร ตักศิษฐ์พงศากุล และเจษฎาพร ยุทธนวิบูลย์ชัย (2549 : 29) ได้สรุปความสำคัญของระบบสารสนเทศดังนี้

1. การทำลายของเศรษฐกิจโลกสารสนเทศในยุคปัจจุบันหน่วยงานต่างๆเริ่มให้ความสำคัญและเกิดการแข่งขันกันมากมายซึ่งถือเป็นยุคของการเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจทั้งด้านการสื่อสารและระบบการขนส่งนั้นได้ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงลักษณะการดำเนินงานธุรกิจขององค์กรต่างๆ

2. การแข่งขันทางการค้าการทำธุรกิจมีความเป็นอิสระและเสรีมากขึ้นทำให้เกิดการแข่งขันกันสูงการที่จะชนะคู่แข่งกันได้นั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียระบบสารสนเทศที่ถูกต้องและทันสมัยเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการแข่งขันขายสินค้าและบริการ

3. การขยายเครือข่ายทางการค้าเป็นการเพิ่มช่องทางในการจำหน่ายโดยขยายตลาดไปยังสาขาต่างๆรูปแบบที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายคือธุรกิจเฟรนไชส์และธุรกิจออนไลน์ในลักษณะพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ซึ่งระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพจะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการตัดสินใจและทำให้การขยายการบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเทคโนโลยีมีความก้าวหน้ามากขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตได้ถูกพัฒนาให้เป็นเครื่องมือเพื่อการสื่อสารในการดำเนินงานด้านต่างๆ ทั้งทางธุรกิจเศรษฐกิจสังคมวิทยาศาสตร์และการศึกษาทำให้องค์กรต่างๆ นำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศให้มีคุณภาพเพื่อสร้างโอกาสทางธุรกิจให้บริการลูกค้าและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของพนักงาน

จากแนวคิดต่างๆ ดังกล่าวพอสรุปได้ว่า ระบบสารสนเทศมีความสำคัญต่อการพัฒนาองค์กรและการดำเนินงานขององค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นับตั้งแต่การวางแผนพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีขององค์กรและในขณะเดียวกันนั้น ระบบข้อมูลสารสนเทศยังมีความสำคัญต่อผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานทุกระดับในการตัดสินใจวางแผนเรื่องต่างๆ ได้อย่างถูกต้องแม่นยำและทันต่อเหตุการณ์ ทันเวลาอีกทั้งยังเป็นเครื่องมือช่วยในการวิเคราะห์สาเหตุปัญหา หรือข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานสามารถนำมาปรับปรุงในการดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. องค์ประกอบของระบบสารสนเทศ

นักการศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับองค์ประกอบของระบบสารสนเทศ ไว้ดังนี้

จิตติมา เทียมบุญประเสริฐ (2542 : 8-9) ได้สรุปว่า ระบบสารสนเทศมีองค์ประกอบ 4 อย่าง เหมือนกับระบบคอมพิวเตอร์ คือ การรับเข้า (Input) การประมวลผล (Process) การเก็บข้อมูล (Storage) การส่งออก (Output) ดังนี้

3.1 การรับเข้า (Input) ข้อมูลพื้นฐานสำคัญของระบบสารสนเทศคั้งนั้นข้อมูลจะต้องเป็นข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์และเชื่อถือได้ การนำข้อมูลเข้าของระบบสารสนเทศสามารถรับสิ่งต่อไปนี้

3.1.1 แหล่งข้อมูล (Source Data) โดยปกติจะบันทึกข้อมูลรายการ (Transaction) หรือเหตุการณ์ (Event)

3.1.2 การสอบถาม (Inquiry) เป็นการขอสารสนเทศที่ต้องการ

3.1.3 การตอบโดยทันที (A Response to a Prompt) เช่น ใช่ “Y” หรือ ไม่ใช่ “N”

3.1.4 คำสั่ง (Instruction) เช่น ตั้งเก็บเป็นแฟ้มข้อมูล หรือสั่งพิมพ์

3.1.5 ส่งข่าวสารข้อมูลไปยังผู้ใช้อื่น ๆ ในระบบ

3.1.6 การเปลี่ยนแปลง เช่น การแก้ไขเอกสาร

3.2 การประมวลผลของระบบสารสนเทศ ได้แก่

3.2.1 การเรียงลำดับข้อมูล (Sorting) คือ การจัดเรียงข้อมูลตามลำดับ เช่น เรียงตามตัวอักษรของชื่อลูกค้าในแฟ้มข้อมูลลูกค้า

3.2.2 การค้นคืนข้อมูล (Retrieving) เป็นการค้นหาข้อมูลที่ต้องการเพื่อนำมาใช้งาน เช่น การดึงเรคคอร์ดของลูกค้าจากฐานข้อมูลมาทำการประมวลผล

3.2.3 การปรับปรุงแก้ไขข้อมูล (Updating) เป็นกระบวนการแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลที่เก็บไว้ในฐานข้อมูล เช่น การใส่ข้อมูลเกี่ยวกับรายรับ รายจ่ายลงในฐานข้อมูล การเปลี่ยนที่อยู่ของลูกค้าในฐานข้อมูล

3.2.4 การสรุป (Summarizing) เช่น การแสดงผลสรุปทั้งหมดหรือแสดงยอดรวมของแต่ละรายการ

3.2.5 การเลือก (Selecting) คือ การเลือกเรคคอร์ดตามเกณฑ์ที่กำหนด เช่น เลือกพนักงานทุกคนที่มีอายุตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไป

3.2.6 การคำนวณ (Manipulating) คือ การคำนวณทางเลขคณิต เช่น บวก ลบ คูณหาร และการเปรียบเทียบทางตรรกะ เช่น การเปรียบเทียบจำนวนปีการทำงานของพนักงานกับเกณฑ์ 25 ปี ถ้าจำนวนปีที่ทำงานมากกว่าเท่ากับหรือน้อยกว่า 25 ปี จะมีเงื่อนไขให้ทำอะไรต่อไปอีก

3.3 การจัดเก็บข้อมูล อาจเก็บให้อยู่ในรูปของ ตัวเลข ข้อความ ภาพหรือเสียงเพื่อความสะดวกในการเรียกใช้ข้อมูลในการประมวลผลต่อไป

3.4 การส่งออก สามารถส่งออกได้หลายรูปแบบ

3.4.1 การส่งออกทางเครื่องพิมพ์ เช่น พิมพ์รายงาน เอกสารและข้อความ

3.4.2 การส่งออกทางจอภาพ เช่น การแสดงผลออกทางจอภาพตามรูปแบบที่ต้องการ

3.4.3 การควบคุม เช่น คำสั่งที่ใช้ควบคุมการทำงานของหุ่นยนต์ตามโรงงานอุตสาหกรรม หรือการประมวลผลโดยอัตโนมัติ

ดังนั้น ระบบสารสนเทศจึงเป็นระบบที่ประกอบด้วยคน เครื่องคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ต่างๆ ที่ทำงานประสานกันเพื่อจัดทำสารสนเทศสำหรับสนับสนุนการปฏิบัติงานการจัดการและการตัดสินใจในองค์กร

กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 20 –21) กล่าวถึง การจัดทำระบบสารสนเทศมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ส่วนด้วยกัน

1. ข้อมูล เป็นข้อเท็จจริงต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาและในบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง เป็นปัจจัยนำเข้าของระบบสารสนเทศ

2. การจัดเก็บข้อมูล เป็นการรวบรวมและจัดเก็บรักษาข้อมูล และสารสนเทศที่มีอยู่หรือที่ได้มาอย่างมีระบบ สะดวกต่อการนำมาประมวลผลหรือนำมาใช้ประโยชน์หรือที่ได้มาอย่างมีระบบ สะดวกต่อการนำมาประมวลผลหรือนำมาใช้ประโยชน์ และสามารถแก้ไข ปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน ได้ง่าย

3. การประมวลผลหรือการวิเคราะห์ เป็นการกำหนดความสัมพันธ์ของข้อมูลจัดกระทำข้อมูลเพื่อให้เหมาะสมต่อการนำไปใช้ซึ่งวิธีการประมวลผลข้อมูลเพื่อให้ได้สารสนเทศมีอยู่มากมาย เช่น การจัดหมวดหมู่ การเรียงลำดับ การแจกแจง การทำ Cross-tabulation (ตารางแจกแจงข้อมูล, ตัวเลขแบบหลายประเภท) ตลอดจนถึงการใช้สูตรทางคณิตศาสตร์ต่าง ๆ

4. สารสนเทศ เป็นข้อมูลที่ผ่านการประมวลผลหรือการวิเคราะห์แล้ว เป็นผลผลิตของระบบที่จะนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ในขณะที่ ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์ (2547 : 18 –19) สรุปได้ว่า องค์ประกอบระบบสารสนเทศที่ใช้คอมพิวเตอร์ มีด้วยกัน 6 ส่วน คือ ฮาร์ดแวร์ (Hardware) อุปกรณ์ที่ช่วยในการป้อนข้อมูล ประมวลผลจัดเก็บ และผลิต (Output) ออกมาในระบบสารสนเทศ ซอฟต์แวร์ (Software) ได้แก่ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ช่วยให้ฮาร์ดแวร์ทำงาน ฐานข้อมูล (Database) คือ การจัดกลุ่มของแฟ้มข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กัน เพื่อนำไปใช้ในการทำงาน เครือข่าย (Network) คือ การเชื่อมโยงคอมพิวเตอร์เข้าด้วยกันเพื่อช่วยให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน และช่วยการติดต่อสื่อสาร กระบวนการ (Procedure) ได้แก่ นโยบาย กลยุทธ์ วิธีการ และกฎระเบียบต่าง ๆ ในการใช้ระบบสารสนเทศ คน (People) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในระบบสารสนเทศ ซึ่งได้บุคคลที่เกี่ยวข้องในระบบสารสนเทศ เช่น ผู้ออกแบบ ผู้พัฒนาระบบ ผู้ดูแลระบบ และผู้ใช้ระบบ

นอกจากนี้ ณาตยา ฉาบนาค (2548 : 19) ยังได้กล่าวถึง ถ้าพิจารณาองค์ประกอบของสารสนเทศ 4 ส่วน จะประกอบด้วย ข้อมูลนำเข้า (Input) เป็นข้อมูลต่าง ๆ ที่จะนำไปทำการประมวลในระบบ ส่วนกระบวนการ (Processing) เป็นส่วนที่ทำการประมวลผลงานต่างๆ โดยการแปรสภาพข้อมูล รายงานที่ได้ (Output) เป็นผลลัพธ์ที่ได้จากระบบซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ที่ใช้ในการตัดสินใจของระบบด้วย ส่วนป้อนกลับ (Feedback) เป็นการนำส่วนใดส่วนหนึ่งของผลลัพธ์ย้อนกลับเข้าสู่ระบบอีกครั้งหนึ่ง

สำหรับมหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ (2552 : 1) กล่าวว่า ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการที่ใช้คอมพิวเตอร์ (Computer-based Information Systems : CBIS) มีองค์ประกอบที่สำคัญ 6 ส่วนคือ ฮาร์ดแวร์ (Hardware) ซอฟต์แวร์ (Software) ฐานข้อมูล (Database) เครือข่าย (Network) กระบวนการ (Procedure) และคน (People)

จากองค์ประกอบของระบบสารสนเทศดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ระบบสารสนเทศจะประกอบไปด้วยส่วนนำเข้า ส่วนกระบวนการหรือส่วนประมวลผลและส่วนผลลัพธ์ ซึ่งตัวข้อมูลจะเป็นวัตถุประสงค์ของระบบในส่วนนำเข้า เพื่อประมวลผลข้อมูลโดยวิธีการต่าง ๆ และได้สารสนเทศเป็นผลลัพธ์ของระบบสารสนเทศและองค์ประกอบของระบบสารสนเทศที่ใช้คอมพิวเตอร์จะมีองค์ประกอบที่สำคัญ 6 ส่วน คือ ฮาร์ดแวร์ (Hardware) ซอฟต์แวร์ (Software) ฐานข้อมูล (Database) เครือข่าย (Network) กระบวนการ (Procedure) และคน (People)

4. ประเภทของระบบสารสนเทศ

นักการศึกษาได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับประเภทของระบบสารสนเทศไว้ดังนี้

พิชัย เหลืองอรุณ และชัชวาล ชุมรักษา (2554 : 7) กล่าวว่า ระบบสารสนเทศที่ใช้ในองค์กร สามารถแบ่งเป็น 6 ประเภท คือ

1. ระบบการประมวลผลทางธุรกิจ (Transaction Processing System : TPS) ระบบการประมวลผลทางธุรกิจ มักเป็นการประมวลผลต่อวัน เช่น การรับ - จ่ายบิล ระบบควบคุมสินค้าคงคลัง ระบบรายรับ - จ่ายสินค้า ระบบนี้เป็นระบบสารสนเทศลำดับแรกที่ได้รับ การพัฒนาให้ใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ลักษณะเด่นของระบบ TPS คือ การทำให้เครื่องคอมพิวเตอร์ทำงานง่าย ไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน ซึ่งระบบนี้เกือบทั้งหมดใช้การประมวลผลแบบออนไลน์

2. ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (Management Information System : MIS) ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ คือ ระบบที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารที่ต้องการการประมวลผลของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้ประโยชน์มากกว่าการช่วยงานแบบต่อวัน MIS จึงมีความสามารถในการคำนวณเปรียบเทียบข้อมูลซึ่งมีความหมายต่อการจัดการและบริหารงานเป็นอย่างมากนอกจากนั้นระบบนี้ยังสามารถสร้างสารสนเทศที่ถูกต้องทันสมัย

3. ระบบช่วยตัดสินใจ (Decision Support System : DSS) ระบบช่วยตัดสินใจ หมายถึงระบบที่ทำหน้าที่จัดเตรียมสารสนเทศเพื่อช่วยในการตัดสินใจ หากเป็นการใช้โดยผู้บริหารระดับสูงเรียกว่า "ระบบสนับสนุนการตัดสินใจสำหรับผู้บริหารระดับสูง" (Executive Support System : ESS) บางครั้งสารสนเทศที่ TPS และ MIS ไม่สามารถช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจได้จำเป็นต้องพัฒนาระบบช่วยตัดสินใจ DSS ขึ้นเพื่อช่วยในการตัดสินใจภายใต้ผลสรุปและการเปรียบเทียบข้อมูลจากแหล่ง

อื่นทั้งภายในและนอกองค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อช่วยในการตัดสินใจที่ไม่ได้คาดไว้ล่วงหน้า เช่น การตัดสินใจเกี่ยวกับการรวมบริษัท การขยายโรงงานใหม่ เป็นต้น

4. ระบบสารสนเทศสำหรับผู้บริหารระดับสูง (Executive Information System : EIS) ระบบสารสนเทศสำหรับผู้บริหารระดับสูง คือ MIS ประเภทพิเศษที่ถูกพัฒนาสำหรับผู้บริหารระดับสูง โดยเฉพาะช่วยให้ผู้บริหารระดับสูงที่ไม่คุ้นเคยกับเครื่องคอมพิวเตอร์สามารถใช้ระบบสารสนเทศได้ง่ายขึ้น โดยใช้เมาส์เลื่อนหรือจอภาพแบบสัมผัสเพื่อเชื่อมโยงข่าวสารระหว่างกันทำให้ผู้บริหารไม่ต้องจำคำสั่ง

5. ระบบสำนักงานอัตโนมัติ (Office Automation System : OAS) ระบบสำนักงานอัตโนมัติ หมายถึงระบบสารสนเทศที่ใช้บุคลากรน้อยที่สุดโดยอาศัยเครื่องมือแบบอัตโนมัติและระบบสื่อสารเชื่อมโยงข่าวสารระหว่างเครื่องมือเหล่านั้นเข้าด้วยกัน OAS มีจุดมุ่งหมายให้เป็นระบบที่ไม่ใช้กระดาษข่าวสารถึงกันด้วยข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Data Interchange) แทน

6. ระบบผู้เชี่ยวชาญ (Artificial Intelligence / Expert System : AIES) ระบบผู้เชี่ยวชาญ หมายถึงระบบที่ทำให้เครื่องคอมพิวเตอร์กลายเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาใดสาขาหนึ่งคล้ายกับมนุษย์ ระบบนี้ได้รับความรู้จากมนุษย์ผู้เชี่ยวชาญในสาขาใดสาขาหนึ่งเก็บไว้ในระบบคอมพิวเตอร์เพื่อให้คอมพิวเตอร์สามารถวิเคราะห์เหตุผล เพื่อตัดสินใจความรู้ที่เก็บไว้ในระบบคอมพิวเตอร์นี้ ประกอบด้วย ฐานความรู้ (Knowledge Base) และกฎข้อวินิจฉัย (Inference Rule) ซึ่งเป็นความสามารถเฉพาะที่ทำให้ระบบคอมพิวเตอร์สามารถตัดสินใจได้เอง เช่นการวินิจฉัยความผิดปกติของรถจักรดีเซลไฟฟ้าโดยใช้คอมพิวเตอร์

ดังนั้นสรุปได้ว่า ระบบสารสนเทศ แบ่งได้เป็น 6 ประเภท ได้แก่ ระบบสำนักงานอัตโนมัติระบบประมวลผลรายการประจำวันระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการระบบสนับสนุนการตัดสินใจระบบสารสนเทศสำหรับผู้บริหารระดับสูงและระบบผู้เชี่ยวชาญ งานบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 เป็นระบบสารสนเทศแบบระบบสำนักงานอัตโนมัติ เพราะได้นำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาบันทึกและจัดการข้อมูล โดยที่โรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 สามารถส่งหรือรับข้อมูลกันผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

5. ลักษณะของระบบสารสนเทศที่ดี

สำหรับลักษณะของระบบสารสนเทศที่ดีนั้น ได้มีนักการศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับประเภทของระบบสารสนเทศ ไว้ดังนี้

ศรีไพร ศักดิ์รุ่งพงศากุล และเจษฎาพร บุทธน วิบูลย์ชัย (2549 : 25 – 26) ได้กล่าวถึงลักษณะของสารสนเทศ มีลักษณะดังนี้

1. ถูกต้องแม่นยำ สารสนเทศที่มีความถูกต้องจะต้องปราศจากข้อผิดพลาดใดๆ
2. สมบูรณ์ครบถ้วน สารสนเทศที่มีความสมบูรณ์จะต้องประกอบด้วยข้อเท็จจริงที่สำคัญอย่างครบถ้วน
3. เข้าใจง่าย สารสนเทศที่มีคุณภาพจะต้องเข้าใจง่าย ไม่ซ้ำซ้อนต่อการทำความเข้าใจไม่แสดงรายละเอียดที่ลึกมากเกินไปเพราะจะทำให้ผู้ที่ใช้ในการตัดสินใจสับสนและไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าข้อมูลหรือสารสนเทศใดมีความจำเป็นจริงๆ
4. ทันต่อเวลา สารสนเทศที่คืบนอกจากจะมีความถูกต้องแล้ว ข้อมูลต้องทันสมัยและรวดเร็วทันต่อเวลาและความต้องการของผู้ใช้ในการตัดสินใจ
5. เชื่อถือได้ สารสนเทศที่เชื่อถือได้ขึ้นอยู่กับความน่าเชื่อถือของวิธีการรวบรวมข้อมูลที่นำเข้าสู่ระบบ
6. คู่มีราคา สารสนเทศที่ผลิตควรจะต้องมีความประหยัดเหมาะสมคู่กับราคา
7. ตรวจสอบได้ สารสนเทศจะต้องตรวจสอบความถูกต้องได้ ผู้ใช้สามารถตรวจสอบข้อมูลเพื่อความมั่นใจว่ามีความถูกต้องต่อการนำไปตัดสินใจ ซึ่งอาจมีการตรวจสอบข้อมูลโดยการเปรียบเทียบกับข้อมูลลักษณะเดียวกันจากแหล่งข้อมูลหลายๆ แห่ง
8. ยืดหยุ่น สารสนเทศที่มีคุณภาพควรจะสามารถนำไปใช้ได้ในวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันหลายๆ ด้าน
9. สอดคล้องกับความต้องการ สารสนเทศที่ดีมีคุณภาพจะต้องมีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์และสนองความต้องการของผู้ใช้เพื่อการตัดสินใจ
10. สะดวกในการเข้าถึงสารสนเทศจะต้องง่ายและสะดวกต่อการเข้าถึงข้อมูลตามระดับสิทธิของผู้ใช้เพื่อจะได้ข้อมูลหรือสารสนเทศที่ถูกต้องตามรูปแบบและทันต่อความต้องการของผู้ใช้
11. ปลอดภัยสารสนเทศจะต้องถูกออกแบบและจัดการให้มีความปลอดภัยจากผู้ที่ไม่มีความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลหรือสารสนเทศนั้น

ในส่วนของจิตติมา เทียมบุญประเสริฐ (2542 : 10 – 12) กล่าวว่า สารสนเทศที่ดีควรมีคุณสมบัติ คือมีความถูกต้องเชื่อถือได้ สามารถตรวจสอบได้ ความสมบูรณ์ ทันต่อการใช้งานหรือทันเวลาความกะทัดรัด ตรงประเด็นหรือตรงตามความต้องการ

ขณะที่ณาตยา ฉานนาค (2548 : 21) ได้สรุปว่า สารสนเทศที่ดีต้องมีความถูกต้องความทันต่อการใช้งาน ความสมบูรณ์ ความกะทัดรัด ตรงกับความต้องการ ความละเอียดแม่นยำคุณสมบัติเชิงปริมาณความยอมรับได้ความไม่ลำเอียงความชัดเจน

จากคุณสมบัติของระบบสารสนเทศที่มีคุณภาพดังกล่าวสรุปได้ว่าลักษณะของระบบสารสนเทศที่ดีมีคุณภาพต้องมีความถูกต้องแม่นยำความสมบูรณ์เชื่อถือได้ความกะทัดรัดตรงกับความต้องการของผู้ใช้นำไปใช้ได้อย่างรวดเร็วทันเหตุการณ์ทันต่อเวลา

6. ประโยชน์ของระบบสารสนเทศ

นักการศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษา ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับประโยชน์ของระบบสารสนเทศ หลายประการ ดังนี้

ฉัตรพันธ์ เขจรนันท์ และไพบุลย์ เกียรติโกมล (2545 : 40 – 41) ได้กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการที่จะช่วยสร้างประโยชน์ต่อองค์การไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์ เนื่องจากข้อมูลถูกจัดเก็บและบริหารอย่างเป็นระบบ ทำให้ผู้บริหารสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็วในรูปแบบที่เหมาะสม และสามารถนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ได้ทันต่อความต้องการ
2. ช่วยให้ผู้ใช้ในการกำหนดเป้าหมายกลยุทธ์และการวางแผนปฏิบัติการ โดยผู้บริหารจะสามารถนำข้อมูลที่ได้จากระบบสารสนเทศมาช่วยในการวางแผนกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงาน เนื่องจากสารสนเทศถูกเก็บรวบรวมและจัดอย่างเป็นระบบ ทำให้มีประวัติของข้อมูลอย่างต่อเนื่องสามารถที่จะบ่งชี้แนวโน้มของการดำเนินงานว่า น่าจะเป็นไปในลักษณะใด
3. ช่วยให้ผู้ใช้สามารถตรวจสอบผลการดำเนินงาน เมื่อแผนงานถูกนำไปปฏิบัติในช่วงระยะเวลาหนึ่งผู้ควบคุมจะต้องตรวจสอบผลการดำเนินงาน โดยนำข้อมูลบางส่วนมาประมวลผลเพื่อประกอบการประเมินสารสนเทศที่ได้ จะแสดงให้เห็นผลการดำเนินงานว่า สอดคล้องกับเป้าหมายที่ต้องการเพียงไร
4. ช่วยให้ผู้ใช้ในการศึกษาและวิเคราะห์สาเหตุปัญหา ผู้บริหารสามารถใช้ระบบสารสนเทศประกอบการศึกษาและค้นหาสาเหตุหรือข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานถ้าการดำเนินงานไม่เป็นตามแผนที่วางไว้ โดยอาจจะเรียกข้อมูลเพิ่มเติมออกมาจากระบบเพื่อให้ทราบถึงความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน เกิดขึ้นจากสาเหตุใดหรือจัดรูปแบบสารสนเทศในการวิเคราะห์ปัญหาใหม่
5. ช่วยผู้ใช้สามารถวิเคราะห์ปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นเพื่อหาวิธีควบคุม ปรับปรุงและแก้ไขปัญหาสารสนเทศที่ได้จากการประมวลผลจะช่วยให้ผู้บริหารวิเคราะห์ว่าการดำเนินงานในแต่ละทางเลือกจะช่วยแก้ไข หรือควบคุมปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างไร ธุรกิจต้องทำอะไรเพื่อปรับเปลี่ยนหรือพัฒนาให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนหรือเป้าหมาย

6. ช่วยลดค่าใช้จ่าย ระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพช่วยให้ธุรกิจลดเวลา แรงงานและค่าใช้จ่ายในการทำงานลง เนื่องจากระบบสารสนเทศสามารถรับภาระงานที่ต้องใช้แรงงานจำนวนมาก ตลอดจนช่วยลดขั้นตอนในการทำงาน ส่งผลงานที่ออกมาอาจเท่ากันหรือดีกว่าเดิมซึ่งจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพในการแข่งขันของธุรกิจ

การจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียน

ระบบข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษา หมายถึง ระบบการดำเนินงานในการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ จัดเก็บ การใช้ข้อมูลและสารสนเทศให้เป็นประโยชน์ต่อครู อาจารย์ ผู้บริหาร ผู้เรียน ชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ ดังนั้นจึงต้องมีขั้นตอนในการดำเนินงาน เช่นเดียวกับงานอื่น ๆ คือ มีการวางแผน มีการดำเนินงาน และมีการประเมินผล

ข้อมูลและสารสนเทศที่มีคุณภาพ จะต้องมีความถูกต้อง ทันต่อสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน และตรงกับความต้องการใช้ประโยชน์ ในการวางแผนการดำเนินงานระบบข้อมูลและสารสนเทศจึงต้องคำนึงถึงแหล่งข้อมูลที่ดีได้ การรวบรวมข้อมูลอย่างสม่ำเสมอในช่วงเวลาที่เหมาะสมที่จะนำไปประมวลผล จัดเก็บและนำไปใช้ และต้องตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อันมีผลให้ข้อมูลเปลี่ยนแปลงไป กมล ภูประเสริฐ (2544 : 77)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลโรงเรียนในปัจจุบันพบว่าโรงเรียนและสถานศึกษาส่วนใหญ่จะมีการรวบรวมข้อมูลประมาณ 12 หมวดซึ่งจะจัดเก็บในรูปแบบข้อมูลและจัดกระทำในรูปแบบสารสนเทศ ข้อมูลเหล่านี้ได้แก่ จิตราภา กุณฑลบุตร (2552 : 4-6)

1. ข้อมูลนักเรียน
2. ข้อมูลบุคลากร เช่นครู คณงาน และการโรง
3. ข้อมูลการเรียนการสอน
4. ข้อมูลการเงิน
5. ข้อมูลอาคารสถานที่
6. ข้อมูลทรัพยากร
7. ข้อมูลห้องสมุด
8. ข้อมูลโสตทัศนศึกษา
9. ข้อมูลอนามัย โรงเรียน
10. ข้อมูลประชากรและสิ่งแวดล้อม
11. ข้อมูลประชาสัมพันธ์ โรงเรียน
12. ข้อมูล คำสั่ง กฎ ระเบียบ ปฏิทินปฏิบัติงาน และแผนปฏิบัติการของโรงเรียน

ซึ่งสามารถจำแนกข้อมูลและสารสนเทศที่ทุกโรงเรียนจำเป็นต้องมีออกเป็น 2 ประเภท คือ ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น ข้อมูลและสารสนเทศประกอบการวางแผนและพัฒนา

1. ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น ได้แก่ ข้อมูลดิบและข้อมูลที่จัดกระทำให้อยู่ในรูปสารสนเทศทางการศึกษาซึ่งจำเป็นต่อการวางแผนและการใช้ประโยชน์เกี่ยวกับการศึกษาโดยตรงเป็นสิ่งที่ควรจัดเก็บให้ง่ายต่อการค้นหาเพราะนอกจากจะใช้ประโยชน์ในโรงเรียนแล้วหน่วยงานภายนอกส่วนใหญ่ยังต้องการข้อมูลเหล่านี้ประกอบการวางแผนการวิจัยเฉพาะเรื่องข้อมูลดังกล่าวได้แก่ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

1.1 นักเรียน

- 1.1.1 จำนวนนักเรียน จำแนกตามชั้น เพศ ภูมิภาค และอาชีพผู้ปกครอง
- 1.1.2 จำนวนนักเรียนเข้าใหม่ชั้นปีที่ 1 (ป.1 หรือ ม.1)
- 1.1.3 จำนวนนักเรียนเลื่อนชั้นจำแนกตาม ชั้น เพศ
- 1.1.4 จำนวนนักเรียนซ้ำชั้น จำแนกตามชั้น เพศ
- 1.1.5 จำนวนนักเรียนออกกลางคันจำแนกตามชั้น เพศ
- 1.1.6 จำนวนนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจำแนกตามเพศ

1.2 โรงเรียน

- 1.2.1 จำนวนห้องเรียน จำแนกตามรายชั้น
- 1.2.2 จำนวนห้องประกอบการเรียน
- 1.2.3 จำนวนห้องเรียนและห้องประกอบการเรียนที่ใช้การได้ดีและชำรุด

1.3 งบประมาณ

- 1.3.1 จำนวนงบประมาณการศึกษาจำแนกตามแผนงาน/โครงการ หมวดค่าใช้จ่าย งบลงทุนงบดำเนินการ และแหล่งงบประมาณ
- 1.3.2 จำนวนรายจ่ายจริง จำแนกตามแผนงาน/โครงการ หมวดค่าใช้จ่าย งบลงทุน และงบดำเนินการ
- 1.3.3 จำนวนรายได้ของสถานศึกษา

1.4 ครู

- 1.4.1 จำนวนครูจำแนกตามเพศ วุฒิ วิชาเอก ระดับชั้นการศึกษาที่สอน
- 1.4.2 จำนวนครูจำแนกตามครูบรรจุใหม่ ครูที่ออกจากสถานภาพครูครูก่อนสอน ต่อ ครูที่โอน ครูที่ย้ายหรือช่วยราชการ ครูลาด้วยเหตุต่าง ๆ

2. ข้อมูลและสารสนเทศประกอบการวางแผนและพัฒนา ได้แก่ ข้อมูลและสารสนเทศที่นำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผน การตัดสินใจการพัฒนาการศึกษาในทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ในระดับโรงเรียน ห้องเรียนจนถึงตัวนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นส่วนที่เน้นการใช้ประโยชน์ภายใน โรงเรียนควรจัดเก็บเป็นสัดส่วนเฉพาะแยกจากข้อมูลทั่วไป ได้แก่เรื่องต่อไปนี้

- 2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจำแนกตามชั้นเพศ หน่วยงานที่ประเมิน
- 2.2 ผลการประเมินนักเรียนในด้านคุณลักษณะบุคลิกภาพ ความสนใจ ความถนัด จำแนกตามชั้น เพศ หน่วยงานที่ประเมิน
- 2.3 รางวัลดีเด่นต่าง ๆ ที่นักเรียนในโรงเรียนได้รับ
- 2.4 ผลการติดตามนักเรียนที่จบชั้นประ โยค (ป.6 หรือ ม.3) มีรายละเอียดเกี่ยวกับ สถานภาพการเรียนต่อ การประกอบอาชีพ
- 2.5 รายงานการประเมิน โรงเรียนมีรายละเอียดเกี่ยวกับ ชื่อหน่วยงานที่ประเมินชื่อ โครงการวิจัย/แผนงาน วันเวลาที่ประเมิน วิธีการ โดยสรุป (วัตถุประสงค์ผู้ถูกประเมิน/กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้) และผลการประเมิน (ถ้ามี)
- 2.6 ชื่อโครงการ (กิจกรรมพิเศษใน โรงเรียน) ประกอบด้วยผู้รับผิดชอบ แผนดำเนินงาน หน่วยงานที่ร่วม (ถ้ามี) และผลการดำเนินงาน
- 2.7 รายการปัญหาการเรียนการสอนของครูใน โรงเรียนและการดำเนินการแก้ไข
- 2.8 การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศที่เอื้อประโยชน์แก่ผู้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การจัดระบบสารสนเทศโรงเรียนจะช่วยให้งานวิชาการมีระบบมากขึ้นสามารถแยกงานออกได้เป็นส่วนส่วนเพื่อให้การจัดการงานมีความเหมาะสมตาม ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับนักเรียน ครูและบุคลากร และ โรงเรียน

การบริหารงานวิชาการ

ความหมายการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เป็นงานที่จะต้องปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จ และความสามารถของผู้บริหาร

งานวิชาการเป็นงานหลักและเกี่ยวข้องกับทุกกิจกรรมในสถานศึกษา โดยมี จุดหมายให้ไปสู่การมีคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา นัก การศึกษาได้ ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้แตกต่างกัน ดังนี้

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา หรือ โรงเรียน เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพที่สุด เพราะเป็นหน้าที่ ของสถานศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้ทางด้านวิชาการแก่ผู้เรียนภิญโญ สาคร (2526 : 324)

การบริหารกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวกับการพัฒนา และปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพที่สุด หรือการบริหารที่ให้ผลเมืองมีความรู้ มีคุณธรรม สามารถประกอบสัมมาอาชีพ ดำรงตนเป็นพลเมืองดี ช่วยกันพัฒนาชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

อุทัย ธรรมเดโช (2531 : 6) การบริหารวิชาการประกอบด้วยงานหลายอย่าง ที่สำคัญ ของงานด้านวิชาการ คือ หลักสูตรเป็นตัวกำกับงานด้านวิชาการ ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้นำ ในการนำไปใช้ในแต่ละสถานศึกษาจึงแตกต่างกันไป การจัดโปรแกรมการศึกษาขึ้นกับปัจจัยหลาย อย่าง เช่น บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งผู้เรียนด้วย

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544 : 2) กล่าวว่าการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหาร สถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้ ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพให้เกิดประ โยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2545 : 9) กล่าวว่าการบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการจัด กิจกรรมในงานวิชาการ ซึ่งเป็นภารกิจหลักให้เกิดการปรับปรุง พัฒนาและเป็น ประ โยชน์สูงสุดแก่ ผู้เรียนหรือผู้รับบริการ

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียน เป็นชีวิตจิตใจของสถาบัน ส่วนงานด้านอื่น ๆ เป็น องค์ประกอบที่จะทำให้สถาบันดำเนินไปด้วยความราบรื่นเท่านั้นพนัส หันนาคินทร์ (2542 : 235) ผู้บริหารการศึกษา ทุกคนควรจะรับผิดชอบเป็นผู้นำของครู ในด้านวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะ หน้าที่ของ โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการ โดยการทำงานร่วมกับครู กระตุ้นเตือนครูให้ก้าวหน้าครู และประสานงานให้ครูทุกคนทำงาน ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในการสอนกัญญา สาธ (2526 : 232) งานวิชาการเป็นงานหลักของ การบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษา จะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัด โปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาซึ่งอาจจะเกี่ยวข้อง ทางตรงหรือทางอ้อม ก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้นปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 15)

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543 : 1) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการว่าการ บริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร

การจัดโปรแกรมการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา

อุทัย บุญประเสริฐ (2540 : 25) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการว่างาน วิชาการเป็นงานหลัก เป็นงานที่ใหญ่ที่สุดของระบบ เป็นงานที่เป็นหัวใจของสถานศึกษาและมีหลักสูตรซึ่งเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของงานวิชาการ ที่จะตอบสนองและสนับสนุนงานวิชาการให้

งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญในการจัดระบบงานให้รัดกุม และมีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ฉะนั้น จึงมีนักการศึกษาได้ให้ความสำคัญของงานวิชาการไว้ดังนี้

สมิธ (Smith. 1961 : 55) ได้ศึกษาและจัดลำดับความสำคัญของงานวิชาการไว้เป็นอันดับแรกงานในความรับผิดชอบของผู้บริหารแบ่งเป็น 7 ประเภท ดังนี้

งานบริหารงานวิชาการ	ร้อยละ 40
งานบริหารบุคลากร	ร้อยละ 20
งานบริหารกิจการนักเรียน	ร้อยละ 20
งานบริหารการเงิน	ร้อยละ 5
งานบริหารอาคารสถานที่	ร้อยละ 5
งานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน	ร้อยละ 5
งานบริหารทั่วไป	ร้อยละ 5

ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า งานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น งานวิชาการเป็นกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ แบบเรียน งานการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานวางแผนการศึกษา และงานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพสูง

จะเห็นได้ว่าการบริหารงานวิชาการนับเป็นงานที่สำคัญของโรงเรียน เป็นหน้าที่หลักของโรงเรียน ถือเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียน โรงเรียนจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับงานวิชาการของโรงเรียน ที่จะสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และคุณสมบัติตามที่ต้องการ เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมต่อไปได้เป็นอย่างดี

หลักการบริหารงานวิชาการ

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2545 : 9) ได้กล่าวถึง หลักการบริหารงานวิชาการที่สำคัญๆ ดังนี้

1. หลักการพัฒนาคุณภาพ (Quality Management) เป็นการบริหารเพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ องค์ประกอบของคุณภาพที่เป็นตัวชี้วัดคือผลผลิต และกระบวนการเป็น บังคับสำคัญที่ทำให้บุคลากรและผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจ พัฒนาศักยภาพเป็นที่ยอมรับของ สังคม

ในระดับสากลมากขึ้น โดยอาศัยกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาได้แก่ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินผล

2. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) การปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการ บริหารได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง สม่าเสมอ โดยหลักการมีส่วนร่วม การเสนอแนะและการพัฒนา ในงานวิชาการ ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย จึงอาจดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการวิชาการ โดยมีเป้าหมายไปสู่การพัฒนา คุณภาพได้มากขึ้น การมีส่วนร่วมต้องเริ่มจากการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมประเมินผล

3. หลักการ 3 องค์ประกอบ (3 - E s) ได้แก่ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ประหยัด

3.1 หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ เป็นไปตามขั้นตอนและกระบวนการ มีปัญหาและอุปสรรคขณะดำเนินการก็สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ การมีประสิทธิภาพเน้นไปที่กระบวนการ (Process) การใช้กลยุทธ์และเทคนิควิธีต่างๆที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์มากที่สุด

3.2 หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ได้ผลผลิต (Outcome) ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความรู้ความสามารถ มีทักษะเพิ่มขึ้น รวมทั้งการคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ได้รับ อย่างไรก็ตามมักใช้สองคำนี้ควบคู่กันคือมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

3.3 หลักประหยัด (Economy) หมายถึง ใช้เวลาน้อย การลงทุนน้อย การใช้กำลังหรือแรงงานน้อย โดยไม่ต้องเพิ่มทรัพยากรการบริหาร แต่ได้ผลผลิตตามที่คาดหวัง ดังนั้น การลงทุนทางวิชาการจึงต้องคำนึงหลักความประหยัดด้วยเช่นกัน

4. หลักความเป็นวิชาการ (Academics) หมายถึง ลักษณะที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระ ของวิชาการ ได้แก่ หลักการพัฒนาหลักสูตร หลักการเรียนรู้ หลักการสอน หลักการวัดผล ประเมินผล หลักการนิเทศการศึกษา และหลักการวิจัย เป็นต้น หลักการเหล่านี้เป็นองค์ประกอบ สำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์

ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

เนื่องจากการบริหารงานวิชาการ ครอบคลุมกิจกรรมในทุกด้านที่ส่งเสริมการ จัดการเรียน การสอน ขอบข่ายของงานวิชาการจึงกว้างและครอบคลุมงานหลายด้าน ปรียาพร วงศ์อนุตร โรจน์ (2545 : 3-4) ได้เสนอขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ

1.1 แผนปฏิบัติงานวิชาการ

- 1.2 โครงการสอน
- 1.3 บันทึกการสอน
2. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน
  - 2.1 การจัดตารางสอน
  - 2.2 การจัดชั้นเรียน
  - 2.3 การจัดครูเข้าสอน
  - 2.4 การจัดแบบเรียน
  - 2.5 การปรับปรุงการเรียนการสอน
  - 2.6 การฝึกงาน
3. การจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน
  - 3.1 การจัดสื่อการเรียนการสอน
  - 3.2 การจัดห้องสมุด
  - 3.3 การนิเทศการสอน
  - 3.4 การวัดและประเมินผล

ในทางปฏิบัติแล้วสถานศึกษามีระบบศึกษาแต่ละแห่ง จะกำหนดขอบข่ายงาน วิชาการแตกต่างกันไปตามความเหมาะสมของสถานศึกษาแต่ละแห่ง สำหรับสถานศึกษาใน โครงการหนึ่ง อำเภอ หนึ่ง โรงเรียนในพื้นที่นั้น กระทรวงศึกษาธิการ (2552 ข : 71-74) ได้กำหนด แนวทางการพัฒนางานวิชาการไว้ให้ทุกสถานศึกษา ทุกระดับและทุกสังกัดที่เข้าโครงการ โดยแบ่ง ออกเป็น 7 ด้านดังนี้ คือ

1. ด้านหลักสูตร
2. ด้านการบริหารจัดการวิชาการ
3. ด้านการจัดการเรียนรู้
4. ด้านห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้
5. ด้านการพัฒนาบุคลากร
6. ด้านการประเมินผล
7. ด้านการประกันคุณภาพ

เทคโนโลยีสารสนเทศสามารถสนับสนุนการทำงานด้านต่าง ๆ ขององค์กร ในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งในแต่ละระดับขององค์กรจะมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อประโยชน์ที่แตกต่างกัน เช่น ฝ่ายตลาดจะมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการกำหนดกลุ่มลูกค้า ช่วยพัฒนาสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า สนับสนุนการขายสินค้าและบริการ และการ

ให้บริการแก่ลูกค้า ส่วนฝ่ายผลิตมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อช่วยในการวางแผน การพัฒนา และการผลิตสินค้าและบริการ และควบคุมการไหลเวียนของกระบวนการผลิต สำหรับฝ่ายบัญชี และการเงิน มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อติดตามการเก็บรักษาและใช้งานทรัพย์สินขององค์กร และกระบวนการไหลเวียนของระบบเงินทุน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศช่วยสนับสนุน ประสิทธิภาพในภาพรวมขององค์กรได้ดังนี้

1. ระบบสารสนเทศทำให้การปฏิบัติงานมีความรวดเร็วมากขึ้น โดยใช้กระบวนการประมวลผลข้อมูลซึ่งจะทำให้สามารถเก็บรวบรวมประมวลผลและปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยได้อย่างรวดเร็ว ระบบสารสนเทศช่วยในการจัดเก็บข้อมูลที่มีขนาดใหญ่หรือมีปริมาณมากและช่วยให้การเข้าถึงข้อมูล (Access) เหล่านั้นมีความรวดเร็วด้วย
2. ช่วยลดต้นทุนการที่ระบบสารสนเทศช่วยให้การปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลซึ่งมีปริมาณมากมีความสลับซับซ้อนให้ดำเนินการ ได้โดยเร็วหรือการช่วยให้เกิดการติดต่อสื่อสารได้ อย่างรวดเร็วทำให้เกิดการประหยัดต้นทุนการดำเนินการอย่างมาก
3. ช่วยให้การติดต่อสื่อสารเป็นไปอย่างรวดเร็วการใช้เครือข่ายทางคอมพิวเตอร์ทำให้มีการติดต่อได้ทั่วโลกภายในเวลาที่รวดเร็วไม่ว่าจะเป็นการติดต่อระหว่างเครื่องคอมพิวเตอร์กับเครื่องคอมพิวเตอร์ด้วยกัน (Machine to Machine) หรือคนกับคน (Human to Human) หรือคนกับเครื่องคอมพิวเตอร์ (Human to Machine) และการติดต่อสื่อสารดังกล่าวจะทำให้ข้อมูลที่เป็นทั้งข้อความ เสียง ภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหวสามารถส่งได้ทันที
4. ระบบสารสนเทศช่วยทำให้การประสานงานระหว่างฝ่ายต่าง ๆ เป็นไปได้ด้วยดี โดยเฉพาะหากระบบสารสนเทศนั้นออกแบบเพื่อเอื้ออำนวยให้หน่วยงานทั้งภายในและภายนอกที่อยู่ในระบบของซัพพลายทั้งหมดจะทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดสามารถใช้ข้อมูลร่วมกันได้ และทำให้การประสานงาน หรือการทำความเข้าใจเป็นไปได้อย่างดียิ่งขึ้น
5. ระบบสารสนเทศช่วยในการตัดสินใจระบบสารสนเทศที่ออกแบบสำหรับผู้บริหาร เช่น ระบบสารสนเทศที่ช่วยในการสนับสนุนการตัดสินใจ (Decision Support Systems) หรือระบบสารสนเทศสำหรับผู้บริหาร (Executive Support Systems) จะเอื้ออำนวยให้ผู้บริหารมีข้อมูลในการประกอบการตัดสินใจได้ดีขึ้นอันจะส่งผลให้การดำเนินงานสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ไว้ได้
6. ระบบสารสนเทศช่วยในการเลือกผลิตสินค้า/บริการที่เหมาะสมระบบสารสนเทศจะช่วยให้องค์กรทราบถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนราคาในตลาดรูปแบบของสินค้า/บริการที่มีอยู่หรือช่วยทำให้หน่วยงานสามารถเลือกผลิตสินค้า/บริการที่มีความเหมาะสมกับความเชี่ยวชาญหรือทรัพยากรที่มีอยู่

7. ระบบสารสนเทศช่วยปรับปรุงคุณภาพของสินค้า/บริการให้ดีขึ้นระบบสารสนเทศทำให้การติดต่อระหว่างหน่วยงานและลูกค้าสามารถทำได้โดยถูกต้องและรวดเร็วขึ้นดังนั้นจึงช่วยให้หน่วยงานสามารถปรับปรุงคุณภาพของสินค้า/บริการให้ตรงกับความต้องการของลูกค้าได้ดีขึ้นและรวดเร็วขึ้นด้วย

งานวิชาการมีขอบข่ายครอบคลุมเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร และการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ การจัดดำเนินงาน เกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดบริการการสอน ตลอดจนการวัด และประเมินผล รวมทั้งติดตามผล และสื่อการสอนรวมถึงการพัฒนาผู้สอนตลอดจนการดำเนินงานของโรงเรียนจะต้องเป็นไปตามหลักสูตร และระเบียบวิธีการของการเรียนการสอน จำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมทุกระยะ ด้วยการจัดเนื้อหาวิชาให้ทันสมัย บางครั้งก็มีการเพิ่มวิชาใหม่ ๆ เข้าไปด้วยผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างแท้จริงนั้น เกิดจากการเรียนการสอน ดังนั้น เมื่อหลักสูตรเปลี่ยนก็จำเป็นต้องอบรมครูตามไปด้วย เพราะการใช้หลักสูตรในโรงเรียนจะมีส่วนเกี่ยวข้อง ไปถึงการจัดการเรียนการสอน การจัดชั้นเรียน วิธีสอน การใช้อุปกรณ์การสอนและการประเมินผลด้วย ก่อ สวัสดิพิพาณิชย์ (2535 : 83) ถ้ามองในด้านของงานสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการ ได้แก่ งานควบคุมดูแลหลักสูตร การสอน อุปกรณ์การสอน การจัดการเรียน ภูมิอัคร การจัดชั้นเรียน การจัดการครูเข้าสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การฝึกอบรมครู ภารนิเทศการศึกษา การเผยแพร่งานวิชาการ การวัดผลการศึกษา การศึกษาวิจัย การประเมินมาตรฐานสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงคุณภาพ และประสิทธิภาพสถานศึกษา (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535 : 59)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า งานวิชาการเป็นงานที่มีขอบข่ายครอบคลุมหลายด้าน อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพแก่ผู้เรียนทุกด้าน ซึ่งสามารถสรุปขอบเขตของงานวิชาการได้ดังนี้ งานการจัดหลักสูตร งานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน งานการใช้วิธีการสอน และ การใช้สื่อการเรียนการสอน งานการวัดผลการเรียนการสอน และการนิเทศการสอน

หลักการบริหารงานวิชาการ

ในการบริหารงานวิชาการจะต้องมีหลักการและวิธีการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหาร ดังนั้นในหลักการเบื้องต้นของการบริหารจึงต้องมีข้อความชัดเจนในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. ยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วม

2. มุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด

3. มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งการเรียนรู้

4. มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยจัดให้มีดัชนีชี้วัดคุณภาพการจัดการหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ และสามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ทุกช่วงชั้นทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

5. มุ่งส่งเสริมให้มีการร่วมมือเป็นเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการจัด และพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ขอบข่ายและภารกิจงานวิชาการ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงศึกษาธิการ

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นกรพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
7. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
8. การนิเทศการศึกษา
9. การแนะแนว
10. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
11. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
12. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
13. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

14. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

15. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

16. การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

17. การวัดและประเมินผล

แนวคิดเกี่ยวกับการประเมิน

การประเมินหมายถึง กระบวนการ ในการกำหนดคุณค่าของ โครงการหรือกิจกรรม ที่กำหนดขึ้นภายในแผนงานเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจเกี่ยวกับ โครงการนั้นๆว่ามีประสิทธิภาพ ได้ผลเพียงใดแต่ได้มีนักประเมินโครงการหลายท่านได้ให้ความหมายของการประเมินไว้ดังนี้

ครอนบาค (Cronbach. 1982 : 14 - 15) กล่าวว่า การประเมินเป็นกระบวนการเก็บรวบรวม ข้อมูลเพื่อใช้ข้อมูลเหล่านั้นตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการนั้นๆ

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2525 : 3) ได้ให้ความหมายของการประเมินว่าหมายถึง การตัดสินใจ ค่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเป็นกระบวนการสำหรับตัดสินใจคุณค่าของ โครงการทั้งด้านผลิตผล กระบวนการจุดมุ่งหมายของ โครงการที่ออกแบบเพื่อนำไปปฏิบัติให้บรรลุจุดมุ่งหมาย

นิตา ชูโต (2538 : 8) ได้ให้ความหมายของการประเมินว่าเป็นการใช้กระบวนการ วิทยาศาสตร์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นจริงและเชื่อถือได้เกี่ยวกับโครงการเพื่อให้ตัดสินใจได้ว่า โครงการดังกล่าวดีหรือไม่คืออย่างไรหรือเป็นการค้นหาผลของกิจกรรมที่กำหนดไว้ว่าประสบ ผลสำเร็จตรงตามวัตถุประสงค์ของ โครงการหรือไม่

สเติก (Stake. 1975 : 4) ระบุว่า การประเมินเป็นการบรรยายและตัดสินใจโครงการ โดยการ พิจารณาถึงความสัมพันธ์และความสอดคล้องของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้นกระบวนการและผล ที่ได้รับจาก โครงการ

สคริฟเวน (Scriven. 1988 : 3) นิยามว่าการประเมินเป็นการตรวจสอบคุณค่าของ โครงการ ซึ่งการประเมินจะต้องอาศัยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการปฏิบัติเพื่อนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ กำหนดไว้

โพรวัส (Provus. 1971: 11) ให้ความเห็นว่าการประเมินเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับ การพิจารณาความสอดคล้องของสิ่งที่เกิดขึ้นกับมาตรฐานของ โครงการที่กำหนดไว้

สตฟเฟิลบีม (Stufflebeam. 1971 : 13) ได้ให้ความหมายว่าการประเมินเป็นกระบวนการ ของการพัฒนาการได้มาตลอดจนการเตรียมข้อมูลหรือข้อสนเทศที่เป็นประโยชน์เพื่อใช้ในการ ตัดสินใจและแสวงหาทางเลือกที่เหมาะสม

อัลคิน (Alkin. 1969 : 10) กล่าวว่า การประเมินเป็นกระบวนการศึกษาค้นคว้าหาความจริง โดยอาศัยข้อมูลที่เหมาะสมและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการสรุปรายงานให้ผู้มีอำนาจหรือผู้บริหาร ตัดสินใจหาทางเลือกที่เหมาะสม

จากความหมายดังกล่าวอาจสรุปได้ว่าการประเมินหมายถึงกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล ตรวจสอบคุณค่าโดยพิจารณาความสัมพันธ์สอดคล้องของข้อมูลเพื่อจะได้ทราบว่ากิจกรรมดังกล่าว

มีความเป็นมาอย่างไรการดำเนินกิจกรรมบรรลุตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้หรือไม่และผลของกิจกรรมที่เกิดขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อมเป็นเช่นไร

ความสำคัญของการประเมิน

การประเมินเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่มีการนำไปใช้อย่างกว้างขวางในองค์กรต่างๆ ทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน ขณะเดียวกันความหมายและเทคนิควิธีการประเมินก็วิวัฒนาการขึ้น แพร่หลายมากขึ้นมีการประเมินที่สลับซับซ้อนมากขึ้นตามสภาพการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างไรก็ตามการประเมินโครงการตามแนวคิดที่มีอยู่หลากหลายต่างก็มีเป้าหมายที่สอดคล้องกันคือการมุ่งตรวจสอบคุณภาพของโครงการนั้นๆ ว่าดี-ไม่ดีอย่างไร ได้ผลหรือไม่คุ้มค่าหรือไม่บกพร่องในเรื่องใดเพื่อใช้ข้อมูลเหล่านั้นตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับ-เปลี่ยนแปลง-ขยายดำเนินการต่อหรือยุติการดำเนินการตลอดจนหาทางเลือกที่เหมาะสมเพื่อประสิทธิภาพสูงสุดของโครงการ ดังนั้นการประเมินผลจึงมีความสำคัญต่อการดำเนินโครงการเป็นอย่างมากซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

1. ช่วยให้ทราบข้อมูลหรือสารสนเทศเกี่ยวกับโครงการ / กิจกรรมทั้งด้านปฏิบัติการและผลปฏิบัติที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจของผู้เกี่ยวข้องกับโครงการ
2. ช่วยแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานตามโครงการให้ชัดเจนตรงเป้าประสงค์และลดปัญหาในการปฏิบัติซึ่งจะเป็นผลดีต่อการบริหารโครงการ
3. ช่วยบ่งชี้ถึงประสิทธิภาพของโครงการหรือความคุ้มค่าของโครงการ
4. ช่วยให้ทราบถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานโครงการ
5. ช่วยให้การวางแผนโครงการมีประสิทธิภาพทั้งภายในแผนงานเดียวกันหรือแผนงานอื่นรูปแบบวัตถุประสงค์และขั้นตอนของการประเมิน

การประเมินมีอยู่หลายรูปแบบซึ่งแต่ละรูปแบบจะมีวัตถุประสงค์และขั้นตอนที่แตกต่างกันตามความเหมาะสมในการประเมินซึ่งสมบุรณ์ ชิตพงษ์ (2537 : 34-35) ได้สรุปรูปแบบการประเมินไว้ 3 กลุ่มคือ

กลุ่มที่ 1 รูปแบบการประเมินที่เป็นการตัดสินคุณค่า (Judgment Evaluation Model) ได้แก่รูปแบบการประเมินของ สกริฟเว่น (Scriven) , สเต็ก (Stake) และ โพรวัส (Provus)

กลุ่มที่ 2 รูปแบบการประเมินที่เป็นการให้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ (Decision-Oriented Evaluation Model) ได้แก่รูปแบบการประเมินของ สตฟเฟิลบีม (Stufflebeam) และ อัลคิน (Alkin)

กลุ่มที่ 3 รูปแบบการประเมินที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Objective-Centered Evaluation Model) ได้แก่รูปแบบการประเมินของ เทเลอร์ (Tyler) และ ครอนบาค (Cronbach)

รูปแบบการประเมินที่เป็นการตัดสินคุณค่า

รูปแบบการประเมินของ Provus เป็นการประเมิน โครงการขณะดำเนินงานเพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างสิ่งที่เป็นผลอันเนื่องมาจากโครงการ (Performance) กับมาตรฐาน (Standard) ที่กำหนดไว้

วัตถุประสงค์ของการประเมินเพื่อพิจารณาข้อมูลความไม่สอดคล้อง (Discrepancy Information) นำไปสู่การตัดสินใจ 3 ลักษณะคือการปรับปรุง โครงการหรือการดำเนินงานต่อไป หรือการยกเลิกโครงการ ดังนั้นการประเมินโครงการรูปแบบนี้จึงเป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับ

1. การพิจารณาขอรับมาตรฐานของโครงการ
2. การพิจารณาความไม่สอดคล้องที่เกิดขึ้นระหว่างส่วนต่างๆ ของโครงการกับมาตรฐานที่กำหนด
3. ใช้ข้อมูลความไม่สอดคล้องที่เกิดขึ้นพัฒนาจุดอ่อนของโครงการ ขั้นตอนการประเมินมี 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การออกแบบโครงการ (Program Definition) การออกแบบโครงการเป็นการบรรยายรายละเอียดต่างๆ ของโครงการทางการศึกษาซึ่งจะประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการคือจุดมุ่งหมายของโครงการ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่จะช่วยให้จุดมุ่งหมายของโครงการเป็นจริงได้ และกิจกรรมที่จะทำให้โครงการบรรลุจุดประสงค์

ขั้นที่ 2 การเตรียมการ (Program Installation) ขั้นตอนนี้เป็นการพิจารณาสภาพความเป็นจริงที่มีอยู่ก่อนกับมาตรฐานของโครงการ โดยเฉพาะด้านกิจกรรมว่ามีความแตกต่างกันมากน้อยเพียงใดสำหรับเป็นข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจว่าควรปรับปรุงโครงการหรือยกเลิกโครงการ

ขั้นที่ 3 กระบวนการดำเนินงาน (Process) เป็นการประเมินผลที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานเพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงการดำเนินงานการประเมินจะมุ่งหาคำตอบว่าผลผลิตที่ได้นั้นบรรลุจุดประสงค์ย่อยที่จะนำไปสู่จุดประสงค์ปลายทางมากน้อยเพียงใด

ขั้นที่ 4 ผลผลิต (Product) เป็นขั้นที่ผู้ประเมินใช้แผนแบบการทดลองเพื่อตอบคำถามว่าโครงการได้บรรลุจุดประสงค์ปลายทางแล้วหรือไม่การประเมินขั้นนี้สามารถใช้ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระในการทดลองและผลการทดลองที่ได้จากขั้นที่ 3 มากำหนดแบบแผนการทดลองได้

ขั้นที่ 5 วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายและผลที่ได้ (Cost Benefit) ขั้นนี้เป็นทางเลือก (Option) ที่ จะทำการประเมินหรือไม่ก็ได้การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในระบบผลผลิตเพื่อกำหนดประสิทธิภาพของโครงการการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายจะต้องตอบคำถามระหว่าง 2 โครงการหรือมากกว่าโครงการใดที่บรรลุจุดประสงค์โดยมีค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด

รูปแบบการประเมินที่เป็นการให้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ

รูปแบบการประเมินของ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) นิยมเรียกว่าการประเมินแบบ CIPP

Model คือ

C หมายถึง	Context	สภาพแวดล้อมหรือบริบท
I หมายถึง	Input	ปัจจัยเบื้องต้นหรือปัจจัยนำเข้า
P หมายถึง	Process	กระบวนการ
P หมายถึง	Product	ผลผลิต

จำเนียร สุขหลาย และคณะ (2540 : 182-194) ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับการประเมินแบบ CIPP Model ไว้ดังนี้

- วัตถุประสงค์ของการประเมินคือการใช้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีรายละเอียดที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ
- ชนิดของการตัดสินใจที่แตกต่างกันต้องการการออกแบบการประเมินที่มีประสิทธิภาพและเป็นรูปแบบต่างๆ ไป
- ในกรณีที่รูปแบบของการประเมินมีความแตกต่างกันในด้านเนื้อหาควรใช้ขั้นตอนของการติดตามผลคือวิเคราะห์รวบรวมและนำเสนอ
- การตัดสินใจประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ คือขั้นการวิเคราะห์การออกแบบเลือกและปฏิบัติ
- เพื่อที่จะให้ได้มาซึ่งคำตอบในการตัดสินใจการออกแบบการประเมินควรคำนึงถึงเกณฑ์ที่มีความเที่ยงภายในภายนอกและมีความเป็นปรนัย
- การประเมินกระบวนการต่อเนื่องเป็นวัฏจักรต้องใช้กับโครงการที่เป็นระบบการประเมินแบบ CIPP Model ไม่เพียงแต่ประเมินว่าโครงการบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่เท่านั้นแต่ยังเป็นการประเมินเพื่อให้รายละเอียดต่างๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการอีกด้วยการประเมินผลแบบนี้จะทำให้การประเมินผล 4 ด้านคือ
  - 6.1 การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนในการกำหนดวัตถุประสงค์
  - 6.2 การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้างเพื่อกำหนดรูปแบบของโครงการ
  - 6.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการตัดสินใจในด้านการประยุกต์ใช้เพื่อควบคุมการดำเนินการของโครงการ
  - 6.4 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) จะช่วยในการตัดสินใจเพื่อตัดสินใจและดูแลผลสำเร็จของโครงการ

การประเมินสภาพแวดล้อมหรือบริบท (Context Evaluation)

การประเมินสภาพแวดล้อมเป็นรูปแบบพื้นฐานของการประเมินโดยทั่วไปเป็นการประเมินเพื่อให้ได้มาซึ่งเหตุผลเพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยจะเน้นในด้านความสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมความต้องการและเงื่อนไขที่เป็นจริงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมนอกจากนี้ยังช่วยในการวินิจฉัยปัญหาเพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่จะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจการประเมินสภาพแวดล้อมจัดเป็นการวิเคราะห์ขนาดใหญ่เป็นตัวกำหนดขอบเขตของการประเมินการบรรยายและการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมนอกจากนี้ยังช่วยให้ทราบถึงตัวแปรที่เกี่ยวข้องและมีความสำคัญสำหรับการบรรลุเป้าหมายการประเมินสภาพแวดล้อมทำให้ได้มาซึ่งการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์โดยอาศัยการวินิจฉัยการจัดเรียงอันดับปัญหาให้สอดคล้องกับความต้องการของที่ประชุมสถานการณ์

วิธีการประเมินสภาพแวดล้อมมี 2 วิธีคือแบบทฤษฎีผู้นำเชิงสถานการณ์ (Contingency Mode) เพื่อให้ได้ข้อมูลมาใช้พัฒนาส่งเสริมโครงการให้ดีขึ้น โดยใช้การสำรวจปัญหาภายในของเขตที่กำหนดอย่างกว้างๆ เช่น การสำรวจงานวิจัยและวรรณคดีที่เกี่ยวข้องการประเมินค่านิยมของชุมชนข้อเสนอแนะต่างๆ แนวโน้มของการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมประชากร ฯลฯ การสำรวจปัญหาเหล่านี้ทำให้สามารถคาดการณ์เกี่ยวกับอนาคตซึ่งเป็นประโยชน์ในการวางแผนโครงการต่อไปและแบบทฤษฎีผู้นำเชิงสถานการณ์ (Contingency Mode) เป็นการประเมินโดยการเปรียบเทียบระหว่างการปฏิบัติจริงกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ทำให้เราทราบว่าวัตถุประสงค์ใดบ้างที่ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้

การประเมินปัจจัยเบื้องต้นหรือปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)

การประเมินปัจจัยเบื้องต้นเป็นการจัดหาข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจความเหมาะสมของแผนงานต่างๆ ที่จัดขึ้น โดยดูว่าข้อมูลนั้นจะมีส่วนช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่ซึ่งจะประเมินในด้านต่างๆ คือความสามารถของหน่วยงานหรือตัวแทนในการจัดโครงการยุทธวิธีที่ใช้ในการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการและการได้รับความช่วยเหลือในด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้โครงการดำเนินไปได้เช่นหน่วยงานที่จะช่วยเหลือเวลาเงินทุนอาคารสถานที่อุปกรณ์เครื่องมือ ฯลฯ ผลที่ได้จากการประเมินปัจจัยเบื้องต้นคือการวิเคราะห์รูปแบบของวิธีการที่ใช้ในรูปแบบของราคาและกำไรที่จะได้รับ โดยการประเมินในด้านอัตราค่าจ้างเวลางบประมาณวิธีการที่มีศักยภาพ แต่ถ้าเป็นการประเมินด้านการศึกษาผลกำไรอาจจะไม่อยู่ในรูปตัวเลขก็ได้การประเมินปัจจัยเบื้องต้นนี้จะช่วยให้ได้ข้อมูลที่จะตัดสินใจว่าควรตั้งวัตถุประสงค์เชิงปฏิบัติอย่างไรใช้ทรัพยากรกำลังเท่าใดวางแผนงานและดำเนินการอย่างไร

รูปแบบของคำถามที่ใช้ถามมีมากมายเช่นวัตถุประสงค์จะกำหนดวิธีดำเนินการได้หรือไม่ และจะประสบความสำเร็จหรือไม่วิธีการที่กำหนดสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ ดำเนินการกับยุทธวิธีที่เลือกมาอย่างไร ฯลฯ คำถามเหล่านี้จะแสดงถึงความสำคัญของการประเมิน ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้นเพื่อที่จะได้เป็นตัวกำหนดยุทธวิธีเพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยคำถามที่จะใช้มีตั้งแต่ระดับกว้างๆและคำถามเฉพาะ

การประเมินปัจจัยเบื้องต้นเป็นการประเมินความพร้อมในด้านสภาพทั่วไปงบประมาณ บุคลากรวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่จะตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้างเพื่อ กำหนดรูปแบบ โครงการและเป็นทางเลือกที่มีโอกาสทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการได้มากที่สุด

การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)

เมื่อแผนดำเนินการได้รับการอนุมัติและลงมือทำการประเมินกระบวนการจำเป็นต้องได้รับการเตรียมการเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้รับผิดชอบและผู้ดำเนินการทุกลำดับชั้นการประเมิน กระบวนการมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ เพื่อหาและทำนายข้อบกพร่องของกระบวนการหรือ การดำเนินงานตามขั้นตอนที่วางไว้เพื่อรวบรวมสารสนเทศสำหรับผู้ตัดสินใจวางแผนงานและเพื่อ เป็นรายงานสะสมถึงการปฏิบัติต่างๆ ที่เกิดขึ้น

ส่วนประกอบสำคัญของการประเมินกระบวนการมี 4 อย่าง คือ การจัดหานักประเมิน กระบวนการเครื่องมือที่เป็นสื่อในการบรรยายกระบวนการการประชุมอย่างสม่ำเสมอระหว่าง นักประเมินกระบวนการและบุคลากรในโครงการและการปรับปรุงโครงสร้างการประเมินอยู่เป็น ประจำ

การประเมินกระบวนการสารสนเทศจะถูกวิเคราะห์รวบรวมและนำเสนอเท่าที่ผู้ดำเนิน โครงการต้องการสารสนเทศนั้นทั้งนี้การประเมินนี้ไม่เพียงแต่ให้สารสนเทศที่ต้องการแก่ผู้ตัดสินใจใน การคาดคะเนล่วงหน้าและการปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาเท่านั้นแต่ยังต้องบันทึกสารสนเทศของ กระบวนการสำหรับแปลความหมายความสำเร็จของโครงการด้วย

การประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

การประเมินผลผลิตมีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดและแปลความหมายของความสำเร็จไม่เฉพาะเมื่อ สิ้นสุดโครงการเท่านั้นแต่ยังมีความจำเป็นในระหว่างการปฏิบัติตามโครงการด้วย

ระเบียบวิธีต่างๆ ไปของการประเมินผลผลิตจะรวมถึงต่อไปนี้อย่างกว้างคือการดูว่าการ กำหนดวัตถุประสงค์นั้นนำไปใช้ได้หรือไม่เกณฑ์ในการวัดที่สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการทำ กิจกรรมคืออะไรเปรียบเทียบผลที่วัดมาได้ด้วยมาตรฐานสัมบูรณ์ (Absolute Criteria) หรือ

มาตรฐานสัมพัทธ์ (Relative Criteria) ที่กำหนดไว้ก่อนและทำการแปลความหมายถึงเหตุของสิ่งที่เกิดขึ้น โดยอาศัยรายงานจากการประเมินสภาพแวดล้อมปัจจัยเบื้องต้นและกระบวนการร่วมด้วย

การประเมินผลผลิตจะสืบสาวสิ่งที่มีอยู่ว่าได้บรรลุวัตถุประสงค์ไปแล้วหรือกำลังจะบรรลุ แต่การประเมินกระบวนการจะประเมินสิ่งที่มีอยู่ว่าระเบียบการนั้นได้รับการกระทำไปตามที่ดั่งไว้หรือไม่ กระบวนการทั้งสองชนิดจะให้ข้อมูลย้อนกลับสำหรับการควบคุมและพัฒนาการเปลี่ยนแปลงระเบียบปฏิบัติในกระบวนการการประเมินกระบวนการทำให้สามารถที่จะแสดงความเห็นได้ว่าการนำวัตถุประสงค์นั้นไปปฏิบัติบรรลุหรือไม่ สารนิเทศทั้งสองชนิดร่วมกันแสดงให้เห็นอย่างหนักแน่นถึงสาเหตุได้มากกว่าอันใดอันหนึ่ง โดยลำพังในการตัดสินใจว่าระเบียบปฏิบัตินั้นควรดำเนินการต่อไปโดยมีการแก้ไขหรือว่าจะต้องกลับไปเริ่มต้นใหม่ทั้งหมดถึงแม้จะเพิ่มหน้าที่ในการควบคุม โครงการเข้ามาด้วยการประเมินทั้งสองก็ยังอำนวยความสะดวกและช่วยอธิบายถึงผลที่ได้จากโครงการอยู่

การที่จะประเมินผลผลิตว่าวัตถุประสงค์นั้นมีผลสัมฤทธิ์หรือไม่ การประเมินกระบวนการจะแสดงให้เห็นรากฐานสำหรับการแปลความหมายเหตุผลสำหรับสิ่งที่ได้มานั้นคือถ้าไม่ปรากฏผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ก็จำเป็นจะต้องรู้ว่าระเบียบปฏิบัติที่ได้ดั่งไว้ นั้นถูกนำไปปฏิบัติจริงหรือไม่ การประเมินกระบวนการจะให้สารนิเทศสำหรับทำความเข้าใจในข้อนี้และถ้าปรากฏผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ก็มีความจำเป็นที่จะต้องมีการบรรยายถึงระเบียบปฏิบัติจึงทำให้เกิดผลเช่นนั้นออกมา

นอกจากนั้นสมบูรณ ชิตพงศ์ (2544 : 71-72) ยังได้เสนอรูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ไว้ว่าเป็นการประเมินเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลหรือสารสนเทศไปใช้ในการตัดสินใจหาทางเลือกที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินโครงการต่างๆ ดังนี้

1. การประเมินสภาพแวดล้อมหรือบริบทเป็นการประเมินความต้องการและความจำเป็นทั้งในด้านเศรษฐกิจสังคมการเมืองการปกครองและการศึกษา ตลอดจนศึกษาปัญหาอุปสรรคทั้งในและนอกระบบสังคมปัจจุบันเพื่อนำไปสู่การกำหนดทิศทางและวัตถุประสงค์ของโครงการ
2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้นเป็นการตรวจสอบความพร้อมของปัจจัยต่างๆ ทั้งในด้านกำลังคนวัสดุอุปกรณ์งบประมาณ ตลอดจนระบบการบริหารระบบการจัดการเพื่อวิเคราะห์หาทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดกับทรัพยากรที่มีอยู่และเป็นทางเลือกที่มีโอกาสทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการได้มากที่สุด
3. การประเมินกระบวนการเป็นการประเมินการดำเนินงานเมื่อนำโครงการที่วางแผนไว้ไปปฏิบัติทั้งนี้เพื่อศึกษาว่าการดำเนินงานตามโครงการมีปัญหาหรืออุปสรรคอย่างไรเพื่อที่จะได้ปรับปรุงแก้ไขได้ทันทั่วถึง

4. การประเมินผลผลิตเป็นการประเมินเพื่อให้ทราบว่า โครงการประสบผลสำเร็จหรือไม่ โดยพิจารณาจากผลที่ได้รับบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่หรือค่าที่ได้รับจากโครงการคุ้มค่าหรือไม่

ความหมายของการประเมินผลโครงการ

การประเมินผลโครงการ (Project Evaluation) เป็นคำที่มาจาก การประเมินผล (Evaluation) กับคำว่าโครงการ (Project) หมายความว่า เป็นกิจกรรมที่จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์บางประการ โดยที่ผู้จัดทำโครงการมุ่งหวังว่าเมื่อทำกิจกรรมนั้นตามหลักเกณฑ์หรือขั้นตอนต่าง ๆ ที่กำหนดไว้แล้ว จะบรรลุวัตถุประสงค์บางประการ หรือหลายประการที่ตั้งไว้ หากมีกฎเกณฑ์ ขั้นตอน หรือกระบวนการที่ดำเนินการแตกต่างกันก็อาจได้ผลลัพธ์ออกมาไม่เหมือนกัน สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2541 : 235) โดยต่อไปจะได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความหมายของคำว่า การประเมินผล โดยทั่วไปนั้น การประเมินผล นับเป็นการตัดสินคุณค่าหรือความเหมาะสมในสิ่งที่ประเมิน ซึ่งหากจะขยายความการประเมิน เป็นการแยกแยะ วินิจฉัย (Identification) เปิดเผยข้อเท็จจริง (Clarification) และการใช้ประโยชน์ (Application) ของเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อตัดสินคุณค่า หรือ ความเหมาะสมของสิ่งนั้นในเรื่อง คุณภาพการใช้ประโยชน์การมีผลตามความเป็นจริง หรือ การได้รับผลที่สอดคล้องตามเกณฑ์นั้นนักวิชาการชาวต่างประเทศ และชาวไทย ได้ให้คำจำกัดความของการประเมินผลไว้ดังต่อไปนี้

กู๊ด (Good, 1973 : 3) กล่าวว่าไว้ว่า การประเมินผล คือ การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานจริง กับผลที่คาดว่าจะได้รับมีความแตกต่างเพียงใด

โรบบินส์ (Robbins, 1973 : 14) เสนอความเห็นไว้ว่า การประเมินผล เป็นกระบวนการของการดูแลติดตามเพื่อที่จะดูว่า องค์กรหรือหน่วยงานได้รับ และ ใช้ทรัพยากรเพื่อการดำเนินงาน ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลเพียงใด

ไบรอันและไวท์ (Bryant & White, 1976 : 11) กล่าวว่า การประเมินผล เป็นความพยายามอย่างหนึ่งในการบันทึกถึงสิ่งที่เกิดขึ้น และกำหนดว่าทำไมสิ่งนั้นจึงเกิดขึ้น การประเมินจึงหมายความว่า เป็น ความพยายามที่จะค้นหาว่า แผนหรือโครงการ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอะไร เป็นไปตามที่คาดหมายไว้หรือไม่เพียงใด

แอลกิน (Alkin, 2000 : 13 ; อ้างถึงใน สุวิมล ศิริกานันท์, 2543 : 25) ให้ความหมายของการประเมินผลไว้ว่า เป็นกระบวนการกำหนดขอบเขตการตัดสินใจ การเลือกข้อมูลที่เหมาะสม การเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนการเขียนรายงานสรุป เพื่อให้ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจได้ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ

รอสซีและฟรีแมน (Rossi and Freeman. 1982 : 17) ได้ให้ความหมายของการประเมินผลไว้ว่าเป็นการประยุกต์ใช้กระบวนการวิจัยทางสังคมศาสตร์อย่างเป็นระบบ เพื่อประเมินกรอบความคิด รูปแบบการดำเนินงาน และประโยชน์ของแผนงานในการเข้าแทรกแซงทางสังคม กล่าวคือ การวิจัยประเมินผลเกี่ยวข้องกับการใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อวินิจฉัยและปรับปรุงการวางแผน ประสิทธิภาพของแผนงาน

ฟรีแมน (Freeman. 1982 : 13) กล่าวถึงความหมายของการประเมินผล โครงการ แบบรวบยอดว่าเป็นการพิจารณาว่าโครงการ บังคับนำเข้า ได้รับการดำเนินการตามแผนที่วางไว้หรือไม่ และเพื่อกำหนดว่าโครงการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือขยายผลไปในทิศทางใด สอดคล้องกับความตั้งใจหรือไม่ มองในแง่นี้ การประเมินผลแบบรวบยอด จึงเป็นการวิจัยประเมินผลที่มีความหมายครอบคลุมทั้งการประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) และการประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation) อันหมายถึงการที่นโยบายได้รับการดำเนินการตามแผนงานขั้นตอนที่วางไว้หรือไม่ และนโยบายเป็นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงในทิศทางของวัตถุประสงค์ที่พึงประสงค์หรือไม่อย่างไร

ซัคแมน (Suchman. 1966 : 11) กล่าวว่า การประเมินผลโครงการ เป็นการใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ หรือการใช้เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อหาข้อมูลที่เป็นจริง และเชื่อถือได้เกี่ยวกับโครงการ เพื่อการตัดสินใจว่าโครงการดังกล่าว ดีหรือไม่ดีอย่างไร หรือเป็นการค้นหาว่าผลที่เกิดขึ้นของกิจกรรม เป็นไปตามความต้องการ หรือวัตถุประสงค์ หรือความมุ่งหมายของโครงการหรือไม่และเสนอให้มีการพิจารณาถึงเงื่อนไขสำคัญของการประเมินผลตามหลักเกณฑ์ 4 ประการคือ

1. การพิจารณาถึงคุณลักษณะของนโยบาย แผนงานหรือโครงการ ก่อให้เกิดความสำเร็จในระดับสูงหรือต่ำมากน้อยเพียงใด
2. การพิจารณาศึกษาผู้รับบริการสาธารณะตามนโยบาย แผนงานหรือโครงการว่า ผู้ใดหรือกลุ่มใด ได้รับผลกระทบมากหรือน้อย
3. การศึกษาเงื่อนไขต่างๆ เช่น พื้นที่ เวลา และสถานการณ์ ที่ทำให้ นโยบาย แผนงานหรือโครงการประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว
4. การพิจารณาถึงผลกระทบที่เกิดจากนโยบาย แผนงานหรือโครงการ ซึ่งอาจมีลักษณะเป็นผลกระทบเดี่ยว-ผลกระทบเชิงซ้อน ผลกระทบที่ตั้งใจ-ผลกระทบที่ไม่ตั้งใจ และผลกระทบทางตรง-ผลกระทบทางอ้อม เป็นต้น

สมพร แสงชัย และสุนทร เกิดแก้ว (2520 : 16) กล่าวไว้ว่า การประเมินผลโครงการ เป็นการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ในทุกขั้นตอนของการบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การประเมิน หลังจากเริ่มที่การปฏิบัติตามโครงการแล้ว โดยมีรูปแบบการประเมินผลโครงการ ประกอบด้วย (1) ประเมินเฉพาะวัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อดูว่าการปฏิบัติงานตามโครงการนั้น จะบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด และ (2) ประเมินอย่างเป็นระบบทั้งส่วนที่นำเข้าไป ได้แก่ เงิน คน วัสดุอุปกรณ์และกระบวนการเปลี่ยนแปลง เช่น ระบบบริหารต่าง ๆ รวมทั้งผลที่เกิดจากโครงการนั้น

สุรพล กาญจนะจิตรา (2537 : 10) กล่าวว่า การประเมินผล เป็นเครื่องมือที่ใช้ตัดสินใจในการปฏิบัติงานว่าโครงการที่ดำเนินการ ได้บรรลุวัตถุประสงค์ ตามเป้าหมายโครงการหรือไม่ และการประเมินผลก็เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการดำเนินงานของโครงการต่าง ๆ ต่อไป

สมคิด พรหมจ้อย (2544 : 12) เสนอไว้ว่า การประเมินผลเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศ เพื่อช่วยในการบริหารซึ่งผู้บริหารสามารถใช้ในการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าของ โครงการหรือแผนงาน ตลอดจนการพิจารณาผลสัมฤทธิ์ของโครงการหรือแผนงานนั้น ๆ ว่ามีมากน้อยเพียงใด

นิตา ชูโต (2545 : 18) สรุปไว้ว่า การประเมินโครงการ หมายถึง กิจกรรมที่เก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ความหมายข้อเท็จจริง เกี่ยวกับความต้องการ การหาแนวทาง วิธีการปรับปรุงวิธีการจัดการเกี่ยวกับโครงการ และหาผลที่แน่ใจว่าเกิดจากโครงการ เพื่อเป็นการเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพของโครงการให้ดียิ่งขึ้น

หลักการเบื้องต้นเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผล

การประเมินผลถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญประการหนึ่งในกระบวนการบริหารงาน/โครงการ ซึ่งหลังจากได้ผ่านกระบวนการวางแผน (Planning) การปฏิบัติตามแผน (Implementation) และการประเมินผล (Evaluation) ถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการวัดความสำเร็จของผลการดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1. การติดตามผล (Monitoring) เป็นการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าในการดำเนินงาน การจัดสรรทรัพยากร (Input) เป็นการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทรัพยากรในโครงการ (Input) กับผลผลิต (Output) ของโครงการร่วมกับปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อการทำงาน การติดตามผลเป็นเครื่องมือในช่วงการปฏิบัติงานของโครงการเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการส่งมอบปัจจัยการผลิต กำหนดการทำงาน การผลิตผลผลิต และการดำเนินงานต่าง ๆ ได้ดำเนินการไปตามแผนที่วางไว้

2. การประเมินผล (Evaluation) เป็นการประเมินผลการปฏิบัติงาน (Performance Evaluation) เป็นการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการติดตามผลการปฏิบัติงาน เพื่อประเมินความก้าวหน้าของโครงการหรือแผนงานว่ามีการใช้ทรัพยากร/ปัจจัยต่างๆ อย่างไร มีการดำเนินงานเป็นไปตามแผน ตามขั้นตอน ตามกฎเกณฑ์ และตามเวลาที่กำหนดหรือไม่ ตลอดจนมีผลงานเป็นไปตามแผน วัตถุประสงค์ และเป้าหมายหรือไม่ อาจเป็นการประเมินผลระหว่างการดำเนินงาน (On-going Evaluation) เป็นการประเมินถึงผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) หรือการประเมินผลภายหลังการดำเนินงาน (Ex-post Evaluation) เป็นการประเมินถึงผลลัพธ์ (Outcomes) และผลกระทบ (Impacts) (นภา หลิมรัตน์. 2554 : 13 - 19)

แนวคิดแบบจำลองการประเมินผล

1. แนวความคิดและแบบจำลองของไทเลอร์

ไทเลอร์ เป็นนักประเมินรุ่นแรก ๆ ในปี ค.ศ. 1930 และเป็นผู้ที่เริ่มต้นบุกเบิกแนวความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินโครงการ เขามีความเห็นที่ “การประเมินคือการเปรียบเทียบพฤติกรรมเฉพาะอย่าง (Performance) กับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่วางไว้” โดยมีความเชื่อว่า จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้อย่างชัดเจน รัดกุมและจำเพาะเจาะจงแล้ว จะเป็นแนวทางช่วยในการประเมินได้เป็นอย่างดี ในภายหลังซึ่งต่อมาปี 1950 ได้มีรูปแบบ มาใช้เป็นกระบวนการตัดสินใจการบรรลุวัตถุประสงค์ของสิ่งที่ทำการประเมิน (Tyler, 1950) เรียกว่า “Triple Ps Model”

2. แนวความคิดและแบบจำลองของสเตค

สเตค (Stake, 1967 : 18) กล่าวว่าถ้าความต้องการสารสนเทศที่แตกต่างกันของบุคคลหลาย ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงการในการประเมินโครงการ โดยได้ตั้งชื่อแบบจำลองในการประเมินผลของเขาว่า แบบจำลองการสนับสนุน (Countenance Model)

3. แนวความคิดและแบบจำลองของคอมราดและวิลสัน

คอมราด และ วิลสัน (Comrad & Wilson, 1985 : 20-30 ; อ้างถึงใน ไชยศ เรื่องสุวรรณ. 2544 : 114-122) กล่าวว่าถ้าพิจารณาแนวการประเมินที่หน่วยงานต่างๆ ในการประเมินโครงการทั้งหลาย จะพบว่ามีรูปแบบการประเมินนิยมใช้กัน 5 รูปแบบ ดังนี้คือ

1. รูปแบบการประเมินตามวัตถุประสงค์ (Goal-based Model) พื้นฐานการประเมินรูปแบบนี้คือ ไทเลอร์ (Tyler) รูปแบบการประเมินตาม วัตถุประสงค์เป็นรูปแบบการประเมินที่เก่าแก่ที่ใช้กันอย่างกว้างขวางที่สุด ในการประเมินโครงการต่างๆ

2. รูปแบบการประเมินแบบการตอบสนอง (Responsive Model) รูปแบบการประเมินโครงการนี้ พัฒนามาจากรูปแบบการประเมินของ สคริเวน (Scriven) ซึ่งประเมินยึดจุดมุ่งหมายและผลข้างเคียง (Side Effect) เป็นหลัก สเตค (Stake) ได้พัฒนารูปแบบการประเมินโครงการ

หลายคนได้รับการสนับสนุนตามแนวคิดนี้ เช่น กูบา (Guba) ลินคอล์น (Lincoln) การประเมินโครงการตามลักษณะนี้ เน้นที่กิจกรรมมากกว่าจุดมุ่งหมายของโครงการ

3. รูปแบบการประเมินโดยผู้ชำนาญ (Conniosseurship Model) การประเมินโครงการตามรูปแบบนี้ มีความแตกต่างจากรูปการประเมินทั้งสอง รูปแบบที่กล่าวมาแล้ว ไอส์เนอร์ (Eisner) ได้เสนอแนวคิดของการประเมินตามรูปแบบนี้ซึ่งมีสถาบันการศึกษาต่างๆ นิยมนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

4. รูปแบบการประเมินเพื่อการตัดสินใจ (Decision-making Model) การประเมินโดยพิจารณาอย่างรอบด้าน ไม่ว่าจะเป็นจุดมุ่งหมายของโครงการ หรือปัญหาข้อโต้แย้งต่างๆ ในการประเมินโครงการต้นแบบของการประเมินตามรูปแบบ การประเมินเพื่อตัดสินใจ (Decision-Making Model) มีอยู่ 2 แบบ คือ CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model) และ CSE Model ของอัลกิน (Alkin) ทั้งสอง รูปแบบนี้มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกันมาก

5. การประเมินตามกรอบตรรกของโครงการ (Log-frame) โดยพิจารณาถึงองค์ประกอบ 3 ส่วน ดังนี้

5.1 จุดมุ่งหมายของโครงการ (Objectives) ซึ่งประกอบด้วย

5.1.1 เป้าหมายสูงสุด (Goal) หรือเป้าประสงค์ หมายถึง จุดมุ่งหมายของแผนงานหรือผลกระทบของโครงการที่เราคาดหวังว่าจะเกิดขึ้น (Planned Impact) ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อส่วนรวมหรือประเทศในระดับที่สูงกว่าระดับวัตถุประสงค์ของโครงการ

5.1.2 วัตถุประสงค์ (Purpose) หรือ (Immediate Objective) คือผลงานหรือผลลัพธ์ของแผนงาน หรือ โครงการที่เรารับหวังว่าจะเกิดขึ้นวัตถุประสงค์ จะแตกต่างจากเป้าประสงค์ตรงที่มีขอบเขตของระยะเวลาสั้นกว่าและมีขอบเขตความหมายแคบกว่า

5.1.3 ผลผลิต (Outputs) คือผลที่ได้รับ (Results) จากการที่ใช้ปัจจัย (Inputs) ในโครงการนั้นและเป็นผลที่ผู้ดำเนินงาน โครงการประสงค์ ที่จะให้เกิดขึ้นจากการใช้ทรัพยากรและการบริหาร โครงการอย่างมีประสิทธิภาพ

5.1.4 กิจกรรม (Activities) คือกระบวนการ (Process) หรือการกระทำ (Actions) ที่จำเป็นในการเปลี่ยนแปลงสภาพทรัพยากรและปัจจัยการผลิตให้บังเกิดผลผลิต (Output) ในขั้นต้น

5.1.5 ปัจจัย (Inputs) คือทรัพยากรในโครงการเพื่อให้เกิดผลผลิต

5.2 สิ่งที่ยืนยันความก้าวหน้าตามเป้าหมาย (Objectively Verifiable Indicators) หมายถึง สภาพการณ์ที่ชี้ให้เห็นว่าโครงการบรรลุเป้าหมาย ทั้งในระดับผลผลิต (Output) วัตถุประสงค์ (Purpose) และเป้าหมายระดับสูง (Goal) ซึ่งอาจจะมีทั้งลักษณะที่แสดงในเชิงปริมาณ

(Quantitative) และคุณภาพ (Qualitative)

5.3 ข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับความสำเร็จของโครงการ เพื่อให้สามารถกำหนดความรับผิดชอบของผู้บริหาร โครงการได้อย่างชัดเจน หากโครงการมีความล้มเหลวเนื่องจากปัจจัยภายนอก หรือสถานการณ์ที่นอกเหนือ การควบคุมของโครงการแล้ว ผู้บริหารไม่ต้องรับผิดชอบ

4. แนวคิดและแบบจำลองของสตัฟเฟิลบีม

แบบจำลอง (Model) หมายถึง วิธีการสื่อสารทางความคิด ความเข้าใจ ตลอดจนจินตนาการ ที่มีต่อปรากฏการณ์หรือเรื่องราวใด ๆ ให้ปรากฏโดยใช้การสื่อในลักษณะต่าง ๆ เช่น แผนภูมิ แผนผัง ระบบสมการ และรูปแบบอื่น เป็นต้นเพื่อให้เข้าใจได้ง่าย และสามารถนำเสนอเรื่องราวได้อย่างมีระบบ การประเมินผลโครงการนั้น มีแนวคิดและโมเดลหลายอย่าง ณ ที่นี้ ขอเสนอแนวคิดและโมเดลการประเมินแบบ CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model) เพราะเป็นโมเดลที่ได้รับการยอมรับกันทั่วไปในปัจจุบัน

ในปี ค.ศ.1971 สตัฟเฟิลบีม และคณะ ได้เขียนหนังสือทางการประเมินออกมาหนึ่งเล่ม ชื่อ "Educational Evaluation and Decision Making" หนังสือเล่มนี้ ได้เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวาง เพราะให้แนวคิดและวิธีการทางการวัดและประเมินผล ได้อย่างน่าสนใจและทันสมัยด้วย นอกจากนั้น สตัฟเฟิลบีมก็ได้เขียนหนังสือเกี่ยวกับการประเมินและรูปแบบของการประเมินอีกหลายเล่มอย่างต่อเนื่อง จึงกล่าวได้ว่า ท่านผู้นี้เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทฤษฎีการประเมิน จนเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปในปัจจุบัน เรียกว่า CIPP Model โดยมีลักษณะเป็นการประเมินกระบวนการต่อเนื่อง มีจุดเน้นที่สำคัญ คือ ใช้ควบคู่กับการบริหาร โครงการ เพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจ อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา วัตถุประสงค์การประเมิน คือ การให้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเน้นการแบ่งแยกบทบาทของการทำงานระหว่าง ฝ่ายประเมินกับ ฝ่ายบริหารออกจากกันอย่างเด่นชัด กล่าวคือฝ่ายประเมินมีหน้าที่ระบุ จัดหา และนำเสนอสารสนเทศให้กับฝ่ายบริหาร ส่วนฝ่ายบริหารมีหน้าที่เรียกหาข้อมูล และนำผลการประเมินที่ได้ไปใช้ประกอบการตัดสินใจ เพื่อดำเนินกิจกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี ทั้งนี้เพื่อป้องกันการมีอคติในการประเมิน และ เขาได้แบ่งประเด็นการประเมินผลออกเป็น 4 ประเภท คือ (เชาว์ อินโย, 2553 : 125)

1. การประเมินด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation: C) เป็นการประเมินให้ได้ข้อมูลสำคัญ เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ ความเป็นไปได้ของโครงการเป็นการตรวจสอบว่าโครงการที่จะทำสนองปัญหาหรือความต้องการจำเป็นที่แท้จริงหรือไม่ วัตถุประสงค์ของโครงการชัดเจน เหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายขององค์กร หรือนโยบายหน่วยเหนือหรือไม่ เป็นโครงการที่มีความเป็นไปได้ในแง่ของโอกาสที่จะได้รับการสนับสนุนจากองค์กรต่าง ๆ หรือไม่ เป็นต้น

การประเมินสถานะแวดล้อมจะช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่อง โครงการควรจะทำใน สภาพแวดล้อมใด ต้องการจะบรรลุเป้าหมายอะไร หรือต้องการบรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะอะไร เป็นต้น

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้นหรือปัจจัยป้อน (Input Evaluation: I) เป็นการประเมินเพื่อ พิจารณาถึง ความเป็นไปได้ของโครงการ ความเหมาะสม และความพอเพียงของทรัพยากรที่จะใช้ ในการดำเนินโครงการ เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์เวลารวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการ ดำเนินงาน เป็นต้น

การประเมินผลแบบนี้จะทำโดยใช้ เอกสารหรืองานวิจัยที่มีผู้ทำไว้แล้ว หรือใช้วิธีการวิจัย นำร่องเชิงทดลอง (Pilot Experimental Project) ทดลองจนอาจให้ผู้เชี่ยวชาญ มาทำงานให้ อย่างไรก็ตาม การประเมินผลนี้จะต้องสำรวจสิ่งที่มีอยู่เดิมก่อนว่ามีอะไรบ้าง และตัดสินใจว่าจะใช้วิธีการใด ใช้แผนการดำเนินงานแบบไหน และต้องใช้ทรัพยากรจากภายนอกหรือไม่

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) เป็นการประเมินระหว่าง การดำเนินงานโครงการ เพื่อหาข้อบกพร่องของกรดำเนินโครงการ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นการตรวจสอบกิจกรรม เวลา ทรัพยากรที่ใช้ในโครงการ ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการ โดยมีการ บันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน การประเมินกระบวนการนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการ ค้นหาจุดเด่น หรือจุดแข็ง (Strengths) และจุดด้อย (Weaknesses) ของนโยบาย/แผนงาน/โครงการ มักจะไม่สามารถศึกษาได้ภายหลังจากสิ้นสุดโครงการแล้ว

การประเมินกระบวนการจะมีบทบาทสำคัญในเรื่องการให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นระยะ ๆ เพื่อ การตรวจสอบการดำเนินของโครงการโดยทั่วไป การประเมินกระบวนการมีจุดมุ่งหมาย คือ

3.1 เพื่อการหาข้อบกพร่องของโครงการ ในระหว่างที่มีการปฏิบัติการ หรือการ ดำเนินงานตามแผนนั้น

3.2 เพื่อหาข้อมูลต่างๆ ที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการ

3.3 เพื่อการเก็บข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการดำเนินงานของโครงการ

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบ ผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของโครงการ หรือความต้องการ/ เป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งการ พิจารณาในประเด็นของการขยาย เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการและการประเมินผล เรื่อง ผลกระทบ (Impact) และผลลัพธ์ (Outcomes) ของนโยบาย / แผนงาน / โครงการ โดยอาศัยข้อมูล จากการประเมินสถานะแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้นและกระบวนการร่วมด้วย จะเห็นได้ว่า การประเมิน แบบ CIPP เป็นการประเมินที่ครอบคลุมองค์ประกอบของระบบทั้งหมด ซึ่งผู้ประเมินจะต้อง

กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินที่ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน กำหนดประเด็นของตัวแปรหรือตัวชี้วัด กำหนดแหล่งข้อมูลผู้ให้ข้อมูล กำหนดเครื่องมือการประเมิน วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล กำหนดแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล และเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน (พิศณุ พงศ์ศรี. 2550 : 28)

เมื่อพิจารณาถึงช่วงเวลาของการประเมินผลโครงการ เพื่อจำแนกประเภทของการประเมินผลโครงการ โดยละเอียดแล้ว เราสามารถจำแนกได้ว่าการประเมินผลโครงการมี 4 ระยะดังต่อไปนี้

1. การประเมินผลโครงการก่อนการดำเนินงาน (Pre-evaluation) เป็นการประเมินว่ามีความจำเป็นและความเป็นไปได้ในการกำหนดให้มีโครงการหรือแผนงานนั้น ๆ หรือไม่ บางครั้งเรียกการประเมินผล ประเภทนี้ว่า การศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility Study) หรือการประเมินความต้องการที่จำเป็น (Need Assessment)

2. การประเมินผลโครงการขณะดำเนินงาน (On-going Evaluation) เป็นการประเมินผลโครงการเพื่อติดตามความก้าวหน้าของกรดำเนินงาน (Monitoring) และการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ

3. การประเมินผลโครงการเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน (Post-evaluation) เป็นการประเมินว่าผลของการดำเนินงานนั้น เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่วางไว้หรือไม่

4. การประเมินผลกระทบจากการดำเนินโครงการ (Impact Evaluation) เป็นการประเมินผลโครงการ ภายหลังจากการสิ้นสุดการดำเนิน โครงการหรือแผนงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นซึ่งอาจจะได้รับอิทธิพลจากการมีโครงการหรือปัจจัยอื่น ๆ นอกจากนี้ สตีฟเฟิลบีม ได้นำเสนอประเภทของการตัดสินใจ ที่สอดคล้องกับประเด็นที่ประเมินผลดังนี้

1. การตัดสินใจเพื่อการวางแผน (Planning Decisions) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินสภาพแวดล้อมที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดจุดประสงค์ของโครงการ ให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินงาน

2. การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้างของโครงการ (Structuring Decisions) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากปัจจัยนำเข้าที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดโครงสร้างของแผนงาน และขั้นตอนของกรดำเนินการของโครงการ

3. การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementation Decisions) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินกระบวนการ เพื่อพิจารณาควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามแผน และปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

4. การตัดสินใจเพื่อทบทวนโครงการ (Recycling Decisions) เช่นการตัดสินใจเพื่อใช้ข้อมูลจากการประเมินผลผลิต (Output) ที่เกิดขึ้น เพื่อพิจารณาการยุติ / ถ่มเลิก หรือขยายโครงการที่จะนำไปใช้ในโอกาสต่อไป

ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นการประเมินแบบ CIPP Model ทั้ง 4 ประการ และประเภทของการตัดสินใจดังกล่าวข้างต้น พอดีสรุป ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของการประเมินกับการตัดสินใจ ดังตาราง 2.1

ตาราง 2.1 ความสัมพันธ์การตัดสินใจ และประเภทการประเมินแบบ CIPP Model

ประเภทการประเมิน	ประเภทการตัดสินใจ
การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation)	การตัดสินใจเพื่อการวางแผน (Planning Decisions)
การประเมินปัจจัยเบื้องต้น/ตัวป้อน (Input Evaluation)	การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้าง (Structuring Decisions)
การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)	การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementating Decisions)
การประเมินผลผลิต (Product Evaluation)	การตัดสินใจเพื่อทบทวนโครงการ (Recycling Decisions)

สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ได้เสนอแนวคิดในการสร้างแบบแผนการประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับ CIPP Model ซึ่งอาจนำไปประยุกต์ใช้กับการประเมินผลในรูปแบบอื่น ๆ ได้ แบบแผนการประเมินผล มีดังนี้

1. การบรรยายจุดมุ่งหมาย และการกำหนดนโยบายในการปฏิบัติงาน ซึ่งประกอบด้วย
  - 1.1 ขอบเขตความรับผิดชอบว่ามีขอบเขตระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ
  - 1.2 เวลาและแนวทางเลือก
  - 1.3 ตัวแปร ในการวัดและมาตรฐานที่ใช้ในการตัดสินใจ
  - 1.4 นโยบายในการปฏิบัติงานของผู้ประเมินผล
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แหล่งข้อมูลที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการเครื่องมือ วิธีการตุ้มกลุ่มตัวอย่าง สภาพการณ์ในการเก็บข้อมูล
3. การวิเคราะห์ข้อมูล

4. การรายงานผลหรือสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

5. การบริหารการประเมินผล เพื่อเตรียมแผนการดำเนินงานทั้งหมด ซึ่งประกอบด้วย

6 ขั้นตอนคือ กำหนดโครงสร้าง กำหนดบุคลากรและทรัพยากร กำหนดวิธีการปฏิบัติ ประเมินผล ประสิทธิภาพของเครื่องมือ กำหนดวิธีการที่จะพัฒนาแบบแผนการประเมิน และการจัดหางบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน การประเมินผลตลอดโครงการ

เกณฑ์และตัวชี้วัดความสำเร็จ

การประเมินผลโครงการนั้นต้องมีเกณฑ์และตัวชี้วัด (Indicator) ระดับความสำเร็จของโครงการให้ทราบ โดยทั่วไปแล้วเกณฑ์ ที่ใช้ในการประเมินผลโครงการมีดังนี้ (วรเดช จันทร์ศร และไพโรจน์ ภัทรนรากุล. 2541 : 44)

1. เกณฑ์ประสิทธิภาพ (Efficiency) มีตัวชี้วัดเช่น สัดส่วนของผลผลิตต่อค่าใช้จ่าย ผลผลิตภาพต่อหน่วยเวลา ผลผลิตภาพต่อกำลังคน ระยะเวลาในการให้บริการต่อผู้บริการ

2. เกณฑ์ประสิทธิผล (Effectiveness) มีตัวชี้วัดเช่น ระดับการบรรลุเป้าหมาย ระดับการบรรลุตามเกณฑ์มาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วม ระดับความเสี่ยงของ โครงการ

3. เกณฑ์ความพอเพียง (Adequacy) ตัวชี้วัด เช่น ระดับความพอเพียงของทรัพยากร การขาดแคลนปัจจัยการผลิต และปัจจัยอื่น เป็นต้น

4. เกณฑ์ความพึงพอใจ (Satisfaction) ตัวชี้วัด เช่น ระดับความพึงพอใจของโครงการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโครงการ เป็นต้น

5. เกณฑ์ความเป็นธรรม (Equity) ตัวชี้วัดคือ การให้โอกาสกับผู้ด้อยโอกาส ความเป็นธรรมระหว่างเพศ ระหว่างกลุ่มอาชีพ ฯลฯ

6. เกณฑ์ความก้าวหน้า (Progress) ตัวชี้วัด เช่น ผลผลิตเปรียบเทียบกับเป้าหมายรวม กิจกรรมที่ทำแล้วเสร็จ ทรัพยากร และเวลาที่ใช้ไปมีความเหมาะสมเพียงใด เป็นต้น

7. เกณฑ์ความยั่งยืน (Sustainability) ตัวชี้วัด เช่น ความอยู่รอดของโครงการด้านเศรษฐกิจ สมรรถนะด้านสถาบัน ความเป็นไปได้ในด้านการขยายผลของ โครงการ

8. เกณฑ์ความเสียหายของโครงการ (Externalities) ตัวชี้วัด เช่น ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรม เป็นต้น

สำหรับตัวชี้วัด (Indicators) ความสำเร็จของโครงการนั้น หมายถึง ตัวชี้วัดที่แสดงหรือระบุประเด็นที่ต้องการจะวัดหรือประเมิน หรือตัวแปรทางเศรษฐกิจและสังคม ที่ต้องทำการศึกษา โดยจะมีการระบุลักษณะที่ค่อนข้างเป็นรูปธรรม ทั้งส่วนที่มีลักษณะเชิงปริมาณ และลักษณะเชิงคุณภาพ

หลักการสร้างตัวชี้วัดที่ดี

การสร้างตัวชี้วัดที่ดี จำเป็นจะต้องมีหลักการ ที่ใช้เป็นเป้าหมายในการดำเนินการดังนี้

1. เลือกใช้ / สร้างตัวชี้วัดที่เป็นตัวแทนที่สำคัญเท่านั้น
2. คำอธิบาย หรือการกำหนดตัวชี้วัดควรเป็นวิธีที่มีความชัดเจน
3. ตัวชี้วัดอาจจะกำหนดได้ทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพก็ได้
4. ควรนำจุดประสงค์ของ โครงการ หรือประเด็นการประเมินมากำหนดตัวชี้วัด
5. การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวชี้วัดควรรวบรวมข้อมูล ทั้งจากแหล่งปฐมภูมิและทุติยภูมิ ขอบกตัวอย่างการจำแนกประเภทของตัวชี้วัดตามลักษณะของสิ่งที่ได้รับการประเมินตาม

แบบจำลองการประเมินผลตาม CIPPOI Model คือ (ภูมิศักดิ์ ราช. 2540 :15)

1. ตัวชี้วัดด้านบริบท (Context) ตัวชี้วัดสามารถพิจารณาได้จากสิ่งต่าง ๆ ดังนี้
  - 1.1 สภาพแวดล้อมของ ก่อนมีโครงการ (ปัญหาวิกฤต)
  - 1.2 ความจำเป็น หรือความต้องการขณะนั้น และอนาคต
  - 1.3 ความเข้าใจร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงการ
2. ตัวชี้วัดด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ตัวชี้วัดสามารถพิจารณาได้จากสิ่งต่าง ๆ ดังนี้
  - 2.1 ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของโครงการ
  - 2.2 ความพร้อมของทรัพยากร เช่น งบประมาณ คน วัสดุอุปกรณ์ เวลาและ ภาวะเอื้อย
  - 2.3 ความเหมาะสมของขั้นตอนระหว่างปัญหา สาเหตุของปัญหา และกิจกรรม
3. ตัวชี้วัดด้านกระบวนการ (Process) ตัวชี้วัดสามารถพิจารณาได้จากสิ่งต่าง ๆ ดังนี้
  - 3.1 การตรวจสอบกิจกรรม เวลา และทรัพยากรของโครงการ
  - 3.2 ความยอมรับของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการในพื้นที่
  - 3.3 การมีส่วนร่วมของประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ
  - 3.4 ภาวะผู้นำในโครงการ
4. ตัวชี้วัดด้านผลผลิต (Product) ตัวชี้วัดสามารถพิจารณาได้จากสิ่งต่าง ๆ ดังนี้
  - 4.1 อัตราการมีงานทำของประชาชนที่ยากจน
  - 4.2 รายได้ของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการ
  - 4.3 ความพึงพอใจของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการ
5. ตัวชี้วัดด้านผลลัพธ์ (Outcomes) ตัวชี้วัดสามารถพิจารณาได้จากสิ่งต่างๆ ดังนี้
  - 5.1 คุณภาพชีวิตของตนเอง และครอบครัวตามเกณฑ์มาตรฐาน
  - 5.2 การไม่อพยพย้ายถิ่น
  - 5.3 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน
6. ตัวชี้วัดด้านผลกระทบ (Impact) ตัวชี้วัดสามารถพิจารณาได้จากสิ่งต่าง ๆ ดังนี้
  - 6.1 ผลกระทบทางบวก / เป็นผลที่คาดหวังจากการมีโครงการ

6.2 ผลกระทบทางลบ / เป็นผลที่ไม่คาดหวังจากโครงการ

เกณฑ์ และตัวชี้วัดดังกล่าวนี้ สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลโครงการ ใดก็ได้ ซึ่ง จะครอบคลุม มิติด้านเศรษฐกิจ สังคม ด้านบริหารจัดการ ด้านทรัพยากร และด้านสิ่งแวดล้อม เป็น ต้นนอกจากนั้นยังสามารถวัดถึงความสำเร็จ และความล้มเหลวของ โครงการพัฒนาต่างๆ ของรัฐ ได้ ซึ่งในทางปฏิบัตินักประเมินผล จะต้องนำเกณฑ์ และตัวชี้วัดดังกล่าวมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับ ลักษณะ และบริบทของ โครงการด้วย

เครื่องมือชี้วัดการประเมินผล

การประเมินผลเป็นการเปรียบเทียบระหว่างผลการปฏิบัติงานจริง (Actual results) กับผล ที่คาดว่าจะได้รับ (Expected results) โดยชี้ให้เห็นว่าปฏิบัติงานจริงเกิดขึ้นตรงกับเป้าหมายที่ กำหนดไว้หรือไม่ โดยทั่วไปตัวชี้วัดจะต้องมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ (ภูมิศักดิ์ ราสี. 2551 : 16)

1. ตัวชี้วัด อาจจะมีทั้งตัวชี้วัดเชิงปริมาณหรือคุณภาพ แต่อย่างไรก็ตามจะต้องสามารถให้ค่า หรือบ่งบอกลักษณะที่ชัดเจนของสิ่งที่จะทำการวัดว่ามีปริมาณหรือคุณลักษณะอย่างไร

2. การกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน ในการประเมินเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวใน ตัวชี้วัดนั้นๆ ถึงแม้ตัวชี้วัดจะมีความชัดเจนในการกำหนดค่าแต่ยังไม่สามารถนำไปวิเคราะห์หา ข้อสรุปในการประเมินได้ จนกว่าจะได้มีการเปรียบเทียบ กับเกณฑ์มาตรฐานหรือเป้าหมายการ ดำเนินงานที่กำหนดไว้

3. เงื่อนไขด้านเวลาและสถานที่ ในการประเมินค่าของตัวชี้วัด นอกจากขึ้นอยู่กับเกณฑ์ มาตรฐานเพื่อการเปรียบเทียบแล้ว ยังขึ้นอยู่กับเงื่อนไขทั้งในด้านเวลาและสถานที่ กล่าวคือ ตัวชี้วัด จะบ่งบอกสถานภาพของสิ่งที่จะวัดเฉพาะในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง หรือในขอบเขต บริเวณสถานที่ หรือพื้นที่ ที่ได้ระบุไว้ในการประเมินหรือตรวจสอบเท่านั้น

ตัวชี้วัดผลงาน หมายถึงวัตถุ สิ่งของ คุณลักษณะที่สามารถสังเกตเห็น วัดได้ในเชิงปริมาณ หรือผลงานหรือสิ่งที่เกิดขึ้นจากการนำเอาทรัพยากร (Input) มาใช้ในการดำเนินกิจกรรม (Process) KPI (Key Performance Indicator) หรือ OVI (Objectively Verifiable Indicator) โดยอาจเป็น ลักษณะเฉพาะ หรือภาพรวมก็ได้ในเชิงปริมาณ และ/หรือ คุณภาพที่จะสามารถอธิบายถึง ความสำเร็จได้ครบถ้วนบริบูรณ์ หรือ อย่างน้อยจะต้องอธิบายได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ในรูปของ ข้อความ อัตราร้อย สัดส่วน ร้อยละ หรือความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลในลักษณะต่าง ๆ นอกจากนี้ ยังจะต้องมีลักษณะเป็นหลักฐานที่มีร่องรอยแสดงว่ามีการดำเนินงานจริง และมีใช้ ความคิดเห็น หรือคำบอกกล่าว

ตัวชี้วัดทางสังคม (Social Indicators) หมายถึง สิ่งที่แสดงออกเป็นตัวเลขที่ใช้วัดแง่มุม

ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทางสังคม ซึ่งเป็นเจตนาธรรมให้เป็นตัวแปรเชิงรูปธรรมที่สามารถจัด
ได้ภายใต้ระบบสารสนเทศ อันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร

ค่าของตัวชี้วัด

โดยทั่วไปค่าของตัวชี้วัดจะแสดงออกในรูปของตัวเลข

1. จำนวน (Number) คือ ตัวเลขที่แสดงถึงจำนวนสิ่งของหนึ่ง เช่น จำนวนศูนย์พัฒนา
เทคโนโลยีประจำตำบล จำนวนสวนสาธารณะในกรุงเทพฯ และอื่นๆ เป็นต้น
2. ร้อยละ (Percentage) คือ จำนวนของเลขกลุ่มหนึ่ง ซึ่งนำมาเปรียบเทียบกับเลขอีกกลุ่ม
หนึ่งโดยปรับให้เลขกลุ่มหลังมีค่าเท่ากับ 100 เช่น รายได้จากภาษีเป็นร้อยละ 35 ของรายจ่ายประจำ
 เป็นต้น
3. อัตราส่วน (Ratio) คือ ข้อมูลที่แสดงความสัมพันธ์เปรียบเทียบระหว่างจำนวนของเลข
กลุ่มหนึ่งกับจำนวนของเลขอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งอยู่ในเหตุการณ์เดียวกันหรือเกี่ยวข้องกัน เช่น อัตราส่วน
ของครูต่อนักเรียน เท่ากับ 1 : 25 เป็นต้น
4. สัดส่วน (Proportion) คือ ข้อมูลที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนของเลขกลุ่มหนึ่ง
กับจำนวนของเลขอีกกลุ่มหนึ่ง โดยที่จำนวนเลขในกลุ่มแรกนั้น เป็นส่วนหนึ่งหรือรวมอยู่ใน
จำนวนของเลขกลุ่มหนึ่งด้วย เช่น เจ้าหน้าที่การเกษตรที่มีความรู้ด้านเทคโนโลยีการเกษตร เท่ากับ 3
 ใน 5 ของเจ้าหน้าที่ทั้งหมด เป็นต้น
5. อัตรา (Rate) คือ อัตราส่วนระหว่างเลขจำนวนหนึ่งกับเลขอีกจำนวนหนึ่งภายใน
ระยะเวลาหนึ่ง เช่น จำนวนผู้เข้ารับการบำบัดการติดยาเสพติดทุก 500 คน จะมีผู้เข้ารับการบำบัดซ้ำ
 10 คน เป็นต้น
6. ค่าเฉลี่ย (Average Mean) คือ ตัวเลขหนึ่งซึ่งเฉลี่ยจากกลุ่มตัวเลขจำนวนหนึ่งที่เป็น
ประเภทเดียวกัน (รวมค่าของจำนวนตัวเลขกลุ่มตัวอย่างหนึ่งแล้วหารด้วยจำนวนตัวอย่างนั้น
 ทั้งหมด)

สรุปได้ว่า ตัวชี้วัดการประเมินผลเป็นการเปรียบเทียบระหว่างผลการปฏิบัติงานจริง กับผล
ที่คาดว่าจะได้รับ โดยชี้ให้เห็นว่าปฏิบัติงานจริงเกิดขึ้นตรงกับเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่
 โดยทั่วไปตัวชี้วัดจะต้องมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ ตัวชี้วัด การกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน
 เงื่อนไขด้านเวลาและสถานที่

ประสิทธิภาพการพัฒนา

ความหมายของประสิทธิภาพ

นักวิชาการและนักบริหารหลายท่านได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับความหมายของคำว่า ประสิทธิภาพ แตกต่างกันไป ดังนี้

กฤษณ์ อุทัยรัตน์ (2550 : 350) กล่าวว่าประสิทธิภาพ หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ที่บรรลุ แล้วโดยการเทียบกับทรัพยากรที่ใช้ไป

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 667) ได้ให้ความหมายของคำว่าประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถที่ทำให้เกิดผลในการทำงาน

ดริคเกอร์ (Drucker. 1967 ; อ้างถึงใน วิโรจน์ สารรัตนะ และสัมพันธ์ พันธุ์พฤกษ์. 2545 : 3) กล่าวว่าประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถในการใช้ทรัพยากรใน กระบวนการเปลี่ยนแปลงเพื่อบรรลุ จุดหมายขององค์การ ได้ดี

ประเวศน์ มหารัตน์กุล (2542 : 113-114) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่าประสิทธิภาพ หมายถึง การใช้คนน้อยกว่างาน แต่สามารถทำงานให้สำเร็จ ไม่ว่าจะเป็นการบรรลุความสำเร็จใน รูปแบบของ การกิจ นโยบาย เป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ ก็แล้วแต่ ผลงานที่สำเร็จได้ใช้คนและทุน พอดีกับงาน และยิ่งผลงานที่สำเร็จได้ใช้คนและทุนต่ำมากเท่าใด ยิ่งถือว่าเกิดประสิทธิภาพได้มาก เท่านั้น

สวัสดิ์ กาญจนสุวรรณ (2542 : 4) กล่าวว่าประสิทธิภาพ หมายถึง การใช้ ทรัพยากรและ เวลานั้นน้อยแต่งานบรรลุเป้าประสงค์และมีคุณภาพมาก

โดยทั่วไปแล้ว ประสิทธิภาพ (Efficiency) ในการปฏิบัติงานมักจะแยกไม่ออกกับ ประสิทธิภาพ (Effectiveness) ในการปฏิบัติงานเพราะการปฏิบัติงานนั้นจะมีประสิทธิภาพ ไม่ได้ ถ้าหากว่าการ ปฏิบัติงานนั้นไม่มีประสิทธิผล ซึ่งหมายความว่าการทำงานจะไม่บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ ได้กำหนดไว้ แต่ในขณะเดียวกัน การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิผลก็ไม่จำเป็นว่าการปฏิบัติงานนั้นจะต้อง มีประสิทธิภาพเสมอไปเพราะว่าความหมายโดยตรงของประสิทธิภาพนั้นมิใช่กล่าวไว้หลายท่านด้วยกันดังนี้

พีเตอร์สัน และพลาแมน (Peterson & Plowman. 1971 ; อ้างถึงใน กชวาท พรหมายน. 2545 : 9) ได้ให้ความหมายของคำว่า ประสิทธิภาพในการบริหารงานด้านทางธุรกิจ ในความหมายอย่างแคบว่า หมายถึง การลดต้นทุนในการผลิต และความหมายอย่างกว้าง หมายถึงคุณภาพของการมีประสิทธิผล (Quality of Effectiveness) และความสามารถในการผลิต (Competence and Capability) และในการ ดำเนินงานทางด้านธุรกิจที่จะถือว่ามีประสิทธิภาพสูงสุด ก็เพื่อสามารถผลิตสินค้า หรือบริการใน ปริมาณและคุณภาพที่ต้อง การที่เหมาะสมและต้นทุนน้อยที่สุดเพื่อคำนึงถึงสถานการณ์และข้อผูกพัน ด้านการเงินที่มีอยู่ ดังนั้นแนวความคิดของคำว่าประสิทธิภาพในด้านธุรกิจมีองค์ประกอบ 5 ประการ คือ

ต้นทุน (Cost) คุณภาพ (Quality) ปริมาณ (Quantity) และวิธีการ (Method) ในการผลิต มิลเล็ท (Millet. 1969 ; อ้างถึงใน สถิต คำลาเตียง. 2544 : 13) ได้ให้ทฤษฎีเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง ผลการปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ มวลมนุษย์ และได้ ผลิตกำไรจากการปฏิบัติงานนั้น (Human Satisfaction and Benefit Produced) ซึ่งความพึงพอใจ หมายถึง ความพึงพอใจในการบริการให้กับประชาชน โดยพิจารณาจาก

1. การให้บริการอย่างเท่าเทียม (Equitable Service)
2. การให้บริการอย่างรวดเร็วและทันเวลา (Timely Service)
3. การให้บริการอย่างเพียงพอ (Ample Service)
4. การให้บริการอย่างก้าวหน้า (Progression Service)

ไซมอน (Simon. 1971 ; อ้างถึงใน สถิต คำลาเตียง. 2544 : 13) ได้ให้ทฤษฎีเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพไว้ว่า กล่าวคือ ถ้าจะพิจารณาว่างานใดจะมีประสิทธิภาพสูงสูดนั้น ให้ดูความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยนำเข้า (Input) กับผลผลิต (Output) ที่ได้รับ เพราะฉะนั้นตาม ทฤษฎีนี้จึงหมายถึง ผลผลิตลบด้วยปัจจัยนำเข้าและถ้าเป็นกรบริหารราชการ องค์กร ของรัฐก็บวกลบความพึงพอใจของ ผู้รับบริการ (Satisfaction) เข้าไปด้วยซึ่งอาจเขียนเป็น สูตรได้ดังนี้

$$E = (O-I) + S$$

E = Efficiency คือ ประสิทธิภาพของงาน

O = Output คือ ผลผลิตหรืองานที่ได้รับออกมา

I = Input คือ ปัจจัยนำเข้าหรือทรัพยากร

S = Satisfaction คือ ความพึงพอใจของผู้รับบริการ

ทิพาวดี เมฆสวรรค์ (2538 : 2) ซึ่งให้เห็นว่าประสิทธิภาพในระบบราชการมี ความหมายรวมถึง ผลิตภาพ และประสิทธิภาพ โดยประสิทธิภาพเป็นสิ่งที่วัด ได้หลายมิติ ตามแต่วัตถุประสงค์ที่ต้องการ พิจารณา คือ

1. ประสิทธิภาพในมิติของค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนของการผลิต (Input) ได้แก่ การ ใช้ทรัพยากร การบริหาร คือ คน เงิน วัสดุ เทคโนโลยี ที่มีอย่างประหยัด คุ่มค่า และ เกิดการสูญเสียน้อยที่สุด
2. ประสิทธิภาพในมิติของกระบวนการการบริหาร (Process) ได้แก่ การทำงาน ที่ถูกต้องได้ มาตรฐาน รวดเร็ว และใช้เทคโนโลยีที่สะดวกกว่าเดิม
3. ประสิทธิภาพในมิติของผลผลิตและผลลัพธ์ ได้แก่ การทำงานที่มีคุณภาพเกิดประโยชน์ต่อ สังคม เกิดผลกำไร ทันเวลา ผู้ปฏิบัติงานมีจิตสำนึกที่ดีต่อการทำงานและ บริการเป็นที่พอใจของลูกค้า หรือผู้มารับบริการ

ทิพาวดี เมฆสวรรค์ (2538 : 2 ; อ้างถึงใน ชานินทร์ สุทธิคุณุช. 2543 : 10) ได้เสนอ แนวคิดใน

การปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารงานภาครัฐ โดยศึกษาการปรับปรุงระบบราชการของต่างประเทศที่ ได้รับการยอมรับว่าประสบความสำเร็จได้ดังนี้

1. ต้องกำหนดแนวทางและเป้าหมายของการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน หมายถึง มุ่งการทำงานที่มี ประสิทธิภาพยึดถือผลสำเร็จ หรือผลสัมฤทธิ์ของงาน (Results) เป็นหลักในการดำเนินงานโดยมุ่งที่ ผลลัพธ์ (Outcome) โดยมีการประเมินผล และวัดผลสำเร็จของงานอย่างเป็นรูปธรรมสามารถตอบสนอง และสร้างความพึงพอใจแก่ลูกค้าผู้รับบริการ ปรับปรุงโครงสร้าง และระบบงานเพื่อขุบเลิกงานที่ ซ้ำซ้อน โดยสร้างสรรค์กระบวนการ ทำงานใหม่ ลดขนาดกำลังคน เพื่อลดค่าใช้จ่ายขององค์กรด้าน บุคคลากร มีการกระจาย อำนาจการตัดสินใจจากระดับบนสู่ระดับเจ้าหน้าที่

2. ระบบการบริหารงานที่จะยึดผลสำเร็จของงาน และผลลัพธ์ขององค์กรเป็น หลักสำคัญใน การดำเนินการรวมทั้งใช้มาตรการจูงใจและให้รางวัลตอบแทนแก่องค์กรที่ ประสบความสำเร็จ

ธงชัย สันติวงษ์ (2542 : 198) นิยามว่าประสิทธิภาพ หมายถึง กิจกรรมทางด้านการบริหาร บุคคลที่ได้เกี่ยวข้องกับวิธีการ ซึ่งหน่วยงานพยายามกำหนดให้ทราบแน่ ชัดว่าพนักงานของตนสามารถ ปฏิบัติงานได้มีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด

สมพงษ์ เกษมสิน (2526 : 380 ; อ้างถึงใน คชาวุธ พรหมายน. 2545 : 14) ได้กล่าวถึง แนวคิด ของ Harring Emerson ที่เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับหลักการงานให้มี ประสิทธิภาพในหนังสือ "The Twelve Principles of Efficiency" ซึ่งได้รับการยกย่อง และกล่าวขานกันมาก หลัก 12 ประการมี ดังนี้

1. ทำความเข้าใจและกำหนดแนวคิดในการทำงานให้กระจ่าง
2. ใช้หลักสามัญสำนึกในการพิจารณาความน่าจะเป็นไปได้ของงาน
3. กำปรีศษานะน่าต้องสมบูรณ์และถูกต้อง
4. รักษาระเบียบวินัยในการทำงาน
5. ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์
6. การทำงานต้องเชื่อถือได้มีความฉับพลัน มีสมรรถภาพและมีการลงทะเลเบียน ไว้เป็นหลักฐาน
7. งานควรมีลักษณะแจ้งให้ทราบถึงการดำเนินงานอย่างทั่วถึง
8. งานเสร็จทันเวลา
9. ผลงานได้มาตรฐาน
10. การดำเนินงานสามารถยึดเป็นมาตรฐานได้
11. กำหนดมาตรฐานที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการแก้สอนงานได้
12. ให้บำเหน็จแก่งานที่ดี

นอกจากนี้ยังมีแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพหรือปัจจัยที่

มีผลต่อการปฏิบัติงานนั้น และมีนักทฤษฎีหลายท่านได้ศึกษาและสรุป เป็นปัจจัยสำคัญ ๆ ที่น่าสนใจ ดังต่อไปนี้

เบคเกอร์ และ นิวเฮาเซอร์ (Becker & Neuhauser. 1969 ; อ้างถึงใน คชาวุธ พรหมายน. 2545 : 12) ได้เสนอตัวแบบจำลองเกี่ยวกับประสิทธิภาพขององค์กร (Model of Organization Efficiency) โดยกล่าววว่าประสิทธิภาพขององค์กรนอกจากจะพิจารณาถึง ทรัพยากร เช่น คน เงิน วัสดุ ที่เป็นปัจจัยนำเข้า และผลผลิตขององค์กร คือ การบรรลุเป้าหมายแล้วองค์กรในฐานะที่เป็นองค์กร ในระบบเปิด (Open System) ยังมีปัจจัย ประกอบอีกดั่งแบบจำลองในรูปสมมติฐานซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. หากสภาพแวดล้อมในการทำงานขององค์กรนั้น มีความซ้ำซ้อนต่ำ (Low task Environment Complexity) หรือมีความแน่นอน (Certain) มีการกำหนดระเบียบ ปฏิบัติในการทำงานขององค์กรอย่างละเอียดถี่ถ้วนแล้ว แน่ชัดว่าจะนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพขององค์กรมากกว่า องค์กรที่มีสภาพแวดล้อมในการทำงานยุ่งยาก และซ้ำซ้อนสูง (High task Environment Complexity) หรือมีความไม่แน่นอน (Uncertain)

2. การกำหนดระเบียบปฏิบัติชัดเจนเพื่อเพิ่มผลการทำงานที่มองเห็น ได้มีผลทำให้ ประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย

3. ผลการทำงานที่มองเห็น ได้สัมพันธ์ในทางบวกกับประสิทธิภาพ

4. หากพิจารณาควบคู่กัน ไปจะปรากฏว่าการกำหนดระเบียบปฏิบัติอย่างชัดเจน และผลการทำงานที่สามารถมองเห็น ได้จะมีความสัมพันธ์มากขึ้นต่อประสิทธิภาพมากกว่าตัวแปรแต่ละตัวตามลำพัง

เบคเกอร์ และ นิวเฮาเซอร์ (Becker & Neuhauser. 1969 : 186) ยังเชื่ออีกว่าการสามารถมองเห็น ผลการทำงานของ องค์กร ได้ (Visibility Consequences) และมีความสัมพันธ์ของประสิทธิภาพของ องค์กร เพราะองค์กรสามารถทดลองและเลือกระเบียบการปฏิบัติได้ซึ่งระเบียบการปฏิบัติและผลการปฏิบัติงานจะมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

แกทซ์ และ กานัน (Katz & Kahn. 1978 : 232-240) ซึ่งเป็นนักทฤษฎีที่ศึกษา องค์กรระบบเปิด (Open System) เช่นกันก็ได้ศึกษาในเรื่องปัจจัยที่สำคัญต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งเขากล่าวว่าประสิทธิภาพ คือ ส่วนประกอบที่สำคัญของ ประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพขององค์กร ถ้าจะวัดจาก ปัจจัยนำเข้าเปรียบเทียบกับผลผลิต ที่ได้ จะทำให้การวัดประสิทธิภาพคลาดเคลื่อน จากความเป็นจริงขององค์กร หมายถึง การบรรลุเป้าหมาย (Goal-attainment) ขององค์กรในการบรรลุเป้าหมายของ องค์กร ปัจจัยต่าง ๆ คือ การฝึกอบรม ประสบการณ์ความผูกพัน ยังมีความสำคัญต่อประสิทธิภาพใน องค์กรด้วย

นฤมล กิตตะขานนท์ (2527 : 16-22 ; อ้างถึงใน ททาวุธ พรหมายน. 2545 : 15-16) ได้เสนอว่า การปฏิบัติงานของแต่ละคนจะถูกกำหนดโดย 3 ส่วน ดังนี้

1. คุณลักษณะเฉพาะส่วนบุคคล (Individual Attributes) แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มดังนี้

1.1 Demographic Characteristics เป็นลักษณะที่เกี่ยวกับเพศ อายุ เชื้อชาติเผ่าพันธุ์

1.2 Competence Characteristics เป็นลักษณะที่เกี่ยวกับความรู้ความสามารถ ความถนัด และความชำนาญของบุคคลซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้จะได้อาจมาจากการศึกษาอบรม และตั้งสม ประสงค์การณ

1.3 Psychological Characteristics เป็นคุณลักษณะทางด้านจิตวิทยา ซึ่ง ได้แก่ ทัศนคติ คานิยม การรับในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลด้วย

2. ระดับความพยายามในการทำงาน (Work Effort) จะเกิดขึ้นจากการมีแรงจูงใจ ในการ ทำงาน ได้แก่ ความต้องการ แรงผลักดันอารมณ์ความรู้สึก ความสนใจ ความ ตั้งใจ เพราะว่าคนที่ม่ แรงจูงใจในการทำงานสูงจะมีความพยายามที่จะอุทิศกำลังกายและกำลังใจให้แก่การทำงาน มากกว่าผู้ที่แรงจูงใจในการทำงานต่ำ

3. แรงสนับสนุนจากองค์กรหรือหน่วยงาน (Organization Support) ซึ่ง ได้แก่ คำตอบ แทน ความยุติธรรม การติดต่อสื่อสาร และวิธีการที่จะมอบหมายงานซึ่งมีผลต่อ กำลังใจผู้ปฏิบัติงาน

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคลเกิดจากสภาพภูมิหลัง ของแต่ละ คนที่ไม่เหมือนกัน สภาพร่างกายจิตใจ การศึกษา ความรู้ความสามารถ ความ ถนัดต่าง ๆ โดยมี บังคับสนับสนุนให้มีความแตกต่างจากการประเมินของผู้บังคับบัญชาแล้วให้คะแนนออกมาใน ระดับต่ำ ปานกลาง และระดับสูง ซึ่งมีผลต่อการปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานให้ข้าราชการผู้นั้นมี ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานที่มากขึ้นเรื่อย ๆ

มาโนช สุขฤกษ์ และคณะ (2523 : 26 ; อ้างถึงใน สถิต คำลาเตียง. 2544 : 18-19) ได้ กล่าวถึง ปัจจัยที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานว่า ประกอบด้วยปัจจัยหลัก 3 ปัจจัย ด้วยกัน คือ

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศจำนวนสมาชิกในครอบครัวอายุ ระยะเวลาในการทำงาน สถิติปัญญาระดับการศึกษา และบุคลิกภาพ

2. ปัจจัยที่ได้รับมาจากงาน ได้แก่ ชนิดของงานทักษะความชำนาญสถานภาพทางอาชีพ สถานภาพทางภูมิศาสตร์ และขนาดของธุรกิจ

3. ปัจจัยที่ควบคุมได้โดยฝ่ายบริหาร ได้แก่ ความมั่นคงรายได้สวัสดิการ โอกาสก้าวหน้าใน งานสภาพการทำงานผู้ร่วมงานความรับผิดชอบและการจัดการ

สมพงษ์ เกษมสิน (2526 : 271-273) ได้พูดถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคคลใน การปฏิบัติงาน

ว่า มีปัจจัยหลายประการที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของ แต่ละบุคคล ซึ่ง ได้แก่ กิจกรรมในงานและนอกงานการรับสถานการณ์ระดับความปรารถนา กลุ่มอ้างอิง เพศ ภูมิหลังทาง วัฒนธรรมการศึกษาประสบการณ์ และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

สรุปได้ว่าประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถในการดำเนินงานด้านต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วง ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ

อริสตรา ซุซาคี นวรัตน์ สุวรรณผ่อง และ วิไลวรรณ โดยแก้วหรั่ง (2538 : 37) ได้กล่าวถึง การทำงานให้มีประสิทธิภาพนั้นไม่สามารถเกิดจากการทำงานของบุคคลเดียว แต่ต้องร่วมมือกัน ระหว่างบุคคล โดยมีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ดังต่อไปนี้

1. ลักษณะและภาวะความเป็นผู้นำที่เหมาะสม
2. คำรณสถานะของการเป็นสมาชิกกลุ่ม
3. ข้อผูกพันที่มีต่อทีม
4. มีบรรยากาศที่สร้างสรรค์
5. มีความมุ่งมั่นที่จะให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ
6. มีบทบาทของความร่วมมือที่ชัดเจน
7. มีวิธีการทำงานที่มีประสิทธิภาพ

ประเวศน์ มหารัตนสกุล (2543 : 114-115) ได้กล่าวถึง การสร้างระบบบริหารที่มี ประสิทธิภาพทั่วทั้งองค์การ ต้องมีองค์ประกอบอย่างน้อย 7 ประการคือ

1. การจัดการที่มีความยืดหยุ่นสูง ไม่ผูกมัดเป็นกรอบที่ตายตัวว่าองค์กรจะต้องเป็นแบบ หนึ่งแบบใด
2. ในเบื้องต้นมีโครงสร้างตำแหน่งรับงานครบถ้วนสมบูรณ์ และพร้อมที่จะขยายรับการ เติบโตได้ตลอดเวลา
3. มีโครงสร้างเงินเดือน ที่สอดคล้องกับโครงสร้างตำแหน่ง
4. มีระบบการประเมินผลงาน โดยยึดเอาเป้าหมายเป็นเกณฑ์วัดความสำเร็จของการทำงาน
5. มีการประยุกต์ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
6. เสริมสร้างบรรยากาศการทำงานบนความหลากหลายของวัฒนธรรม
7. ผู้บริหารมีเหตุผลและคุณธรรม โดยเฉพาะการประเมินผลงานนั้นต้องมีความ เป็นธรรม ไม่มีอคติ

สุรัฐ ศิลปอนันต์ (2545 : 154-159) ได้อธิบายถึงการดำเนินงานปฏิรูปสถานศึกษา ตาม กระบวนการปรับปรุงที่มีประสิทธิภาพในระดับสถานศึกษาให้สำเร็จตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. การเตรียมการ ได้แก่ ประมุขนิเทศครูอาจารย์ตั้งทีมปรับปรุงสถานศึกษา และกำหนดภารกิจของสถานศึกษา

2. การวิเคราะห์ คือ ทำการประเมินความต้องการ

3. การวางแผนและการปฏิบัติตามแผน ได้แก่ ตั้งความมุ่งหมายและจัดทำแผนยุทธศาสตร์ปรับปรุงสถานศึกษา พิจารณารับรองแผนปรับปรุงสถานศึกษา เผยแพร่แผนการปรับปรุงสถานศึกษา และปฏิบัติตามแผนปรับปรุงสถานศึกษา

ซาโรจน์ โอพิทักษ์ชีวิน (2550 : 87-91) ได้กล่าวถึง หลักการบริหารให้มีคุณภาพประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นที่ยอมรับและรู้จักทั่วโลก ได้แก่ หลักการของการบริหารแบบเดมมิ่ง (Principle of Deming Management) ดังนี้

1. การปรับปรุงคุณภาพเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจทั้งมวล
2. ลูกค้าน่าต้องมาก่อนเสมอ
3. อย่าตำหนิบุคคล แต่แก้ไขระบบ
4. วางแผน ลองทำ ตรวจสอบ ท้าจริง
5. ฝ่ายบริหารระดับสูง ต้องเปลี่ยนแนวคิดสู่ปรัชญาใหม่
6. ฝ่ายบริหารระดับกลาง ต้องมีการฝึกอบรมปรัชญาใหม่
7. ฝ่ายบริหารระดับล่าง หรือ ไม่ใช่ฝ่ายบริหารจัดสร้างทีมวินัยภายใน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานมีผู้ทำการวิจัยไว้ดังนี้
สุนทร ดวงประเสริฐชัย (2544 : 160) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการของฝ่ายวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตน่าน ผลการศึกษาพบว่า ได้จัดเก็บข้อมูลนักศึกษาชั้นปีที่ 1/2543 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตน่าน ทุกสาขาวิชา จำนวนทั้งหมด 615 คน ข้อมูลอาจารย์ผู้สอนจำนวนทั้งหมด 95 คน และข้อมูลการลงทะเบียนผลการเรียนของนักศึกษาทั้งหมดในภาคการศึกษาที่ 1/2543 การประเมินผลการใช้งานจากผู้ใช้ปรากฏว่าระบบประมวลผลได้ดีมีความสามารถในการงานเป็นที่น่าพอใจของผู้ใช้ระบบ

วสันต์ กาวิละ (2545 : 178) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลงานวิชาการบนเครือข่ายโรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ระบบฐานข้อมูลงานวิชาการบนเครือข่ายโรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย ข้อมูลการใช้งานทั่วไปของเจ้าหน้าที่ทะเบียนวัดผล ครูที่ปรึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อระบบฐานข้อมูลงานวิชาการบนเครือข่าย โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในระดับดีมาก

อัญชลี ศรีสุข (2546 : 146) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนอัสสัมชัญลำปาง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการจัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอน ได้นำมาช่วยในการจัดการฐานข้อมูล ได้ใช้ในการนำเสนอข้อมูลโรงเรียนผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ส่วนปัญหาที่พบคือนโยบายไม่ชัดเจน งบประมาณไม่เพียงพอต่อการพัฒนา ไม่มีศูนย์ควบคุมระบบ ขาดแคลนบุคลากรในการดูแล ระบบงานยุ่งงก อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่มีอยู่ล้าสมัย ระบบอินเทอร์เน็ตช้าและไม่เพียงพอการใช้งาน บุคลากรไม่มีเวลาว่างเพียงพอที่จะศึกษาหาความรู้ในด้านนี้เพิ่มเติม บุคลากรส่วนใหญ่ไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมอบรม และไม่ได้นำความรู้ที่ได้รับไปใช้อย่างจริงจัง การจัดอบรมของโรงเรียนดำเนินการไม่ต่อเนื่อง สื่อซอฟต์แวร์มีน้อย ที่มีอยู่ไม่เพียงพอต่อความต้องการและไม่มีบุคลากรที่คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือ

พงศ์ตะวัน แสงสว่าง (2547 : 203) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่องานบริหารการศึกษา สำหรับโรงเรียนนานาชาตินครพาศักดิ์การศึกษาพบว่า ได้ระบบสารสนเทศเพื่องานบริหารการศึกษาสำหรับโรงเรียนนานาชาตินครพาศักดิ์ ที่สามารถให้บริการสารสนเทศแบบออนไลน์แก่ผู้ใช้งานที่ได้รับอนุญาต โดยอาศัยเครื่องแม่ข่ายที่ให้บริการอินเทอร์เน็ตของโรงเรียนทำหน้าที่จัดเก็บฐานข้อมูล และผู้ใช้สามารถใช้งานสารสนเทศได้โดยผ่านทางเครื่องลูกข่ายที่ต่อกับอินเทอร์เน็ตเพื่อเรียกใช้สารสนเทศที่จัดเก็บที่เครื่องแม่ข่ายได้ ทั้งนี้ได้มีการวัดผลประสิทธิภาพโดยใช้แบบสอบถามจากผู้ใช้งานทั้ง 6 กลุ่ม เป็นจำนวน 20 คน ซึ่งผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลในด้านของลักษณะการใช้งานระบบสารสนเทศ ค่าเฉลี่ยประสิทธิภาพการใช้งานมีค่าการแปรผลอยู่ในช่วง 3.50 – 4.49 ซึ่งหมายถึงระดับความรู้สึกและความคิดเห็นของผู้ใช้อยู่ในเกณฑ์มาก

ถาวร อินทะแสง (2550 : 177) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาวิทยาลัยการอาชีพขอนแก่นพบว่า การดำเนินงานการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษามีการดำเนินการอยู่ในระดับ “มาก” สภาพปัญหาในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษามีปัญหาในระดับ “ปานกลาง” และความต้องการในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษามีความต้องการในระดับ “มาก”

แรมจันทร์ สุริยะมณี (2550 : 154) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการของสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศมหาวิทยาลัยพายัพ พบว่าระบบถูกพัฒนาโดยใช้โปรแกรมวิชวลเบสิกคอตเน็ตและใช้ไมโครซอฟท์เอสคิวแอลเซิร์ฟเวอร์ 2000 สำหรับการจัดการ

ฐานข้อมูลระบบประกอบด้วย 5 ส่วนคือระบบสั่งงานและรายงานผลการปฏิบัติงาน ระบบยืม-คืน อุปกรณ์คอมพิวเตอร์และโสตทัศนูปกรณ์ระบบการขอใช้บริการติดตั้งซ่อมแซมและบำรุงรักษา ระบบบันทึกสืบค้นและปรับปรุงฐานข้อมูลและการออกรายงาน การทดสอบการทำงานของระบบ โดยการใช้แบบสอบถามกับ 30 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เจ้าหน้าที่จำนวน 23 คน ผู้บริหาร จำนวน 5 คนและผู้ดูแลระบบจำนวน 2 คน ผลการทดสอบพบว่าระบบโดยรวมอยู่ในระดับดี

พรณิศา คาวประคับ (2550 : 190) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการส่วนงานฝ่ายวิชาการ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น จังหวัด เชียงใหม่พบว่า คณบดี หัวหน้าภาควิชา คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการมีความพอใจในระบบ ทั้งหมด ในระดับดีมาก แสดงให้เห็นถึงการลดขั้นตอนการทำงาน ทำให้การทำงานเร็วขึ้นและช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดทำรายงานสรุปให้แก่ผู้ใช้แต่ละระดับ

พิมพากรณ์ สุริยะ โชติ (2550 : 198) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาระบบสารสนเทศ ของนักเรียนโรงเรียนแม่สายประสิทธิ์ศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า ระบบถูกพัฒนามาบนระบบปฏิบัติการวินโดวส์เอ็กซ์พี โปรแกรมพีเอชทีในการพัฒนาส่วนติดต่อกับผู้ใช้ และใช้โปรแกรม ฐานข้อมูลมาเอสคิวแอลในการจัดการฐานข้อมูล ระบบนี้ประกอบด้วย 6 โมดูลคือ โมดูล สารสนเทศสำหรับผู้อำนวยการ/ผู้บริหาร โรงเรียน โมดูลการบันทึกข้อมูลนักเรียนของเจ้าหน้าที่ ทะเบียน/วัดผล โมดูล การบันทึกการมาโรงเรียนของนักเรียนสำหรับครูประจำชั้น โมดูลบันทึกการ เข้าเรียนของนักเรียนสำหรับครูประจำวิชา โมดูลการบันทึกการเยี่ยมบ้านของนักเรียนสำหรับครู ประจำหมู่บ้าน และ โมดูลการบันทึกข้อมูลผู้ใช้ระบบสำหรับเจ้าหน้าที่ดูแลระบบ ผลการประเมิน พบว่าผู้ใช้มีความพึงพอใจในการใช้งานระบบ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับดี

ปิยรัตน์ วงศ์เต็ง (2551 : 211) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบสารสนเทศของ สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ได้มีการจัดทำระบบ สารสนเทศเกือบทุกงานที่เกี่ยวข้องกับการเก็บรวบรวมข้อมูลการตรวจสอบข้อมูล การประมวลผล ข้อมูล การคลังข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำข้อมูลไปใช้ แต่ก็ยังมีบางส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติ ดังเช่น เก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาวิจัย แต่งตั้งคณะกรรมการ ในการตรวจสอบข้อมูล จัดทำ คชันหรือตัวชี้้นำในการประมวลผลข้อมูลเป็นสารสนเทศ มีห้องที่เป็นศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติประเภทข้อมูลเป็นปรนัย และนำเสนอข้อมูลสารสนเทศผ่าน ระบบอินเทอร์เน็ต สำหรับปัญหาที่พบคือ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยไม่มีความชำนาญในการ เก็บรวบรวมข้อมูล ไม่มีการตรวจสอบข้อมูลในเรื่องความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล ขาด บุคลากร ในการประมวลผลข้อมูลการจัดเก็บข้อมูลยังไม่เป็นระบบขาดบุคลากรที่มีความรู้

ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลและมีการเก็บข้อมูลอย่างสม่ำเสมอแต่นำมาใช้ให้เป็นประโยชน์

อำพล กองเขียว (2551 : 166) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบงานสารสนเทศออนไลน์สำหรับการรับสมัครนักศึกษาโรงเรียน โปลิตecnิกคานนาเชียงใหม่พบว่า ระบบงานสารสนเทศออนไลน์สำหรับการรับสมัครนักศึกษาโรงเรียน โปลิตecnิกคานนา เชียงใหม่ ประกอบด้วย 2 ระบบ งานย่อยคือ ระบบงานสำหรับผู้สมัครและระบบงานสำหรับเจ้าหน้าที่ผลจากการประเมินการทำงานของระบบเมื่อนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ประกอบด้วยกลุ่มนักศึกษา จำนวน 50 คน และกลุ่มเจ้าหน้าที่ จำนวน 8 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่ม มีความพึงพอใจในประสิทธิภาพการทำงานของระบบ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.09 และ 4.31 ตามลำดับซึ่งจัดอยู่ในเกณฑ์พึงพอใจระดับมากและมากที่สุด

ชุมพล สุทธิ (2551 : 157) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการสำนักงาน อิเล็กทรอนิกส์ สำนักงานสาธารณสุข อำเภอเวียงสา จังหวัดน่านพบว่า เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาระบบประกอบด้วยการสร้างฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์ โดยใช้โปรแกรมมายเอสคิวแอลภาษาพีเอชพีในการเขียนคำสั่งการทำงานที่เครื่องคอมพิวเตอร์ฝั่งเซิร์ฟเวอร์ โดยมีกระบวนการหลักของระบบสารสนเทศ 5 กระบวนการคือการจัดการระบบการจัดการการลาการจัดการหนังสือและจัดการแบบฟอร์มการรายงานและประมวลผลและปฏิทินผู้บริหารสำหรับรูปแบบของระบบบริหารจัดการดำเนินงานผ่านทางเว็บไซต์ <http://pirapat.or.hn/pirapat/edoc/> ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับพึงพอใจมากใน 10 ประเด็นและมี 2 ประเด็นที่ผู้ใช้ระบบมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

งานวิจัยต่างประเทศ

สมิธ (Smith, 2001 : Abstract) ได้วิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพของโครงการอบรมวิทยาศาสตร์ ในการปฏิบัติการเขียนแผนการจัดการเรียนการสอนซึ่งใช้วิธีอบรมในหนึ่งภาคเรียน การเตรียมแผนการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้นเป็นหัวใจสำคัญของการสอนที่ดีโดยใช้ระดับของ "Inquiry Matrix" เป็นเครื่องมือนำไปสู่เป้าหมายดังกล่าวนี้ ครูวิทยาศาสตร์จะต้องปฏิรูปการสอน โดยควรเน้นการเรียนการสอนแบบสืบค้นหรือสืบสวนสอบสวน (Inquiry) ให้มากขึ้นครูผู้เข้ารับการอบรมได้รับประสบการณ์ตรงด้านการเขียนแผนการสอน โดยเริ่มต้นที่ก่อนมีการอบรมเป็นอันดับแรก ขั้นที่สองนั้นได้เขียนแผนการสอนเมื่อได้รับการอบรมไปแล้วครึ่งหนึ่งของโครงการ และขั้นที่สามนั้นได้เตรียมการให้เป็นโครงการสุดท้ายของการเข้ารับการอบรมดังกล่าว ผลการอบรมปรากฏชัดเจนว่าครูวิทยาศาสตร์มีความสามารถทำแผนการสอนที่เน้นการเรียนรู้แบบสืบสวน

ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นซึ่งความสามารถดังกล่าวนี้ไม่มีความสำคัญกับประสบการณ์หรือระยะเวลาที่เป็นครู ภูมิหลังด้านการศึกษา สถานะทางด้านใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู และระดับการทำแผนการสอนด้านการสืบสวนสอบสวน ได้ศึกษาการใช้โปรแกรมการฝึกอบรมการเขียนแผนการสอนโดยยึดขั้นตอนการเขียนแผนแบบสืบสวนสอบสวนและการสอนวิชาวิทยาศาสตร์โดยใช้การทดลองกับครู ผลจากการศึกษาพบว่า การเขียนแผนการสอนตามขั้นตอนของการสืบสวนสอบสวนหลังจากอบรมแล้วดีกว่าการเขียนแผนที่ไม่ได้รับการอบรม สรุปได้ว่า ภูมิการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการเขียนแผนการสอนแบบสืบสวนสอบสวน

ซีเกรน (Seagren. 1997 : 165 – A ; อ้างถึงใน ชาญุฑธ โลตะนันท์. 2547 : 48) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการประเมินผลงานบุคลากรความซับซ้อนต้องการหลักเกณฑ์และวิธีการหลายอย่าง พบว่าการวัดประสิทธิภาพและสมรรถภาพของเจ้าหน้าที่ราชการจะต้องให้ความสนใจใส่ตลอดเวลาและจะต้องจัดการกับความต้องการและการพิจารณาของสถานบันเป็นการเฉพาะวิธีการเลือกเก็บข้อมูลและการตีความจะต้องมีพร้อมแต่ทุกอย่างมุ่งเน้นที่ค่าใช้จ่ายความลับความพึงพอใจของผู้ใช้ตลอดจนวิธีการที่ไม่ขาดตอน

ไฟรทัส (Freitas. 1993 : 1265 – A ; อ้างถึงใน อุทัย ภูริพัฒน์. 2546 : 54) ได้ทางการศึกษาเพื่อประเมินผลของการลดอัตราค่าจ้างและการลดแหล่งทรัพยากรทางการเงินของโปรแกรมการเรียนรู้และการฝึกอบรมที่ปรึกษาในระบบโรงเรียนรัฐบาลในรัฐแมสซาชูเซต ผลการวิจัยพบว่าผลกระทบจากการลดแหล่งทรัพยากรทางการเงินที่มีต่อคุณภาพของการศึกษามีดังนี้คือการลดอัตราค่าจ้างและเงินมีผลต่อมาตรฐานของกระบวนการการควบคุมระบบโรงเรียนและยังมีผลด้านลบต่อคุณภาพของการเรียนรู้ในหลายๆ โปรแกรมของโรงเรียนรัฐบาลในรัฐแมสซาชูเซต

อีริก (Eric. 2005 ; อ้างถึงใน ไพฑูรย์ ศรีฟ้า. 2551) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับโครงการสำหรับการใช้เทคโนโลยีที่จะมาถึงในอนาคตพบว่า โรงเรียนควรมีการวางแผนการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพราะจะทำให้ประหยัดเงินทุนและค่าใช้จ่ายได้มากคอมพิวเตอร์ที่ใช้ควรจะต้องสร้างเป็นระบบเครือข่ายเพราะจะได้ใช้ทรัพยากรร่วมกันอีกทั้งมีการปฏิสังขรณ์ของเก่าหรือของที่มีอยู่เพื่อนำมาใช้งานแทนที่จะซื้อใหม่ทั้งหมดจัดซื้ออุปกรณ์ที่มีความเหมาะสมกับการใช้งานอย่างคุ้มค่าคุ้มประโยชน์

เทอร์บาน เรนเนอร์ และพอตเตอร์ (Turban, Rainer & Potter. 2001 : 262-267) ศึกษาเรื่องการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในระบบการศึกษาพบว่าการจัดระบบฐานข้อมูลซึ่งเป็นรากฐานในการพัฒนางานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศองค์ประกอบที่สำคัญคือการวางแผนระบบข้อมูลเริ่มตั้งแต่การกำหนดยุทธศาสตร์ซึ่งเป็นแผนที่กล่าวถึงภารกิจโดยรวมเป้าหมายของภารกิจและขั้นตอนที่จำเป็นเพื่อนำไปสู่เป้าหมายนอกจากนี้กระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์ต้องสอดคล้องกับ

วัตถุประสงค์และทรัพยากรที่มีอยู่มีการกำหนดทิศทางด้านเทคนิควิธีการ โดยการรวบรวมองค์ประกอบต่างๆ เช่น ฮาร์ดแวร์ระบบปฏิบัติการเครือข่ายข้อมูลระบบฐานข้อมูลขอบเขตอำนาจในการจัดการและการตัดสินใจเกี่ยวกับระบบข้อมูลเมื่อวางแผนได้ครบถ้วนสมบูรณ์แล้วจึงกำหนดแผนในระดับปฏิบัติ (แผนปฏิบัติการ) เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่าการนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนนั้น ทำให้งานเกิดประสิทธิภาพ สะดวก รวดเร็ว เพียงตรง ทำให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจต่อการบริการ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงานวิชาการ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ปีการศึกษา 2554 จำนวนเป็นผู้บริหารจำนวน 194 คน ครู จำนวน 1,869 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 2,063 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ผู้วิจัยใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 327 คนแล้วทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) ประสิทธิภาพ สุวรรณรักษ์ (2542 : 148-149) มีลำดับขั้นตอนในการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 327 คนประกอบด้วยผู้บริหาร จำนวน 31 คน และครู จำนวน 296 คน

2.2 ใช้โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 เป็นหน่วยในการสุ่ม โดยสุ่มโรงเรียนมาจำนวน 31 โรงเรียน โดยให้กระจายไปตามอำเภอต่างๆ ตามสัดส่วน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยจับฉลาก จะได้โรงเรียนในอำเภอสตึก จำนวน 10 โรงเรียน

อำเภอแคนดง จำนวน 3 โรงเรียน อำเภอกูเมือง จำนวน 8 โรงเรียน อำเภอนาโพธิ์ จำนวน 3
โรงเรียน อำเภอพุทไธสง จำนวน 4 โรงเรียน และ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จำนวน 3 โรงเรียน

2.3 แบ่งโรงเรียนที่สุ่มมาได้ตามข้อ 2.2 เป็นกลุ่มย่อยตามขนาดโรงเรียน คือ ขนาดเล็ก
ขนาดกลาง และ ขนาดใหญ่ ซึ่งมีลักษณะเป็นกลุ่มย่อยแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling)

2.4 ผู้ที่ตอบแบบสอบถามได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียนๆ ละ 1 คน รวม 31 คน ส่วนครู
จำนวน 296 คน จะทำการสุ่มให้กระจายไปตามโรงเรียนขนาดต่างๆ ตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่ม
อย่างง่าย โดยการจับสลาก

รายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แสดงในตาราง 3.1 – 3.2 ดังนี้

ตาราง 3.1 จำนวนประชากร โรงเรียนและกลุ่มตัวอย่างโรงเรียน จำแนกตามอำเภอ/ขนาด โรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

อำเภอ	จำนวนประชากรโรงเรียน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างโรงเรียน			รวม
		เล็ก	กลาง	ใหญ่	
1. สตึก	61	3	4	3	10
2. แคนดง	20	1	1	1	3
3. กูเมือง	49	2	3	3	8
4. นาโพธิ์	20	1	1	1	3
5. พุทไธสง	23	1	2	1	4
6. บ้านใหม่ไชยพจน์	21	1	1	1	3
รวม	194	9	12	10	31

ตาราง 3.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

อำเภอ	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (ผู้บริหาร)			รวม	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (ครู)			รวม
	เล็ก	กลาง	ใหญ่		เล็ก	กลาง	ใหญ่	
1. สตึก	3	4	3	10	22	40	30	92
2. แคนดง	1	1	1	3	10	20	10	40
3. คูเมือง	2	3	3	8	20	25	9	54
4. นาโพธิ์	1	1	1	3	11	25	5	41
5. พุทไธสง	1	2	1	4	13	16	8	37
6. บ้านใหม่ไชยพจน์	1	1	1	3	11	15	6	32
รวม	9	12	10	31	87	141	68	296

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่
ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมา แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพตำแหน่งของผู้ตอบแบบประเมิน ขนาดโรงเรียน
โดยมีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จะมีคำตอบให้กาเครื่องหมาย
✓ ลงใน ( )

ตัวอย่าง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) ตรงกับสถานภาพตำแหน่งของท่าน

( ) ผู้บริหารสถานศึกษา

( ) ครู

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) ตรงกับขนาดโรงเรียนของท่าน

( ) เล็ก

( ) กลาง

( ) ใหญ่

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อการ
ประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ ดีมาก ดี พอใช้ ปรับปรุง แล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงในแบบสอบถาม ซึ่งค่าของเกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

5	หมายถึง	ดีมาก
4	หมายถึง	ดี
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	พอใช้
1	หมายถึง	ปรับปรุง

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด (Open Form) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ที่มีต่อการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี การสร้างแบบประเมินโดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า จากเอกสารและตำราต่าง ๆ

2.2 สร้างแบบประเมินใน 4 ด้านของ CIPP Model ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	ดีมาก
4	หมายถึง	ดี
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	พอใช้
1	หมายถึง	ปรับปรุง

โดยกำหนดเกณฑ์แปลผลค่าเฉลี่ยประสิทธิภาพ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51-5.00	หมายถึง	ดีมาก
ค่าเฉลี่ย	3.51-4.50	หมายถึง	ดี
ค่าเฉลี่ย	2.51-3.50	หมายถึง	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51-2.50	หมายถึง	พอใช้
ค่าเฉลี่ย	1.00-1.50	หมายถึง	ปรับปรุง

2.3 นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ นายสุกณ คีสุทธิวุฒิการศึกษา ปริญญาโทการบริหารการศึกษา (ค.ม.) ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนชุมชนบ้าน

หนองขมารนาथนาโค่งพิมาย วุฒิกการศึกษา ปริญญาโท การบริหารการศึกษา (กศ.ม.) ตำแหน่ง
 ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดโพธิ์และนายสุชาติ ฉาไชยสง วุฒิกการศึกษา ปริญญาโท การบริหาร
 การศึกษา (ศษ.บ.) ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนชุมชนบ้านหายโศก
 ตรวจสอบความสอดคล้อง ความถูกต้อง ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยทงคั้งนี้ความ
 สอดคล้อง(IOC)

2.4 นำแบบประเมินที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ มาคัดเลือกข้อคำถามที่มี
 ระดับค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ผลปรากฏว่าผ่านเกณฑ์ 40 ข้อ โดยมีค่าดัชนี
 ความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.67 ถึง 1.0

2.5 นำแบบประเมินที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha
 Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่า ได้ค่าเฉลี่ยนั้นเท่ากับ 0.90 ซึ่งมีค่า
 สูง ผ่านเกณฑ์ และจะได้นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล และขอความร่วมมือในการตอบแบบประเมินจาก
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยมีผู้วิจัยนำหนังสือดังกล่าวเสนอต่อผู้อำนวยการ
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลและ
 ขอให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ออกหนังสือขอความ
 ร่วมมือในการตอบแบบประเมินถึงโรงเรียนเป้าหมาย เพื่อให้ได้ความร่วมมือในการตอบแบบ
 ประเมิน
2. เมื่อถึงกำหนดผู้วิจัยไปปรับแบบประเมินคืนด้วยตนเองจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
3. กรณีไม่ได้รับแบบประเมินคืนภายในกำหนด ผู้วิจัยจะติดตามด้วยตนเองเพื่อให้ได้แบบ
 ประเมินคืนทั้งหมด
4. ผลปรากฏว่าแบบประเมินจำนวน 327 ฉบับ ได้ส่งกลับคืนมาจำนวน 327 ฉบับ คิดเป็น
 ร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้วในการจัดกระทำข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. กรอกรหัสแบบสอบถาม
3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วบันทึกข้อมูล
4. ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อหาค่าที่ต้องการ

วิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละประเด็น

ในการวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการดังนี้

1. การศึกษาสภาพภาพของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percent) เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ
2. ความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียนและครูวิชาการที่มีต่อการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน ถึงกีดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ในด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิต วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง
3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน โดยถววิเคราะห์ด้วยค่า Independent Sample t-test กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05
4. ข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย
5. เกณฑ์ในการแปลความหมาย การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (Mean) ได้กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 100)

ค่าเฉลี่ย	4.51-5.00	หมายถึง ดีมาก
ค่าเฉลี่ย	3.51-4.50	หมายถึง ดี
ค่าเฉลี่ย	2.51-3.50	หมายถึง ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51-2.50	หมายถึง พอใช้
ค่าเฉลี่ย	1.00-1.50	หมายถึง ปรับปรุง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 คำนีความสอดคล้อง (IOC) (สมนึก ภัททิยธานี. 2537 : 167)

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ

IOC แทน คำนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

n แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 ความเชื่อมั่นของแบบประเมิน โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) มีสูตรดังนี้ (ฉัตรศิริ ปิยะพิมพ์สิทธิ์. 2548 : 94)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ

α แทน ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

k แทน จำนวนข้อสอบทั้งหมดของเครื่องมือวัด

s_i^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ

s_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ร้อยละ (Percentage) ใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 101)

$$p = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ

p แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 102)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
 n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 x แทน ค่าคะแนนแต่ละตัว
 n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม
 $\sum x$ แทน ผลรวม

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 สถิติที่ใช้ในการทดสอบตัวแปรตามสถานภาพกำหนดค่าสถิติที่ระดับ

นัยสำคัญที่ .05 วิเคราะห์ด้วยค่า Independent Samples t-test ใช้สูตรดังนี้ (ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์
 2548 : 94)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ $\bar{x}_1$ แทน ค่าเฉลี่ยกลุ่มที่ 1
 $\bar{x}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยกลุ่มที่ 2
 s_1^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1
 s_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2

- n_1 แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
 n_2 แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2

3.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานตัวแปร ขนาดของโรงเรียน ใช้การทดสอบด้วยค่าทดสอบเอฟ (One – Way Analysis of Variance F-test) โดยใช้สูตร (ฉัตรศิริ ปิยะพิมพ์สิทธิ์. 2548 : 94)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

- เมื่อ F แทน ค่าที่จะพิจารณาใน F – distribution
 MS_b แทน ความแปรปรวน (Mean Square) ระหว่างกลุ่ม
 MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

และทดสอบรายคู่หลังการวิเคราะห์ F-test ใช้วิธีการทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe') ดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังกลมา สายยศ. 2540 : 321)

$$FS = \frac{(c_1\bar{X}_1 + c_2\bar{X}_2 + \dots + c_k\bar{X}_k)^2}{MS_E \left\{ \frac{c_1^2}{n_1} + \frac{c_2^2}{n_2} + \dots + \frac{c_k^2}{n_k} \right\}}$$

- เมื่อ FS แทน Scheffe's test statistic
 C แทน น้ำหนักหรือสัมประสิทธิ์ Orthogonal Contrasts
 $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม
 MS_E แทน Mean Square Error

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูล ที่จะนำมาเสนอความสำคัญหัวข้อต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-Distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-Distribution
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 วิเคราะห์โดยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางด้านสถิติ ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 ผลการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามสถานภาพและตำแหน่ง

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุริรัมย์ เขต 4 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุริรัมย์ เขต 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพตำแหน่งและขนาด โรงเรียนที่ปฏิบัติงาน ซึ่งแสดงไว้ในตาราง 4.1

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ลักษณะตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1.ผู้บริหารสถานศึกษา	31	100
1.1 ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก	13	41.93
1.2 ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง	15	48.38
1.3 ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่	3	9.67
2. ครู	296	100
2.1 ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก	60	20.27
2.2 ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง	181	61.14
2.3 ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่	55	18.58

จากตาราง 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบประเมินจำนวน 327 คน เมื่อจำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ปรากฏว่า เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 31คน และครู จำนวน 296 คน เมื่อจำแนกตามขนาดของ โรงเรียนที่ปฏิบัติงานอยู่ พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลางมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.38 รองลงมาได้แก่ ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 41.93 และ ร้อยละ 9.67 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างครูที่

ปฏิบัติงานในโรงเรียนกลางมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61.14 รองลงมาได้แก่ ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 20.27 และ ร้อยละ 18.58 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยรวมและรายด้าน ซึ่งจะปรากฏผลดังตาราง 4.2 ถึง ตาราง 4.6 ดังนี้

ตาราง 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยรวมและรายด้าน

ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น							
	ผู้บริหาร				ครู			
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับที่	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. ด้านบริบท	3.92	0.74	ดี	2	3.67	0.90	ดี	2
2. ด้านปัจจัยนำเข้า	3.52	0.82	ดี	4	3.75	0.74	ดี	1
3. ด้านกระบวนการดำเนินงาน	3.76	0.78	ดี	3	3.59	0.88	ดี	3
4. ด้านผลผลิต	3.93	0.70	ดี	1	3.55	0.77	ดี	4
เฉลี่ยรวม	3.78	0.76	ดี	-	3.64	0.66	ดี	-

จากตาราง 4.2 พบว่า ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้าน อยู่ในระดับดี เช่นเดียวกัน โดยด้านผลผลิต มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับที่ 1 ($\bar{X} = 3.93$) และความคิดเห็นของครู

โดยรวมมีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้าน อยู่ในระดับดี เช่นเดียวกัน โดยด้านปัจจัยนำเข้า มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับที่ 1 ($\bar{X} = 3.75$)

ตาราง 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ด้านบริบท โดยรวมและรายข้อ

ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น							
	ผู้บริหาร				ครู			
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับที่	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. ความสอดคล้องของงานวิชาการกับวิสัยทัศน์และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ	4.00	0.62	ดี	3	4.06	0.78	ดี	1
2. ความสอดคล้องของงานวิชาการกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.19	0.66	ดี	1	3.78	0.93	ดี	3
3. ความสอดคล้องของงานวิชาการกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 4	3.65	0.89	ดี	6	3.61	0.84	ดี	4
4. ระบบมีความเหมาะสมกับสภาพความต้องการของงานวิชาการภายในโรงเรียน	3.92	0.86	ดี	4	3.82	0.91	ดี	2
5. ระบบเหมาะสมกับศักยภาพและทรัพยากรของโรงเรียน	3.73	0.96	ดี	5	3.53	0.93	ดี	5

ตาราง 4.3 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น							
	ผู้บริหาร				ครู			
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	ระดับอันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
6. การดำเนินงานตามระบบสารสนเทศเพื่อ งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญของโรงเรียน	4.03	0.44	ดี	2	3.23	1.03	พอใช้	6
เฉลี่ยรวม	3.92	0.74	ดี	-	3.67	0.90	ดี	-

จากตาราง 4.3 พบว่า ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารด้านบริบทโดยรวมมีผลค่านิยามงานอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.92$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อ อยู่ในระดับดี เช่นเดียวกัน โดยข้อ 2 ความสอดคล้องของงานวิชาการกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับที่ 1 ($\bar{X} = 4.19$) และความคิดเห็นของครู ด้านบริบทโดยรวมมีผลค่านิยามงานอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อ 6 อยู่ในระดับพอใช้ ส่วนข้ออื่นๆอยู่ในระดับดี โดยข้อ 1 ความสอดคล้องของงานวิชาการกับวิสัยทัศน์และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับที่ 1 ($\bar{X} = 4.06$)

ตาราง 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู ด้านปัจจัยนำเข้าโดยรวมและรายข้อ

ประเด็นการประเมิน	ระดับประสิทธิภาพ							
	ผู้บริหาร				ครู			
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับที่	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
ด้านบุคลากร								
7. ครูมีความรู้ เข้าใจ ระบบสารสนเทศและเทคโนโลยี	3.89	0.84	ดี	7	3.82	0.71	ดี	8
8. บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้และเข้าใจด้านการใช้งานระบบสารสนเทศ	3.84	0.73	ดี	10	3.99	0.59	ดี	2
9. ผู้รับผิดชอบงานวิชาการเป็นผู้มีความรู้และเข้าใจด้านการใช้งานระบบสารสนเทศ	3.95	0.33	ดี	4	3.41	0.98	พอใช้	21
10. คณะกรรมการดำเนินการงานวิชาการเป็นผู้มีความรู้และเข้าใจด้านการใช้งานระบบสารสนเทศ	3.86	0.86	ดี	8	3.93	0.98	ดี	5
ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่								
11. สื่อ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้มีเพียงพอ และมีคุณภาพ	3.81	0.97	ดี	13	3.47	0.92	พอใช้	19
12. มีป้ายนิเทศ ป้ายผลสัมฤทธิ์ ผลงานทางวิชาการ	3.92	0.64	ดี	6	3.75	0.86	ดี	14
13. จัดห้องงานวิชาการประจำโรงเรียน และป้ายข่าวงานวิชาการเหมาะสม	3.92	0.76	ดี	5	3.97	0.89	ดี	3

ตาราง 4.4 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	ระดับประสิทธิภาพ							
	ผู้บริหาร				ครู			
	$\bar{x}$	S.D.	ความ หมาย	อันดับ ที่	$\bar{x}$	S.D.	ความ หมาย	อันดับ ที่
ด้านงบประมาณ								
14. ลดกระดาษในสำนักงาน โดยใช้ระบบ E-office	3.84	0.96	ดี	9	3.79	0.72	ดี	12
15. จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์อิเล็กทรอนิกส์ ที่มั่นคงสามารถใช้งานได้หลากหลายงาน	3.95	0.97	ดี	3	3.93	0.91	ดี	6
16. งบประมาณการดำเนินจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพียงพอและเหมาะสม	3.19	0.70	พอใช้	21	3.33	0.88	พอใช้	20
17. งบประมาณการจัดกิจกรรมเข้าค่ายวิชาการเพียงพอและเหมาะสม	3.76	0.95	ดี	15	3.85	0.87	ดี	7
18. การสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมของผู้ปกครองและชุมชน	3.59	0.96	ดี	18	3.73	0.80	ดี	16
19. การสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	2.49	0.87	ปรับปรุง	22	3.97	0.84	ดี	4
20. การสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง	3.95	0.47	ดี	2	4.01	0.78	ดี	1

ตาราง 4.4 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	ระดับประสิทธิภาพ							
	ผู้บริหาร				ครู			
	$\bar{X}$	S.D.	ความ หมาย	อันดับ ที่	$\bar{X}$	S.D.	ความ หมาย	อันดับ ที่
ด้านการบริหารจัดการ								
21. โรงเรียนมีวิสัยทัศน์หรือปรัชญา พันธกิจ เป้าหมาย ธรรมนูญ หรือแผนกล ยุทธ์ที่มีจุดเน้นในการพัฒนางานวิชาการ	3.84	0.76	ดี	11	3.07	0.90	พอใช้	22
22. มีระบบการบริหารภายใน โรงเรียนเป็น ระบบเอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานวิชาการ	3.27	0.80	ดี	20	3.81	0.85	ดี	11
23. มีการวางแผนการดำเนิน โครงการ/ กิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน	3.76	0.95	ดี	14	3.73	0.89	ดี	15
24. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหัวหน้างาน วิชาการที่มีความรู้ความสามารถจำนวน เหมาะสม	3.70	0.97	ดี	17	3.78	0.84	ดี	13
25. มีการศึกษาดูงานเกี่ยวกับงานวิชาการ กิจกรรม หรือตลาดนัดการศึกษา	3.76	0.72	ดี	16	3.83	0.84	ดี	9
26. มีการนิเทศ กำกับ ติดตามการ ดำเนินงานวิชาการ โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.27	0.99	ดี	19	3.83	0.68	ดี	10
27. จัดระบบตรวจสอบประเมินผล และ เปิดโอกาสให้มีการเสนอแนะอย่างเป็น กัลยาณมิตร เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	3.78	0.95	ดี	12	3.68	0.87	ดี	18

ตาราง 4.4 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	ระดับประสิทธิภาพ							
	ผู้บริหาร				ครู			
	$\bar{X}$	S.D.	ความ หมาย	อันดับ ที่	$\bar{X}$	S.D.	ความ หมาย	อันดับ ที่
28. โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์สร้าง ความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มี ความเข้าใจหลักการและวิธีการ ดำเนินงาน ผลการดำเนินงานอย่างทั่วถึง และต่อเนื่อง	4.00	0.85	ดี	1	3.72	0.80	ดี	17
เฉลี่ยรวม	3.52	0.82	ดี	-	3.75	0.84	ดี	-

จากตาราง 4.4 พบว่า ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหาร ด้านปัจจัยนำเข้า โดยรวมมีผลดำเนินงานอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.52$) เมื่อพิจารณาเป็นราย
ข้อ พบว่าข้อ 19 อยู่ในระดับปรับปรุง ข้อ 16 อยู่ในระดับพอใช้ ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับดี โดยข้อ
28 โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีความเข้าใจหลักการ
และวิธีการดำเนินงาน ผลการดำเนินงานอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับที่ 1
($\bar{X} = 3.52$) และความคิดเห็นของครู ด้านปัจจัยนำเข้า โดยรวมมีผลดำเนินงานอยู่ในระดับดี
($\bar{X} = 3.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อ 9 ข้อ 11 ข้อ 16 และ ข้อ 21 อยู่ในระพอใช้ ส่วนข้อ
อื่นๆ อยู่ในระดับดี โดยข้อ 20 การสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมของหน่วยงานราชการ
ที่เกี่ยวข้องมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับที่ 1 ($\bar{X} = 4.01$)

ตาราง 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารด้านกระบวนการดำเนินงาน โดยรวมและรายชื่อ

ประเด็นการประเมิน	ระดับประสิทธิภาพ							
	ผู้บริหาร				ครู			
	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับที่	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
29. โรงเรียนมีแผนการดำเนินงานตามภารกิจและ วัตถุประสงค์	3.32	0.78	ดี	7	3.54	0.96	ดี	3
30. มีผลการดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้	3.89	0.88	ดี	3	3.52	0.92	ดี	4
31. มีการประเมินผลการดำเนินงานในกิจกรรมต่างๆ ตามที่กำหนดไว้	4.03	0.60	ดี	1	3.99	0.81	ดี	1
32. มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนา งาน	3.73	0.80	ดี	5	3.53	0.86	ดี	5
33. ส่งเสริมให้มีการนำหลักธรรมมาเป็นหลักในการตัดสินใจและแก้ปัญหา	3.73	0.84	ดี	4	3.25	0.9	พอใช้	7
34. จัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจ และมีความสุขในการเรียน	3.65	0.75	ดี	6	3.81	0.78	ดี	2
35. จัดกิจกรรมพานักเรียนไปเรียนรู้ที่แหล่งเรียนรู้ เช่น พิพิธภัณฑ์ สวนสัตว์ แหล่งเรียนรู้ชุมชนเป็นประจำและต่อเนื่อง	4.00	0.82	ดี	2	3.48	0.94	พอใช้	6
เฉลี่ยรวม	3.76	0.78	ดี	-	3.59	0.88	ดี	-

จากตาราง 4.5 พบว่า ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารด้านกระบวนการดำเนินงาน โดยรวมมีผลดำเนินงานอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อ อยู่ในระดับดี โดยข้อ 31 มีการประเมินผลการดำเนินงานในกิจกรรมต่างๆตามที่กำหนดไว้มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับที่ 1 ($\bar{X} = 4.03$) และความคิดเห็นของครู ด้านกระบวนการดำเนินงาน โดยรวมมีผลดำเนินงานอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อ 33 และ ข้อ 35 อยู่ในระพหุใช้ ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับดี โดยข้อ 31 มีการประเมินผลการดำเนินงานในกิจกรรมต่างๆตามที่กำหนดไว้มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับที่ 1 ($\bar{X} = 3.99$)

ตาราง 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารด้านผลผลิต โดยรวมและรายข้อ

ประเด็นการประเมิน	ระดับประสิทธิภาพ							
	ผู้บริหาร				ครู			
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับที่	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
36. โรงเรียนมีระบบงานวิชาการ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ	4.22	0.82	ดี	1	3.53	0.9	ดี	3
37. โรงเรียนมีระบบงานวิชาการความ สอดคล้องของงานวิชาการกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.84	0.76	ดี	3	3.78	0.68	ดี	1

ตาราง 4.6 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	ระดับประสิทธิภาพ							
	ผู้บริหาร				ครู			
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับที่	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
38. โรงเรียนมีระบบงานวิชาการความสอดคล้องของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4	4.14	0.42	ดี	2	3.68	0.87	ดี	2
39. ระบบมีความเหมาะสมกับสภาพความต้องการของงานวิชาการภายในโรงเรียน	3.54	0.80	ดี	4	3.21	0.62	พอใช้	4
เฉลี่ยรวม	3.93	0.70	ดี		3.55	0.77	ดี	-

จากตาราง 4.6 พบว่า ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ตั้งกีดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ความคิดเห็นของผู้บริหารด้านผลผลิต โดยรวมมีผลดำเนินงานอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อ อยู่ในระดับดี โดยข้อ 36 โรงเรียนมีระบบงานวิชาการสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และนโยบายของกระทรวง ศึกษาธิการมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับที่ 1 ($\bar{X} = 4.22$) และความคิดเห็นของครูด้านผลผลิต โดยรวมมีผลดำเนินงานอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อ 39 อยู่ในระพอใช้ ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับดี โดยข้อ 37 โรงเรียนมีระบบงานวิชาการความสอดคล้องของงานวิชาการกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับที่ 1 ($\bar{X} = 3.78$)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบประสิทธิภาพของผู้บริหารและครูที่มีต่อการประเมิน
ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ซึ่งจะปรากฏผลดังตาราง 4.7 ถึงตาราง 4.11 ดังนี้

ตาราง 4.7 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับประสิทธิภาพระบบ
สารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยรวมและรายด้าน

ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ	ผลการดำเนินงาน				t
	ผู้บริหาร		ครู		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านบริบท	3.92	0.74	3.67	0.90	3.65*
2. ด้านปัจจัยนำเข้า	3.78	0.76	3.75	0.66	1.84
3. ด้านกระบวนการดำเนินงาน	3.76	0.78	3.59	0.88	1.83
4. ด้านผลผลิต	3.93	0.70	3.55	0.77	2.78*
เฉลี่ยรวม	3.52	0.82	3.64	0.74	2.08*

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตาราง 4.7 พบว่า ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหารและครู โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อ
พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่ 1 และ ด้านที่ 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.8 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ด้านบริบท โดยรวมและรายข้อ

ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ ด้านบริบท	ผลการดำเนินงาน				t
	ผู้บริหาร		ครู		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ความสอดคล้องของงานวิชาการกับวิสัยทัศน์และนโยบาย ของกระทรวงศึกษาธิการ	4.00	0.62	4.06	0.78	4.48*
2. ความสอดคล้องของงานวิชาการกับนโยบายของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.19	0.66	3.78	0.93	2.62*
3. ความสอดคล้องของงานวิชาการกับนโยบายของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 4	3.65	0.89	3.61	0.84	3.24*
4. ระบบมีความเหมาะสมกับสภาพความต้องการของงาน วิชาการภายในโรงเรียน	3.92	0.86	3.82	0.91	3.66*
5. ระบบเหมาะสมกับศักยภาพและทรัพยากรของโรงเรียน	3.73	0.96	3.53	0.93	3.24*
6. การดำเนินงานตามระบบสารสนเทศเพื่องานวิชาการเป็น งานที่สำคัญของโรงเรียน	4.03	0.44	3.23	1.03	4.68*
เฉลี่ยรวม	3.92	0.74	3.67	0.90	3.65*

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.8 พบว่า ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามความคิดเห็นด้านบริบทของผู้บริหารและครู โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน

ตาราง 4.9 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้านปัจจัยนำเข้า โดยรวมและรายข้อ

ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ ด้านปัจจัยนำเข้า	ผลการดำเนินงาน				t
	ผู้บริหาร		ครู		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านบุคลากร					
7. ครูมีความรู้ เข้าใจ ระบบสารสนเทศและเทคโนโลยี	3.89	0.84	3.82	0.71	3.54*
8. บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้และเข้าใจด้านการใช้งานระบบสารสนเทศ	3.84	0.73	3.99	0.59	4.46*
9. ผู้รับผิดชอบงานวิชาการเป็นผู้มีความรู้และเข้าใจด้านการใช้งานระบบสารสนเทศ	3.95	0.33	3.41	0.98	3.30*
10. คณะกรรมการดำเนินการงานวิชาการเป็นผู้มีความรู้และเข้าใจด้านการใช้งานระบบสารสนเทศ	3.86	0.86	3.93	0.98	3.37*
ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่					
11. สื่อ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้มีเพียงพอ และมีคุณภาพ	3.81	0.97	3.47	0.92	3.12*
12. มีป้ายนิเทศ ป้ายผลสัมฤทธิ์ ผลงานทางวิชาการ	3.92	0.64	3.75	0.86	2.14*
13. จัดห้องงานวิชาการประจำโรงเรียนและป้ายข่าวงานวิชาการเหมาะสม	3.92	0.76	3.97	0.89	3.35*
ด้านงบประมาณ					
14. ลดกระดาษในสำนักงาน โดยใช้ระบบ E-office	3.84	0.96	3.79	0.72	2.39
15. จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์อิเล็กทรอนิกส์ ที่มั่นคงสามารถใช้งานได้หลากหลายงาน	3.95	0.97	3.93	0.91	3.11*
16. งบประมาณการดำเนินจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนเพียงพอและเหมาะสม	3.19	0.70	3.33	0.88	4.92*

ตาราง 4.9 (ต่อ)

ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ ด้านปัจจัยนำเข้า	ผลการดำเนินงาน				t
	ผู้บริหาร		ครู		
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
ด้านงบประมาณ (ต่อ)					
17. งบประมาณการจัดกิจกรรมเข้าค่ายวิชาการเพียงพอและเหมาะสม	3.76	0.95	3.85	0.87	3.62*
18. การสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมของผู้ปกครองและชุมชน	3.59	0.96	3.73	0.8	2.93*
19. การสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	2.49	0.87	3.97	0.84	4.16*
20. การสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง	3.95	0.47	4.01	0.78	3.52*
ด้านการบริหารจัดการ					
21. โรงเรียนมีวิสัยทัศน์หรือปรัชญา พันธกิจ เป้าหมาย ธรรมนูญ หรือแผนกลยุทธ์ที่มีจุดเน้นในการพัฒนางานวิชาการ	3.84	0.76	3.07	0.90	4.99*
22. มีระบบการบริหารภายในโรงเรียนเป็นระบบมืออาชีพต่อการดำเนินงานวิชาการ	3.27	0.80	3.81	0.85	3.72*
23. มีการวางแผนการดำเนิน โครงการ/กิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน	3.76	0.95	3.73	0.89	0.20
24. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหัวหน้างานวิชาการที่มีความรู้ความสามารถและจำนวนเหมาะสม	3.70	0.97	3.78	0.84	3.55*
25. มีการศึกษาคูงานเกี่ยวกับงานวิชาการ กิจกรรม หรือตลาดนัดการศึกษา	3.76	0.72	3.83	0.84	2.52
26. มีการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานวิชาการ โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.27	0.99	3.83	0.68	4.55*

ตาราง 4.9 (ต่อ)

ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ ด้านปัจจัยนำเข้า	ผลการดำเนินงาน				t
	ผู้บริหาร		ครู		
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
ด้านการบริหารจัดการ (ต่อ)					
27. จัดระบบตรวจสอบประเมินผล และเปิดโอกาสให้มีการ เสนอแนะอย่างเป็นกัลยาณมิตร เพื่อการ พัฒนาอย่างต่อเนื่อง	3.78	0.95	3.68	0.87	3.71*
28. โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายให้มีความเข้าใจหลักการและวิธีการดำเนินงาน ผลการดำเนินงานอย่างทั่วถึง และต่อเนื่อง	4	0.85	3.72	0.80	3.04*
เฉลี่ยรวม	3.52	0.82	3.75	0.84	3.08*

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตาราง 4.9 พบว่า ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียน ตั้งกวดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้านปัจจัยนำเข้าตาม
ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยรวมมีผลการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อ 14 ข้อ 23 และ ข้อ 25 ไม่แตกต่างกัน ส่วนข้ออื่นๆ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4.10 การเปรียบเทียบประสิทธิภาพของผู้บริหารและครูที่มีต่อการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้านกระบวนการดำเนินงาน โดยรวมและรายข้อ

ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ ด้านกระบวนการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน				t
	ผู้บริหาร		ครู		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
29. โรงเรียนมีแผนการดำเนินงานตามภารกิจและวัตถุประสงค์	3.32	0.78	3.54	0.96	3.31*
30. มีผลการดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้	3.89	0.88	3.52	0.92	2.37
31. มีการประเมินผลการดำเนินงานในกิจกรรมต่างๆตามที่กำหนดไว้	4.03	0.60	3.99	0.81	3.25*
32. มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนางาน	3.73	0.80	3.53	0.86	1.35
33. ส่งเสริมให้มีการนำหลักธรรมมาเป็นหลักในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา	3.73	0.84	3.25	0.9	3.08*
34. จัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจและมีความสุขในการเรียน	3.65	0.75	3.81	0.78	0.21
35. จัดกิจกรรมพานักเรียนไปเรียนรู้ที่แหล่งเรียนรู้ เช่น พิพิธภัณฑ์ สวนสัตว์ แหล่งเรียนรู้ชุมชนเป็น ประจำและต่อเนื่อง	4.00	0.82	3.48	0.94	3.26*
เฉลี่ยรวม	3.76	0.78	3.59	0.88	3.83*

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.10 พบว่า การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้านกระบวนการดำเนินงานของผู้บริหารและครู โดยรวมมีผลการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อ 30 ข้อ 32 และข้อ 34 มีผลการ

ค่านิงานไม่แตกต่างกัน ส่วนข้ออื่นๆ มีผลการค่านิงานแตกต่างกันอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4.11 การเปรียบเทียบประสิทธิภาพของผู้บริหารและครูที่มีต่อการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้านผลผลิต โดยรวมและรายข้อ

ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ ด้านผลผลิต	ผลการค่านิงาน				t
	ผู้บริหาร		ครู		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
36. โรงเรียนมีระบบงานวิชาการสอดคล้องกับ วิสัยทัศน์และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ	4.22	0.82	3.53	0.9	4.44*
37. โรงเรียนมีระบบงานวิชาการความสอดคล้องของงานวิชาการกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.84	0.76	3.78	0.68	2.51
38. โรงเรียนมีระบบงานวิชาการความสอดคล้องของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4	4.14	0.42	3.68	0.87	1.15
39. ระบบมีความเหมาะสมกับสภาพความต้องการของงานวิชาการภายในโรงเรียน	3.54	0.80	3.21	0.62	3.02*
เฉลี่ยรวม	3.93	0.70	3.55	0.77	3.78*

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตาราง 4.11 พบว่า การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้านผลผลิต ของผู้บริหารและครู โดยรวมมีผลการค่านิงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อ 36 และข้อ 39 มีผลการค่านิงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้อ 37 ข้อ 38 มีผลการค่านิงานไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบประสิทธิภาพของโรงเรียนขนาดใหญ่ กลางและเล็ก ที่มีต่อการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ซึ่งจะปรากฏผลดังตาราง 4.12 ถึงตาราง 4.16 ดังนี้

ตาราง 4.12 การเปรียบเทียบประสิทธิภาพของโรงเรียนขนาดใหญ่ กลางและเล็ก ที่มีต่อการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยรวมและรายด้าน

ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ	ผลการดำเนินงาน						F
	ขนาดใหญ่		ขนาดกลาง		ขนาดเล็ก		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านบริบท	2.66	0.66	2.62	0.48	2.67	0.55	0.11
2. ด้านปัจจัยนำเข้า	2.58	0.75	2.64	0.61	2.54	0.74	0.27
3. ด้านกระบวนการดำเนินงาน	2.78	0.72	2.71	0.55	2.74	0.59	0.19
4. ด้านผลผลิต	2.58	0.74	2.50	0.50	2.63	0.60	0.49
เฉลี่ยรวม	2.65	0.71	2.61	0.53	2.64	0.62	0.26

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตาราง 4.12 พบว่า การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ของโรงเรียนขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก โดยรวมมีผลการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นสูงกว่า โรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็ก ตามลำดับ

ตาราง 4.13 การเปรียบเทียบประสิทธิภาพของโรงเรียนขนาดใหญ่ กลางและเล็กที่มีต่อการประเมิน
ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้านบริบท โดยรวมและ
รายข้อ

ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ ด้านบริบท	ผลการดำเนินงาน						F
	ขนาดใหญ่		ขนาดกลาง		ขนาดเล็ก		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	S.D.	$\bar{X}$	
1. ความสอดคล้องของงานวิชาการกับวิสัยทัศน์ และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ	3.93	0.80	3.95	0.80	3.97	0.78	3.52*
2. ความสอดคล้องของงานวิชาการกับนโยบาย ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน	3.82	1.16	3.82	1.02	3.84	1.16	0.06
3. ความสอดคล้องของงานวิชาการกับนโยบาย ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บุรีรัมย์ เขต 4	3.54	0.97	3.56	0.91	3.46	0.96	0.66
4. ระบบมีความเหมาะสมกับสภาพความ ต้องการของงานวิชาการภายในโรงเรียน	3.90	1.03	3.83	0.96	3.90	1.05	0.68
5. ระบบเหมาะสมกับศักยภาพและทรัพยากร ของโรงเรียน	3.18	0.99	3.52	0.97	3.29	1.02	3.16*
6. การดำเนินงานตามระบบสารสนเทศเพื่องาน วิชาการเป็นงานที่สำคัญของโรงเรียน	3.01	1.10	3.34	1.03	3.01	1.09	3.03*
เฉลี่ยรวม	3.56	1.01	3.67	0.95	3.58	1.01	1.85

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.13 พบว่า การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการ
บริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้าน
บริบทของโรงเรียนขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก โดยรวมมีผลการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อ 1 ข้อ 5 และข้อ 6 มีผลการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.14 การเปรียบเทียบประสิทธิภาพของโรงเรียนขนาดใหญ่ กลางและเล็กที่มีต่อการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้านปัจจัยนำเข้า โดยรวมและรายข้อ

ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ ด้านปัจจัยนำเข้า	ผลการดำเนินงาน						F
	ขนาดใหญ่		ขนาดกลาง		ขนาดเล็ก		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านบุคลากร							
7. ครุมีความรู้ เข้าใจ ระบบสารสนเทศและเทคโนโลยี	3.82	0.80	3.89	0.74	3.87	0.93	3.55*
8. บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้และเข้าใจด้านการใช้งานระบบสารสนเทศ	3.96	0.57	3.95	0.62	3.85	0.67	1.48
9. ผู้รับผิดชอบงานวิชาการเป็นผู้มีความรู้และเข้าใจด้านการใช้งานระบบสารสนเทศ	3.54	1.07	3.44	1.05	3.57	1.09	3.53*
10. คณะกรรมการดำเนินการงานวิชาการเป็นผู้มีความรู้และเข้าใจด้านการใช้งานระบบสารสนเทศ	3.96	1.01	3.90	1.01	3.94	1.01	0.17
ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่							
11. สื่อ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ มีเพียงพอ และมีคุณภาพ	3.73	0.72	3.67	0.82	3.74	0.73	3.69*
12. มีป้ายนิเทศ ป้ายผลสัมฤทธิ์ ผลงานทางวิชาการ	3.96	0.66	3.77	0.84	3.8	0.86	0.54
13. จัดห้องงานวิชาการประจำโรงเรียนและป้ายข่าว งานวิชาการเหมาะสม	4.01	0.77	3.91	0.94	3.99	0.83	3.53*

ตาราง 4.14 (ต่อ)

ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ ด้านปัจจัยนำเข้า	ผลการดำเนินงาน						F
	ขนาดใหญ่		ขนาดกลาง		ขนาดเล็ก		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านงบประมาณ							
14. ลดกระดาษในสำนักงาน โดยใช้ระบบ E-office	4.03	0.63	3.75	0.77	4	0.60	3.60*
15. จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์อิเล็กทรอนิกส์ ที่มั่นคงสามารถใช้งานได้หลากหลายงาน	3.9	0.8	3.88	0.91	3.92	0.80	1.93
ด้านงบประมาณ (ต่อ)							
16. งบประมาณการดำเนินจัดกิจกรรม ร่วมกับชุมชน เพียงพอและเหมาะสม	3.13	0.86	3.37	0.91	3.13	0.86	3.35*
17. งบประมาณการจัดกิจกรรมเข้าค่าย วิชาการเพียงพอและเหมาะสม	3.77	0.76	3.88	0.87	3.83	0.81	0.46
18. การสนับสนุนงบประมาณ ในการจัด กิจกรรมของผู้ปกครองและชุมชน	3.69	0.77	3.72	0.82	3.71	0.75	1.56
19. การสนับสนุนงบประมาณ ในการจัด กิจกรรมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	3.62	1.07	3.87	0.9	3.75	1	3.93*
20. การสนับสนุนงบประมาณ ในการจัด กิจกรรมของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ด้านการบริหารจัดการ	3.94	0.75	3.95	0.82	3.92	0.82	3.51*
21. โรงเรียนมีวิสัยทัศน์หรือปรัชญา พันธกิจ เป้าหมาย ธรรมนูญ หรือแผนกลยุทธ์ ที่มีจุดเน้นในการพัฒนางานวิชาการ	3.25	1.01	3.1	0.95	3.16	0.97	3.07*
22. มีระบบการบริหารภายในโรงเรียนเป็นระบบ เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานวิชาการ	3.61	1.09	3.81	0.89	3.6	1.03	5.43*
23. มีการวางแผนการดำเนิน โครงการ/ กิจกรรมร่วม กันระหว่างผู้บริหาร ครู กรรมการ สถานศึกษาผู้ปกครอง ชุมชน	3.65	0.79	3.54	0.93	3.54	0.86	0.69

ตาราง 4.14 (ต่อ)

ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ ด้านปัจจัยนำเข้า	ผลการดำเนินงาน						F
	ขนาดใหญ่		ขนาดกลาง		ขนาดเล็ก		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
24. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหัวหน้างาน วิชาการ ที่มีความรู้ความสามารถและจำนวน เหมาะสม	3.39	1.08	3.7	0.89	3.46	1.03	0.33
25. มีการศึกษาดูงานเกี่ยวกับงานวิชาการ กิจกรรม หรือตลาดนัดการศึกษา ด้านการบริหารจัดการ(ต่อ)	3.14	1.09	3.65	0.98	3.39	1.05	5.03*
26. มีการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงาน วิชาการ โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.83	0.74	3.83	0.73	3.82	0.75	3.16*
27. จัดระบบตรวจสอบประเมินผล และเปิด โอกาสให้ มีการเสนอแนะอย่างเป็นกัลยาณมิตร เพื่อการ พัฒนาอย่างต่อเนื่อง	3.7	0.80	3.67	0.95	3.66	0.87	0.83
28. โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์สร้าง ความเข้าใจแก่ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีความเข้าใจ หลักการและ วิธีการดำเนินงาน ผลการ ดำเนินงานอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง	3.62	0.82	3.74	0.81	3.65	0.78	0.44
เฉลี่ยรวม	3.69	0.85	3.73	0.87	3.70	0.87	2.45

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตาราง 4.14 พบว่า การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการ
บริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
ด้านปัจจัยนำเข้า ของโรงเรียนขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก โดยรวมมีผลการดำเนินงานแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อ 7 ข้อ 9 ข้อ 11 ข้อ 13 ข้อ
14 ข้อ 16 ข้อ 19 ข้อ 20 ข้อ 21 ข้อ 22 ข้อ 25 และ ข้อ 26 มีผลการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.15 การเปรียบเทียบประสิทธิภาพของโรงเรียนขนาดใหญ่ กลางและเล็กที่มีต่อการประเมิน
ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้านกระบวนการดำเนินงาน
โดยรวมและรายข้อ

ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ ด้านกระบวนการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน						F
	ขนาดใหญ่		ขนาดกลาง		ขนาดเล็ก		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
29. โรงเรียนมีแผนการดำเนินงานตามภารกิจ และวัตถุประสงค์	3.39	0.85	3.5	0.88	3.32	0.88	3.14*
30. มีผลการดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่ กำหนดไว้	3.61	0.87	3.6	0.9	3.51	0.89	1.00
31. มีการประเมินผลการดำเนินงานใน กิจกรรมต่างๆ ตามที่กำหนดไว้	3.82	0.83	3.95	0.84	3.82	0.87	4.68*
32. มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงและ พัฒนางาน	3.11	0.99	3.38	0.93	3.25	1.04	6.64*
33. ส่งเสริมให้มีการนำหลักธรรมมาเป็นหลัก ในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา	3.25	0.95	3.31	0.99	3.19	0.99	4.44*
34. จัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ตาม ความสนใจ และมีความสุขในการเรียน	3.73	0.84	3.77	0.85	3.72	0.95	1.67
35. จัดกิจกรรมพานักเรียนไปเรียนรู้ที่แหล่ง เรียนรู้ เช่น พิพิธภัณฑ์ สวนสัตว์ แหล่งเรียนรู้ ชุมชนเป็นประจำและต่อเนื่อง	3.55	0.97	3.57	0.93	3.58	0.91	1.05
เฉลี่ยรวม	3.49	0.90	3.58	0.90	3.48	0.93	3.23*

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.15 พบว่า การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการ
บริหารงานวิชาการของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้าน
กระบวนการดำเนินงานของ โรงเรียนขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อ 29 ข้อ 31 ข้อ 32 และ ข้อ 33 มีผลการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.16 การเปรียบเทียบประสิทธิภาพของโรงเรียนขนาดใหญ่ กลางและเล็กที่มีต่อการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้านผลผลิต โดยรวมและรายข้อ

ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ ด้านผลผลิต	ผลการดำเนินงาน						F
	ขนาดใหญ่		ขนาดกลาง		ขนาดเล็ก		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
36. โรงเรียนมีระบบงานวิชาการสอดคล้องกับ วิสัยทัศน์และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ	3.62	0.82	3.48	0.93	3.66	0.83	2.55
37. โรงเรียนมีระบบงานวิชาการความสอดคล้องของ งานวิชาการกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.63	0.85	3.71	0.77	3.69	0.87	3.92*
38. โรงเรียนมีระบบงานวิชาการความสอดคล้องของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4	3.65	0.99	3.65	0.95	3.65	0.98	0.53
39. ระบบมีความเหมาะสมกับสภาพความต้องการของงานวิชาการภายในโรงเรียน	3.27	0.74	3.2	0.67	3.23	0.7	1.41
เฉลี่ยรวม	3.54	0.85	3.51	0.83	3.56	0.85	2.10

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตาราง 4.16 พบว่า การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้านผลผลิต ของโรงเรียนขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก โดยรวมมีผลการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อ 37 มีผลการดำเนินงานแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วนข้ออื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิ ภาพระบบ
สารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ซึ่งจะปรากฏผลดังตาราง 4.17 ดังนี้

ตาราง 4.17 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิ ภาพระบบสารสนเทศเพื่อ
พัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	จำนวน (N=182)	ร้อยละ
1	ควรมีการประเมินผลการใช้งานระบบสารสนเทศ	40	21.98
2	ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำในการพัฒนาระบบสารสนเทศ	26	14.29
3	โรงเรียนต้องบริการและให้ข้อมูลเพื่อสร้างความเข้าใจแก่ชุมชนใน ด้านต่างๆ	22	12.1
4	ควรรจัดให้มีคู่มือ เอกสารประกอบหลักสูตรครบทุกกลุ่มสาระ	20	10.99
5	คณะผู้จัดทำหลักสูตรต้องมีความรู้และความเข้าใจในการสร้าง หลักสูตรสถานศึกษา	18	9.9
6	ควรพัฒนาแหล่งเรียนรู้ใน โรงเรียนและในชุมชนให้เอื้อต่อการเรียนรู้	17	9.34
7	ผู้อำนวยการโรงเรียนควรมีการนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้ หลักสูตรของสถานศึกษา ที่เป็นระบบมีความชัดเจนและต่อเนื่อง	15	8.24
8	บุคลากรใน โรงเรียนควร ได้รับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ในการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา	11	6.04
9	ผู้บริหารควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องการเป็นนักวิชาการ ควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของ โรงเรียน เพื่อประกอบการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา	9	4.94

ตาราง 4.17 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	จำนวน (N=182)	ร้อยละ
10	ควรจัดอบรมพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้กับบุคลากรภายในโรงเรียนและ การใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาในกระบวนการเรียนการสอน	8	4.40
11	ควรจัดทำข้อมูลสารสนเทศในการรายงานให้เป็นปัจจุบันหลังการ ดำเนินงาน โครงการหรือกิจกรรม	7	3.84
12	ผู้อำนวยการ โรงเรียนควรมีการนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้ หลักสูตรของสถานศึกษา ที่เป็นระบบ มีความชัดเจนและต่อเนื่อง	6	3.30

จากตาราง 4.17 พบว่า ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิ
ภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาระบบบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษาประถมศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ที่มีความสำคัญอันดับที่ 1 คือ ควรมีการประเมินผลการใช้งาน
ระบบสารสนเทศ ร่องลงมา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำในการพัฒนาระบบสารสนเทศ
โรงเรียนต้องบริการและให้ข้อมูลเพื่อสร้างความเข้าใจแก่ชุมชนในด้านต่างๆ ผู้บริหารควรปฏิบัติ
ตนเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องการเป็นนักวิชาการคณะผู้จัดทำหลักสูตรต้องมีความรู้และความเข้าใจ
ในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาควรพัฒนาแหล่งเรียนรู้ใน โรงเรียนและในชุมชนให้เอื้อต่อการ
เรียนรู้ควรจัดให้มีคู่มือ เอกสารประกอบหลักสูตรครบทุกกลุ่มสาระ ที่เป็นระบบมีความชัดเจนและ
ต่อเนื่อง

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้เป็นการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ผู้วิจัยได้สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ
  - 5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
  - 5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ ในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามสถานภาพและขนาด โรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - 1.1 ประชากรประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ปีการศึกษา 2554 จำแนกเป็นผู้บริหารจำนวน 194 คน และ ครู จำนวน 1,869 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 2,063 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ผู้วิจัยใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 148-149) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 327 คน ประกอบด้วยผู้บริหารจำนวน 31 คน และ ครู จำนวน 296 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยปรึกษาคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และนำแบบประเมินที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ มาคัดเลือกข้อคำถามที่มีระดับค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ผลปรากฏว่าผ่านเกณฑ์ 40 ข้อ โดยมีตัวดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.67 ถึง 1.0 หลังจากนั้นนำแบบประเมินที่ผ่านเกณฑ์ทั้ง 40 ข้อ ค่าความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของครอนบาค ผลปรากฏว่า ได้ค่าเฉลี่ยมันเท่ากับ 0.90

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการขอความร่วมมือในการตอบแบบประเมินจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยมีผู้วิจัยนำหนังสือดังกล่าวเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลและขอให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบประเมินถึง โรงเรียนเป้าหมาย เพื่อให้ได้ความร่วมมือในการตอบแบบประเมินเมื่อถึงกำหนดผู้วิจัยไปรับแบบประเมินคืนด้วยตนเอง ได้รับแบบประเมินคืนจำนวน 327 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบประเมินแต่ละฉบับ
2. กรอกรหัสแบบประเมิน
3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบประเมินแต่ละข้อ แล้วบันทึกข้อมูล
4. ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อหาค่าที่ต้องการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละประเด็น

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาการประเมินประสิทธิภาพของการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุริรัมย์ เขต 4 สรุปผลการวิจัย โดยรวมอยู่ในระดับดี แยกตามรายชื่อ ได้ดังนี้

1. ผลการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุริรัมย์ เขต 4 คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการดำเนินงาน และด้านผลผลิตสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1.1 ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุริรัมย์ เขต 4 พบว่าโดยรวมมีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้าน อยู่ในระดับดี เช่นเดียวกัน โดยด้านผลผลิต มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

1.2 ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุริรัมย์ เขต 4 พบว่ามีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้าน อยู่ในระดับดี เช่นเดียวกัน โดยด้านปัจจัยนำเข้า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

2. ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุริรัมย์ เขต 4 จำแนกตามสถานภาพและขนาดโรงเรียน พบว่าด้านสถานภาพผู้บริหารและครู โดยรวมมีผลการดำเนินงานแตกต่างกัน โดยผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นสูงกว่าครูและโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมมีผลการดำเนินงานแตกต่างกัน โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นสูงกว่า โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็กตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุริรัมย์ เขต 4 ตามกรอบแนวคิดในการประเมินทั้ง 4 ด้าน ทำให้ทราบถึงผลของการดำเนินงานและมีประเด็นที่ค้นพบน่าสนใจอันจะเป็นข้อมูลนำไปสู่แนวทางในการวางแผนพัฒนาและปรับปรุงเกี่ยวกับประสิทธิภาพระบบสารสนเทศให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้อภิปรายผลดังนี้

1. จากผลการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการดำเนินงาน และด้านผลผลิตสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่าโดยรวมมีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้าน อยู่ในระดับดี เช่นเดียวกัน โดยด้านผลผลิต มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจะเห็นได้ว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสอดคล้องกันทั้งนี้คงเป็นเพราะผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการบริหารงานวิชาการและครูเป็นผู้ร่วมงานและทำงานในเชิงปฏิบัติ เพื่อให้ระบบสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการประสบผลสำเร็จซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กิตติพร เรียบร้อย (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติงานจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา พบว่าการปฏิบัติงานจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนในภาพรวม และรายชั้นตอนอยู่ในระดับปานกลางผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่างกัน ในภาพรวม มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับฉวีลักษณ์ สุวรรณภู (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม พบว่าระดับการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในโรงเรียน โดยรวมทุกด้านมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการตรวจสอบข้อมูลมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมากเพียงด้านเดียวนอกจากนี้ยังมีสอดคล้องกับ ปรีชาดี บัวคำ (2548 : 106) ที่ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานด้านสารสนเทศของ โรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้มีการดำเนินงานด้านสารสนเทศทั้ง 6 ด้าน คือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การเก็บรักษาข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำไปใช้มีสภาพการดำเนินงานด้านสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนด้านปัญหาผู้บริหารและครูมีความคิดเห็น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านซึ่งน่าจะมีสาเหตุมาจากผู้บริหารและครูขาดการให้ความสำคัญต่อการจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างจริงจังรวมทั้งขาดการติดตามประเมินผลการจัดทำและการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการดำเนินงานของสถานศึกษาส่งผลให้สภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลางซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุริยา นทีศิริกุล (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโพธารอง จังหวัด

ร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่าปัญหาการจัดการระบบข้อมูลและสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจำแนกตามขนาดโรงเรียน คือ โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ และลักษณะงานในโรงเรียน 6 งานคือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการ การเงิน และพัสดุ งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พบว่า โรงเรียนทุกขนาดมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทั้งโดยรวมและรายด้าน ยกเว้น โรงเรียนขนาดเล็กที่มีปัญหาด้านการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลและด้านการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะงานกิจการนักเรียนมีปัญหาด้านการวิเคราะห์ข้อมูลอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ สมชาติ พิศณุ (2542: บทคัดย่อ) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาของการจัดการระบบข้อมูลและสารสนเทศใน โรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบงานข้อมูลและสารสนเทศของ โรงเรียนพบว่า ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหของการจัดการระบบข้อมูลและสารสนเทศในโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ ด้านประมวลผลข้อมูล ด้านวิเคราะห์ข้อมูล ด้านการจัดเก็บข้อมูล ด้านการนำข้อมูลไปใช้ ด้านการจัดเก็บข้อมูล และด้านการตรวจสอบข้อมูล

2. ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามสถานภาพและขนาดโรงเรียนพบว่าผู้บริหารและครู โดยรวมมีผลการดำเนินงานแตกต่างกัน โดยผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นสูงกว่าครู สอดคล้องกับ สัมฤทธิ์ คັນสุวรรณ (2544 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การดำเนินงานระบบสารสนเทศของงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบสารสนเทศของงานวิชาการ อยู่ในระดับปานกลางผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานจำแนกตามขนาดโรงเรียน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบสารสนเทศของงานวิชาการ ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ประเมินเพื่อเสนอแนวทางในการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ให้มีประสิทธิภาพ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้จากผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการบริหารงาน

วิชาการของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต มีผลการดำเนินการอยู่ในระดับดี โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ คือควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน เพื่อประกอบการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนปฏิบัติการของโรงเรียนจัดทำข้อมูลสารสนเทศในการรายงานให้เป็นปัจจุบันหลังการดำเนินงาน โครงการหรือกิจกรรมผู้อำนวยการโรงเรียนควรมีการนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรของสถานศึกษาที่เป็นระบบ มีความชัดเจนต่อเนื่อง และเผยแพร่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์กับหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้มีการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อครูและบุคลากรให้มากขึ้น ในระหว่างดำเนินกิจกรรมตามโครงการ ผู้บริหารและคณะกรรมการควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินกิจกรรมอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง เพื่อแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น ทำให้การดำเนิน โครงการบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

จากการวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จากข้อค้นพบในขอบเขตที่ดำเนินการ ผู้วิจัยเห็นว่าควรจะมีการศึกษาวิจัยในเรื่องต่างๆ ได้ดังต่อไปนี้

2.1 การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ใช้กรอบแนวคิดการประเมินของสตฟเฟิลบีม

(Stufflebeam) ดังนั้นควรมีการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามแนวความคิดของนักการศึกษาท่านอื่นๆ

2.2 ควรมีการศึกษาควบคู่กัน ไประหว่างการประเมินเชิงสำรวจและการประเมินเชิง

คุณภาพ เพื่อตรวจสอบทานข้อมูลการพัฒนาว่า มีความสอดคล้องและสัมพันธ์กันหรือไม่ และอย่างไร

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ภู่งประเสริฐ. (2544). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : ทัปส์พับบลิเคชั่น.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์จุฬาสถาตพร้าว.
- _____. (2552). แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาของ
กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2550 - 2554. สืบค้นเมื่อ 9 ตุลาคม 2555, จาก
http://www.kroobannok.com/news_file/p40244331756.doc.
- _____. (2552). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. สืบค้นเมื่อ 9 ตุลาคม 2555,
จาก <http://www.moe.go.th/main2/plan/p-r-b42-01.htm>.
- กฤษฎี อุทัยรัตน์. (2550). การบริหารทรัพยากรมนุษย์. สืบค้นเมื่อ 9 ตุลาคม 2555, จาก
<http://www.jobroads.net/Article/ViewArticle.asp?ID=214>.
- กยติธร ภูกราคัยและสิรินทร ไชยศักดิ์. (2547). รายงานผลการสำรวจกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตใน
ประเทศไทย ปี 2544. อินเทอร์เน็ต ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ.
ก่อ สวัสดิพานิชย์. (2535). แนวคิดกับการพัฒนากระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ.
กระทรวงศึกษาธิการ.
- กิตติ ภัคดีวัฒนะกุล และพนิดา พานิชกุล. (2546). คัมภีร์การวิเคราะห์และออกแบบระบบ.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เคทีพี คอมพ์ แอนด์ คอนซัลท์.
- กิตติพร เรียบร้อย. (2542). การศึกษาการปฏิบัติงานจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของ
ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน ในจังหวัด
นครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- กุลฉัตร ฉัตรกุล ณ อยุธยา. (2546). เอกสารประกอบการสอนวิชาการระบบสารสนเทศทางการตลาด.
เชียงใหม่ : ภาควิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยพายัพ.

- กุลวิตรา กังกานนท์ และสุชาดา ชัยวัฒน์. (2545). รายงานสำรวจสถานภาพและความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศ. กรุงเทพฯ : กลุ่มงานเทคโนโลยีกับการเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- เกรียงศักดิ์ พราวศรี และคณะ. (2544). การจัดระบบสารสนเทศในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน : เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย.
- คทาวิฑูร พรหมายน. (2545). ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ กองตรวจคนเข้าเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีข้าราชการตำรวจฝ่าย 1 ฝ่าย 2. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ครรชิต มาลัยวงศ์ และคณะ. (2544). ความรู้เรื่องสารสนเทศสำหรับนักวิจัย. สืบค้นเมื่อ 9 ตุลาคม 2555, จาก <http://stang.li.mahidol.ac.th/text/research.htm>.
- จำเนียรสุขหลาย และคณะ. (2540). รวบรวมบทความทางการประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิตติมา เทียมบุญประเสริฐ. (2542). ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. กรุงเทพฯ : วี.จี.พรีนติ้ง.
- จิตราภา กุณฑลบุตร. (2552). การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 28 กันยายน 2555, จาก http://www.chittrapa.net/index.php?option=com_content&task=view&id=35&Itemid=51&limit=1&limitstart=1.
- ฉัตรศิริ ปิยะพิมพ์สิทธิ์. (2548). การใช้ SPSS เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล. สงขลา : ภาควิชาการประเมินผลและวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- เชาว์ อินโย. (2553). การประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัชวาล ชุมรักษา. (2554). เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 9 ตุลาคม 2555, จาก http://tsl.tsu.ac.th/file.php/1/courseware/aa_2/lesson02/lesson2-2.htm.
- ไชยยศ รุ่งสุวรรณ. (2544). เทคโนโลยีการศึกษา ทฤษฎีและการวิจัย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ชุมพล สุทธิ. (2551). การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการสำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเวียงสาจังหวัดน่าน. การค้นคว้าอิสระ วท.ม. (วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการจัดการ). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษา. (2545). การบริหารงานบุคลากรทางการศึกษา. ปัตตานี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ชาญบุษย์ โกตะนนท์. (2547). ปัญหาการบริหารงานส่งเสริมการศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณัฐพันธ์เขจรนันท์และไพบุลย์ เกียรติโกมล. (2545). ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. พิมพ์ลักษณ์. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดบุ๊คเซ็น.
- ฉาดยา ฉาบนาถ. (2548). ระบบสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพฯ : เอส.พี.ซี. บุ๊คส์.
- ถวัลย์ สุวรรณภูฏ. (2542). การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกระบือ จังหวัดมหาสารคาม. การค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การประถมศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ถาวร อินทะแสง. (2550). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาวิทยาลัยการอาชีพขอนแก่น. วิทยาลัยการอาชีพขอนแก่น อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น.
- ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. (2547). ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. กรุงเทพฯ : แชนโทรฟร้อมติ้ง.
- ทิพาวดี เมฆสุวรรณ. (2538). การส่งเสริมประสิทธิภาพในระบบราชการ. กรุงเทพฯ : รักอ่าน.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2542). การบริหารงานบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ธานินทร์ สุทธิบุญชู. (2543). ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน : ศึกษาเฉพาะกรณีฝ่ายการพนักงานบริษัทการบินไทยจำกัด (มหาชน). วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (วิศวกรรมศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นภา หลิมรัตน์. (2544). "การวัดผลและการประเมินผล". วารสารส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนมหาวิทยาลัยขอนแก่น. 10 (กันยายน - ธันวาคม). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นิตา ชูโต. (2538). การประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : เฟมโปรดักชั่น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประเวศน์ มหารัตน์สกุล. (2543). การบริหารทรัพยากรมนุษย์แนวทางใหม่. กรุงเทพฯ : สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).

- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.
บุรีรัมย์ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
_____. (2543). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
_____. (2544). จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- ปาริชาติ บัวคำ. (2548). สภาพและปัญหาการดำเนินงานด้านสารสนเทศของโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- ปิยรัตน์ วงศ์เดิง. (2551). การดำเนินงานระบบสารสนเทศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่
การศึกษาเชียงใหม่เขต 1.การค้นคว้าอิสระ ทย.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ไพฑูรย์ ศรีฟ้า. (2551). การผลิตหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (eBook). สืบค้นเมื่อ 9 ตุลาคม 2555, จาก
<http://www.Oknation-nct/ebook/2007/05/19/entry4>.
- พงศ์ตะวัน แสงสว่าง. (2547). การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่องานบริหารการศึกษา สำหรับ
โรงเรียนนานาชาตินครพ่ายพ. การค้นคว้าอิสระ วท.ม. (วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและ
การจัดการ). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พนัส หันนาคินทร์. (2542). ประสบการณ์ในการบริหารบุคลากร. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรณิศา ควประดับ. (2550). ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการส่วนงานฝ่ายวิชาการคณะ
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นจังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระ
วท.ม. (เทคโนโลยีสารสนเทศและการจัดการ). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิชัย เหลืองอรุณ. (2552). ความรู้เกี่ยวกับระบบสารสนเทศ.สืบค้นเมื่อ 9 ตุลาคม 2555, จาก
http://www.thaigoodview.com/library/teachersshow/bangkok/pichai_/it01/itsystem.htm.
- พิมพ์ภากรณ์ สุริยะโชติ. (2550). การพัฒนาระบบสารสนเทศของนักเรียนโรงเรียนแม่สาย
ประสิทธิ์ศาสตร์. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (วิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์). เชียงใหม่ : บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- พิชญ ฟองศรี. (2550). เทคนิควิธีประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ.
- ภิญโญ สาธร. (2526). หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ครุสภา.
- ภูมิศักดิ์ ราศรี. (2551). แบบจำลองการประเมินผลโครงการกรณีแบบจำลองCIPP Model.
สืบค้นเมื่อ 9 ตุลาคม 2555, จาก <http://gotoknow.org/file/robertrasri/CIPP.doc>.
- มานิช สุขฤกษ์ และคณะ. (2523). จิตวิทยาอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- มหาวิทยาลัยนอร์ท - เชียงใหม่. (2552). ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. สืบค้นเมื่อ
9 ตุลาคม 2555, จาก <http://elearning.northcm.ac.th/mis/default.asp>.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2541). ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ :
นานมีบุ๊คส์พับลิชั่น.
- แรมจันทร์ สุริยะมณี. (2550). การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการของสำนักเทคโนโลยี
สารสนเทศมหาวิทยาลัยพายัพ. การค้นคว้าอิสระ วม. (วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ
และการจัดการ). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ถ้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2540). สถิติวิทยาทางการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- วรเชช จันทรศร และ ไพโรจน์ ภัทรนรากุล. (2541). การประเมินผลในระบบเปิด. กรุงเทพฯ.
สหภาพสื่อการพิมพ์.
- วสันต์ กาวิละ. (2545). การพัฒนาระบบฐานข้อมูลงานวิชาการบนเครือข่ายโรงเรียนสันป่าตอง
วิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (วิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา). เชียงใหม่ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิโรจน์ สารรัตนะ และ สัมพันธ์พันธุ์ พงศ์. (2545). การบริหาร หลักการ ทฤษฎีและประเด็น
ทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ.
- วีระ สุภากิจ. (2539). ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติในโรงเรียน.
กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ศรีไพร ศักดิ์รุ่งพงศากุล และเจษฎาพร ยุทธนวิบูลย์ชัย. (2549). ระบบสารสนเทศและเทคโนโลยี
การจัดการความรู้. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น (มหาชน).

ศรีสมรัก อินทุจันทร์ยง. (2549). ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.

สุภิสราพร สุคาพิทยะรัตน์. (2548). ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. นนทบุรี : ไอดีซี
อินโฟคิสทรีบิวเตอร์เซ็นเตอร์.

สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2533). การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทศาลการพิมพ์.

สถิต คำลาเลี้ยง. (2544). ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของช่างอากาศยาน : ศึกษาเฉพาะกรณี
กองการบินทหารเรือ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (รัฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สมคิด พรหมจ้อย. (2544). เทคนิคการประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

สมชาติ พิศณุ. (2542). ปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหาของการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น.
การค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สมนึก ภัททิยธนี. (2546). การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กาฬสินธุ์ : ประสานการพิมพ์.

สมบูรณ์ ชิตพงศ์. (2537). เอกสารการสอนชุดวิชาสถิติและการประเมินผลทางการศึกษา.
กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.

สมพงษ์ เกษมสิน. (2526). การบริหารงานบุคคลแผนใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สมพร แสงชัย และสุนทร เกิดแก้ว. (2520). การประเมินผลโครงการในประเทศไทย. ในเอกสาร
การศึกษา คณะรัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2525). การประเมินโครงการ: หลักการและการประยุกต์ใช้. พิมพ์ลักษณ์.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สวัสดิ์ กาญจนสุวรรณ. (2542). หลักการบริหารการศึกษาโครงการตำราวิชาการสถาบันราชภัฏ
เฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเฉลิมพระชนมพรรษา 6
รอบ. สงขลา : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสงขลา.

- สัมฤทธิ์ ต้นสวรรค์. (2544). การดำเนินงานระบบสารสนเทศของงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัด สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม. การค้นคว้าอิสระ
กศ.ม.(การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สาโรจน์ โอพิทักษ์ชีวิน. (2550). การบริหารเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: เพียร์สันเอ็ดดูเคชั่น อินโคไชน่า.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2541). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- สุนทร ดวงประเสริฐชัย. (2544). ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการของฝ่ายวิชาการ สถาบัน
เทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตน่าน.วิทยานิพนธ์ วท.ม. (วิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์).
เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุรพล กาญจนะจิตรา. (2537). การติดตามและการประเมินผลโครงการ. กรุงเทพฯ.
- สุรัฐ ศิลปอนันต์. (2545). กระบวนการปฏิรูปโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ กุรุสภา.
- สุรียานทีศิริกุล. (2542). สภาพและปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด.
การค้นคว้าอิสระ กศ.ม.(การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- สุวิมล ตีรกันันท์. (2543). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางสู่การปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 5.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อริศรา สุชาติ นวรัตน์ สุวรรณผ่อง และวิไลวรรณ ไทยแก้วพริ้ง. (2538). เทคนิคการพัฒนาร่วม
มีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ : อมรินทร์ พรินตติ้งเอนด์ พับลิชชิ่ง.
- อัญชลิตามัน. (2550). การพัฒนาระบบงานทะเบียนและวัดผลมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
การค้นคว้าอิสระ วท.ม. (วิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อัญชลี ศรีสุข. (2546). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนอัสสัมชัญด้าปาง. วิทยานิพนธ์
ศษ.ม.(วิชาการบริหารการศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อำพล กองเขียว. (2551). การพัฒนาระบบงานสารสนเทศออนไลน์สำหรับการรับสมัครนักศึกษา
โรงเรียนโปลิเทคนิคลานนาเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระ วท.ม. (วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ
และการจัดการ). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- อุทัย ธรรมเดโช. (2531). **หลักบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ : โอเคียนส โตร.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2540). **หลักสูตรและการบริหารวิชาการของโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : เอสดี เพรส.
- อุทัย ภูมิพัฒน์. (2546). **การอาชีวศึกษาในอนาคตของสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา**.
 ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
 วิโรฒมหาสารคาม.
- Alkin, M. C. (1969). "Evaluation Theory Development", *Education Comment*. 10(7) : 2-7.
- Becker, S. & Neuhauser, D. (1975). **The Efficient Organization**. New York.
 Elsevier Scientific Publishing Co., Inc.
- Bryant, C., & White, L. G. (1976). **Managing Development in the Third World**. Colorado:
 Westview.
- Comrad, C. F., & Wilson, R. F. (1985). **Academic Programs Review**. Washington D.C.
 ASH ERIC Higher Education Report.
- Cronbach, L. J. (1982). **Educational Psychology**. New York : Harcourt Brace and World Inc.
- Drucker, P. F. (1979). **The Effective Executive**. New York : Harper and Row.
- Dubin, R. (1961). **The World of Work** : Industrial Hall, Inc., Englewood Cliffs.
- _____. (1999). **The Effective Executive**. Oxford : Butterworth-Heinemann,.
- Freeman, J. B. (1988). **Thinking Logically Basic Concepts for Reasoning**. Englewood
 Cliffs, New Jersey : Prentice Hall.
- Good, C. V. (1973). **Dictionary of Education**. 3rd ed. New York : McGraw-Hill.
- Katz, D. & Kahn, R. L. (1978). **The Social Psychology of Organization**. 2nd ed. New York :
 John Wiley & Sons.
- Miller, M., Lu, M. Y. & Thapanee Thammetar. (2004). **The Residual Impact of Information**.
 Technology Exportation on Thai Higher Education. P.92-96.
- Millet, J. D. (1954). **Management in the Public Service**. New York : McGraw-Hill.
- Petersen, E. & Plowman, G. E. (1953). **Business Organization and Management**. Illinois :
 Irwin.

Provus, M. M. (1971). **Discrepancy Evaluation**. Berkeley, CA : McCutchan. Romine, S.

Robbins, S. P. (1996). **Organization Behavior**. New Jersey : Prentice Hall.

Rossi, P. H. & Howard, E. F. (1982). **Evaluation : A Systematic Approach**. Beverly Hills, California :

Sage Publications, Inc.

Scriven, M. (1988). "The Validity of Student Ratings". **Instructional Evaluation**. 9(2) : 5-18.

Simon, H. A. (1960). **Administration Behavior**. New York : The Mcmillian.

Smith, S. (1961). **Best Method of Style**. London : Bern & Nobel Inc.

Smith, E. W. & others. (1961). **The Educator's Encyclopedia**. New Jersey : Presentice Halt.

Stake, R. E. (1975). "The Contenance of Education Evaluation", **Teachers College Record**. 68 : 523-540.

Stufflebeam, D. L. & other. (1971). **Educational Evaluation and Decision Making**. 2nd ed. Bloomington : Phi Delta Kappa.

Stufflebeam, D. (2004). **The 21st - century CIPP modelv** : Origins, development, and use. In M.

Suchman, J. R. (1966). **The Elementary School Inquiry Programe**. Urbana, Illinois : University of Illinois.

Turban, E., Rainer R. K., & Potter, R. E. (2001). **Introduction to Information Technology**. New York : John Wiley & Sons.

Tyler, R.W. (1956). **Basic Principles of Curriculum and Instruction**. Chicago : University of Chicago Press.

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖ ๑๓๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณธนา โต่งพิมาย

ด้วย นายปฐมพงษ์ อรุณโรจน์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การประเมินประสิทธิภาพการพัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๔ โดยมี ดร.กระพัน ศรีงาม เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๒๑๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนาโพธิ์พิทยาคม

ด้วย นายปฐมพงษ์ อรุณโรจน์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๔ โดยมี ดร.กระพิน ศรีงาน เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นายปฐมพงษ์ อรุณโรจน์ ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างสำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๑๓๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณสุชาติ ฉาไรสง

ด้วย นายปฐมพงษ์ อรุณโรจน์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การประเมินประสิทธิภาพการพัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๔ โดยมี ดร.กระพันธ์ ศรีงาม เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำ การวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๒๑๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๕ มีนาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๔

ด้วย นายปฐมพงษ์ อรุณโรจน์ ระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๔ โดยมี ดร.กระพิน ศรีงาน เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์โดยการนำนักศึกษา มีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าวจึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดี

โทร ๐๕๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐๕๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๗/ ๖ ๓๓๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณสุภณ ศีสุทธิ์

ด้วย นายปฐมพงษ์ อรุณโรจน์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การประเมินประสิทธิภาพการพัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๔ โดยมี ดร.กระพัน ศรีงาน เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๓ ๑๒๒๓, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๓๖ ตีอ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๓ ๒๘๕๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมินสำหรับงานวิจัย

เรื่อง การประเมินการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

*****

คำชี้แจง แบบประเมินนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ เพื่อ
พัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์
เขต 4 แบบประเมินฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 เป็นแบบประเมินประสิทธิภาพของการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อ
พัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์
เขต 4 ใน 4 ด้าน ดังนี้

1. การประเมินด้านบริบท
2. การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า
3. การประเมินด้านกระบวนการดำเนินงาน
4. การประเมินด้านผลผลิต

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้กรอกแบบประเมิน ที่มีต่อการ
ประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

แบบประเมินฉบับนี้มีจุดประสงค์ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น การ
กรอกแบบประเมินทั้ง 3 ตอนนี้ ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดกรอกทุกข้อตามความเป็นจริงเพื่อให้
ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ที่สุด คำตอบของท่านจะช่วยให้งานวิจัยดำเนินไปด้วยความถูกต้อง สมบูรณ์
และมีคุณค่าต่อการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ผู้วิจัยจะสงวนคำตอบ
ของท่านเป็นความลับและไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด

ขอขอบคุณที่ให้ความอนุเคราะห์กรอกแบบประเมินในครั้งนี้

นายปฐมพงษ์ อรุณโรจน์

นักศึกษาระดับปริญญาโทสาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตอนที่ 1

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ประเมิน

*****

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตรงกับสถานะภาพของท่าน

1. สถานะภาพ / ตำแหน่ง

 ผู้บริหาร ครู

2. ขนาดของโรงเรียน

 ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่

ตอนที่ 2

แบบประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

*****

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ในประเด็น
ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการประเมินประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ ในโรงเรียนของท่าน

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านบริหาร						
1	ความสอดคล้องของงานวิชาการกับวิสัยทัศน์ และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ					
2	ความสอดคล้องของงานวิชาการกับนโยบายของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
3	ความสอดคล้องของงานวิชาการกับนโยบายของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บุรีรัมย์ เขต 4					
4	ระบบมีความเหมาะสมกับสภาพความต้องการ ของงานวิชาการภายในโรงเรียน					
5	ระบบเหมาะสมกับศักยภาพและทรัพยากรของ โรงเรียน					
6	การดำเนินงานตามระบบสารสนเทศเพื่องาน วิชาการเป็นงานที่สำคัญของ โรงเรียน					
ด้านปัจจัยนำเข้า						
ด้านบุคลากร						
7	ครูมีความรู้ เข้าใจ ระบบสารสนเทศและเทคโนโลยี					
8	บุคลากรในโรงเรียนมีความสนใจ มีความรู้ ความสามารถในการใช้งานระบบ					

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9	ผู้รับผิดชอบงานวิชาการเป็นผู้มีความรู้และเข้าใจด้านการใช้งานระบบสารสนเทศ					
10	คณะกรรมการดำเนินการงานวิชาการเป็นผู้มีความรู้และเข้าใจด้านการใช้งานระบบสารสนเทศ					
ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่						
11	สื่อ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้มีเพียงพอและมีคุณภาพ					
12	มีป้ายนิเทศ ป้ายผลสัมฤทธิ์ ผลงานทางวิชาการ					
13	จัดห้องงานวิชาการประจำ โรงเรียนและป้ายข่าวงานวิชาการเหมาะสม					
ด้านงบประมาณ						
14	ลดกระดาษในสำนักงานโดยใช้ระบบ E-office					
15	จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่มีคนสามารถใช้งานได้หลากหลายงาน					
16	งบประมาณการดำเนินจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนเพียงพอและเหมาะสม					
17	งบประมาณการจัดกิจกรรมเข้าค่ายวิชาการเพียงพอและเหมาะสม					
18	การสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมของผู้ปกครองและชุมชน					
19	การสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น					
20	การสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง					

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการบริหารจัดการ						
21	โรงเรียนมีวิสัยทัศน์หรือปรัชญา พันธกิจ เป้าหมาย ธรรมนูญ หรือแผนกลยุทธ์ที่มีจุดเน้น ในการพัฒนางานวิชาการ					
22	มีระบบการบริหารภายใน โรงเรียนเป็นระบบ เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานวิชาการ					
23	มีการวางแผนการดำเนินงาน โครงการ/กิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน					
24	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหัวหน้างานวิชาการที่มีความรู้ความสามารถและจำนวนเหมาะสม					
25	มีการศึกษาดูงานเกี่ยวกับงานวิชาการ กิจกรรม หรือตลาดนัดการศึกษา					
26	มีการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานวิชาการ โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง					
27	จัดระบบตรวจสอบประเมินผล และเปิดโอกาส ให้มีการเสนอแนะอย่างเป็นกัลยาณมิตร เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง					
28	โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจ แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีความเข้าใจหลักการ และวิธีการดำเนินงาน ผลการดำเนินงานอย่างทั่วถึง และต่อเนื่อง					
ด้านกระบวนการดำเนินงาน						
29	โรงเรียนมีแผนการดำเนินงานตามภารกิจและ วัตถุประสงค์					
30	มีผลการดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้					

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
31	มีการประเมินผลการดำเนินงานในกิจกรรมต่างๆ ตามที่กำหนดไว้					
32	มีการนำผลการประเมิน ไปปรับปรุงและพัฒนา งาน					
33	ส่งเสริมให้มีการนำหลักธรรมมาเป็นหลักในการ กิจวิเคราะห์และแก้ปัญหา					
34	จัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามความ สนใจ และมีความสุขในการเรียน					
35	จัดกิจกรรมพานักเรียนไปเรียนรู้ที่แหล่งเรียนรู้ เช่น พิพิธภัณฑ์ สวนสัตว์ แหล่งเรียนรู้ชุมชนเป็น ประจำและต่อเนื่อง					
ด้านผลผลิต						
36	โรงเรียนมีระบบงานวิชาการสอดคล้องกับ วิสัยทัศน์และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ					
37	โรงเรียนมีระบบงานวิชาการความสอดคล้องของ งานวิชาการกับนโยบายของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
38	โรงเรียนมีระบบงานวิชาการความสอดคล้องของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บุรีรัมย์ เขต 4					
39	ระบบมีความเหมาะสมกับสภาพความต้องการ ของงานวิชาการภายในโรงเรียน					

ตอนที่ 3

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

*****

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ข้อควรปรับปรุง เพิ่มเติมเกี่ยวกับการประเมิน
ประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

1.ด้านบริบท

.....

.....

.....

2.ปัจจัยนำเข้า

.....

.....

.....

3.ด้านกระบวนการ

.....

.....

.....

4.ด้านผลผลิต

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

นายปฐมพงษ์ อรุณโรจน์

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ภาคผนวก ค

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ตาราง แสดงผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินประสิทธิภาพของการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานูริรัมย์ เขต 4 จากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
7	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
8	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12	0	0	+1	1	0.33	ใช้ไม่ได้
13	+1	+1	+1	1	0.33	ใช้ไม่ได้
14	0	0	0	0	0.00	ใช้ไม่ได้
15	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
16	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
17	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
18	0	0	0	0	0.00	ใช้ไม่ได้
19	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20	+1	0	0	1	0.33	ใช้ไม่ได้
21	0	0	+1	1	0.33	ใช้ไม่ได้
22	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
23	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
24	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
26	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
29	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
30	0	0	0	0	0.00	ใช้ไม่ได้
31	0	0	0	0	0.00	ใช้ไม่ได้
32	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
33	+1	0	0	1	0.33	ใช้ไม่ได้
34	0	0	+1	1	0.33	ใช้ไม่ได้
35	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
36	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
37	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
38	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
39	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
40	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
41	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
42	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
43	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
44	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
45	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
46	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
47	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
48	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
49	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
50	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
รวม	36	32	42	108	36.00	
$\bar{x}$	0.72	0.64	0.84	2.16	0.72	

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นายปฐมพงษ์ อรุณโรจน์
วัน เดือน ปี เกิด	วันจันทร์ ที่ 1 เดือนเมษายน พุทธศักราช 2528
สถานที่เกิด	อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 17 หมู่ที่ 10 บ้านศิระระแคว ตำบลมะเฟือง อำเภอพยุห์ จังหวัดบุรีรัมย์ 31120
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครูผู้ช่วย
สถานที่ทำงานในปัจจุบัน	โรงเรียนชุมชนบ้านหนองขमार ตำหนักขमार อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ 31190
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2541 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหงษ์ อำเภอพยุห์ จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2543 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2546 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพยุห์ อำเภอพยุห์ จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2551 วิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.) สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พ.ศ. 2556 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์